

ОШ „Јеврем Обреновић“
Шабац

Школски програм

I и II циклус основног образовања
за школску 2018/2019. годину
до септембра 2022.године

- Први циклус -

I-VIII

Република Србија
Шабац , август 2018.

Садржај:

1. УВОД.....	4
2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	7
3. НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	8
3.1. Програм наставе и учења за први разред основне школе	16
3.1.1. Програм Наставе и учења из српског језика за 1. разред основне школе	17
3.1.2. Програм Наставе и учења из математике за 1. разред основне школе	20
3.1.3. Програм Наставе и учења из свет око нас за 1. разред основне школе	23
3.1.4. Програм Наставе и учења из ликовне културе за 1. разред основне школе	25
3.1.5. Програм Наставе и учења из музичке културе за 1. разред основне школе	30
3.1.6. Програм Наставе и учења из физичког и здравственог васпитања за 1. разред основне школе	34
3.1.7. Програм Наставе и учења из енглеског језика за 1. разред основне школе	36
3.1.8. Програм Наставе и учења грађанског васпитања за 1. разред основне школе	46
3.1.9. Програм наставе и учења из веронауке за 1. разред	50
3.1.10. Програм одељењске заједнице за 1. разред основне школе	53
3.1.11. Програм Наставе и учења из пројектне наставе за 1. разред основне школе	55
3.1.12. Програм слободних активности за 1. разред основне школе	64
3.2. Наставни план и програм за други разред основне школе	70
3.2.1. Глобални план рада из предмета српски језик за 2. разред	71
3.2.2. Глобални план рада из математике за 2. разред	74
3.2.3. Глобални план рада из предмета свет око нас за 2. разред	77
3.2.4. Глобални план рада из предмета музичка култура за 2. разред	80
3.2.5. Глобални план рада из ликовне културе за 2. разред	81
3.2.6. Глобални план рада из физичког васпитања за 2. разред	86
3.2.7. Глобални план рада из енглеског језика за 2. разред	89
3.2.8. Глобални план рада из чувара природе за 2. разред	94
3.2.9. Глобални план рада из грађанског васпитања за 2. разред	96
3.2.10. Глобални план рада из веронауке за 2. разред	98
3.3. Наставни план и програм за трећи разред основне школе	101
3.3.1. Наставни план и програм за 3. разред из српског језика	102
3.3.2. Наставни план и програм из математике	111
3.3.3. Наставни план и програм из природе и друштва	119
3.3.4. Наставни план и програм из ликовне културе	126

3.3.5. Наставни план и програм из музичке културе.....	131
3.3.6. Наставни план и програм за физичко васпитање	137
3.3.7. Наставни план и програм за први страни језик	143
3.3.8. Наставни план и програм за народну традицију	147
3.3.9. Наставни план и програм из грађанског васпитања.....	152
3.3.10. Наставни план и програм из веронауке.....	159
3.3.11. Наставни план и програм из чувара природе.....	162
3.4. Наставни план и програм за четврти разред основне школе	166
ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ	167
ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ	167
3.4.1. Наставни план и програм из математике	167
3.4.2. Наставни план и програм из српског језика.....	182
3.4.3. Наставни план и програм из природе и друштва	205
3.4.4. Наставни план и програм из ликовне културе.....	213
3.4.5. Наставни план и програм из музичке културе.....	217
3.4.6. Наставни план и програм из физичког васпитања	221
3.4.7. Наставни план и програм из грађанског васпитања.....	226
3.4.8. Наставни план и програм из веронауке.....	232
3.4.9. Наставни план и програм из првог страног језика	235
3.4.10. Наставни план и програм из народне традиције	241
3.4.11. Наставни план и програм из чувара природе.....	246

1. УВОД

О школи

Наша школа је велика и лепо уређена школа са великим бројем ученика и добром организацијом рада, која је оснаживањем кадровских капацитета партиципацијом запослених у раду школе и новом организацијом, унапредила квалитет рада у целини. Желимо да, у адекватно опремљеном простору, примењујући активне методе рада, ученици боље упознају себе, науче да усвојена знања примењују у пракси и тако лакше донесу одлуку о избору будућег занимања.

ОШ "Јеврем Обреновић" у Шапцу основана је 15. 7. 1961. Решењем Народног одбора општине Шабац бр. 06-7378, под називом ОШ "Селе Јовановић". Решењем Министарства просвете о давању сагласности за промену назива школе бр. 610-00-00518/2007-07 извршен је упис у Трговинском суду у Ваљеву б. 8. 2008. решењем Фи. 28/08 тако да Школа од **1. 9. 2008.** носи назив ОШ "Јеврем Обреновић". Школа је радила самостално до **1970.** године, а од тада у њеном саставу су издвојена одељења: Орид, Мишар, Корман, Предворица, Мрђеновац, Орашац и Миокус. Велики број издвојених одељења је једна од најзначајнијих специфичности наше школе.

Полазне основе израде Школског програма

Приликом израде Школског програма користили су се следећи документи:

Полазне основе израде Школског програма

Приликом израде Школског програма користили су се следећи документи:

1.Закон о основама система образовања и васпитања(„Сл.гласник РС“ бр.88/2017)

2.Закон о основном образовању и васпитању („Сл.гласник РС“ бр. 55/2013 и 101/2017)

Такође су полазне основе и низ правилника који се односе на наставу у првом циклусу за II,III и IV разред, на наставу у другом циклусу за VII и VIII разред, на стручно усавршавање, уџбенике, посебне програме, безбедност на раду. Овде су посебно издвојена четири правилника који се односе на најновије измене у наставним програмима и плановима и то:

1.Правилник о плану наставе и учења за први циклус образовања и васпитања и програму наставе и учења за I разред образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник", бр. 10/2017.)

Правилник о наставном плану за други циклус образовања и васпитања и програму наставе и учења за V разред образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник", бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010-др.правилник, 3/2011-др.правилник,1/2013, 4/2014, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017)

3.Правилник о наставном програму за VI разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник", бр. 5/2008, 3/2011- др.правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 6/2017. и 3/2018.)

Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик (Сл.гл. 78/2017.)

Приликом израде Школског програма користили су се и школски документи, а посебно Школски развојни план / за период 2018-2022.г./ и резултати самовредновања за све области рада. Из Школског развојног плана у израду Школског програма уграђени су развојни циљеви за све области и то:

Кључна област	Развојни циљ	Имплементација
Школски програм и годишњи план рада	Усклађивање Школског програма и Годишњег плана рада у циљу побољшања наставе	У делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање
Настава и учење	Побољшање квалитета наставе у стицању трајних и функционалних знања	У циљевима Школског програма, у делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање / посебан део међупредметне компетенције, корелација унутар предмета и са другим предметима, тематска, интердисциплинарна и пројектна настава /
Образовна постигнућа	Школске оцене и резултати су у складу са нивоом остварености образовних стандарда и постигнућа ученика	У делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање /евалуација, начин праћења, настава усмерена на исходе и стандарде, анализе у оквиру стручних већа и актива /
Подршка ученицима	Подстицање социјалног и личног развоја ученика кроз различите видове подршке	У циљевима Школског програма, плановима допунске и додатне наставе, Тима за подршку ученика, изради ИОП-а и индивидуализацији, посебним програмима у склопу Школског програма
Етос	Даље унапређење безбедности школе и стварање подстицајне и креативне атмосфере	У циљевима Школског програма и посебни програми у склопу Школског програма
Организација рада школе и руковођење	Побољшање ефикасности рада школе	Прожима се кроз цео Школски програм
Ресурси	Људски и материјално-технички ресурси су у функцији квалитета рада школе	У циљевима и посебним програмима у склопу Школског програма

Начела на којима је програм утемељен су :

- усмерености на процесе и исходе учења;
- заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи

Полазећи од ових начела у изради Школског програма настојали смо да створимо услове за остварење нашег циља-све што радимо -радим у најбољем интересу сваког детета. У Школском програму настојали смо да представимо зашто, шта, када, где, како и са ким ученици уче и какви су резултати учења

Школски програм урађен је у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи:

2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- обезбеђивање добробити и подршка celovitom развоју детета, ученика и одраслог;
- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celoviti развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије
- развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- развијање позитивних људских вредности;
- развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.
- изради програма посебно се водило рачуна о усмерености на постизање општих **међупредметних компетенција:**

- компетенцији за учење
- одговорно учешће у демократском друштву
- естетичка компетенција
- комуникација
- одговоран однос према околини
- одговоран однос према здрављу
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву
- рад са подацима и информација
- решавање проблема
- сарадња
- дигитална компетенција

Компетенција се развијају кроз наставу свих предмета и примењују у разним ситуацијама при решавању различитих проблема и задатака. Опште предметне компетенције и специфичне предметне компетенције биће посебно издвојене у годишњим плановима рада.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2018/2019. године до краја школске 2021/2022. године.

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ

Програм се реализује на српском језику

3. НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Школски програм се реализује у првом и другом циклусу. Први циклус траје у I, II, III и IV разреду, а други циклус у V, VI, VII и VIII разреду.

Напомена: у Школи сви ученици похађају наставу на српском језику, тако да је у свим табелама изостављен српски као нематерњи језик. Ако дође до промене урадиће се анекс на Школски програм и ове табеле изменити.

**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И
ВАСПИТАЊА**

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
5.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
	УКУПНО: А	19	684	20	720	20	720	20	720

Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/Грађанско васпитање*	1	36	1	36	1	36	1	36
	УКУПНО: Б	1	36	1	36	1	36	1	36
	УКУПНО А + Б	20	720	21	756	21	756	21	756

*Ученик бира један од понуђених програма

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	20	720	21	756	21	756	21	756
2.	Пројектна настава*	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	-	-	-	-	-	-	1	36
5.	Настава у природи**	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

*Пројектна настава је обавезна за све ученике

**Настава у природи се реализује у складу са одговарајућим правилником

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности*	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

*Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта

НАПОМЕНА: Примена овог плана почиње са првим разредом школске 2018/2019. године, а сукцесивно ће се уводити у наредне три године за II, III и IV разред.

У наредној табели је наставни план за II, III и IV разред који се примењује у школској 2018/2019. години и даље до измена програма.

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
1.	Српски језик	5	180	5	180	нед.	год.
2.	Страни језик	2	72	2	72	5	180
3.	Математика	5	180	5	180	2	72
4.	Свет око нас	2	72	-	-	5	180
5.	Природа и друштво	-	-	2	72	-	-
6.	Ликовна култура	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	2	72
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	1	36
	УКУПНО: А	20	720	20	720	20	720

Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36
2.	Чувари природе, Народна традиција или Од играчке до рачунара	1	36	1	36	1	36
	УКУПНО: Б	2	72	2	72	2	72
	УКУПНО А + Б	22	792	22	792	22	792

Ред. бр.	В. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36
2.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава / математика /	-	-	-	-	1	36
4.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36	1	36	1	36
5.	Излети, школа у природи	1-10 дана годишње		1-10 дана годишње		1-10 дана годишње	
	УКУПНО: В	3	108	3	108	3-4	108
	УКУПНО: А + Б +В	25	900	25	900	25-26	900

Напомена: У Школи се од првог разреда изучава као страни језик енглески.

Напомена: У Школи је организован продужени боравак за ученике I и II разреда, број група сваке школске године зависи од броја пријављених ученика и финансирања од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Саставни део Школског програма је и програм рада продуженог боравака.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144
2.	Страни језик	2	72	2	72
3.	Историја	1	36	2	72
4.	Географија	1	36	2	72
5.	Биологија	2	72	2	72
6.	Математика	4	144	4	144
7.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36
8.	Техника и технологија	2	72	2	72
9.	Ликовна култура	2	72	1	36
10.	Музичка култура	2	72	1	36
11.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54*	2	72+54*
12.	Физика			2	72
	УКУПНО: А	24	918	25	954
	Б.ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање**	1	36	1	36
2.	Други страни језик	2	72	2	72
	УКУПНО: Б	3	108	3	108
	УКУПНО: А + Б	27	1026	28	1062

**Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети,
изборни програми и активности**

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062
2.	Слободне наставне активности****	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	28	1062
2.	Ваннаставне активности активности*****	1	36	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње	

*Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање

**Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета

***Ученик бира страни језик са листе коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га као други страни језик

****Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди, а понуђени су у V и VI разреду: Хор и оркестар, Цртање, сликање и вајање и Чуvari природе.

*****Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе

Напомена: У Школском програму прецизиране су у посебном делу ваннаставне активности, генерално организоване кроз рад низа секција

НАПОМЕНА: Примена плана почиње са петим разредом школске **2018/2019. године**, такође се део плана примењује од исте године и **у шестом разреду** и то за три обавезна наставна предмета (Информатика и рачунарство, Техника и технологија и Физичко и здравствено васпитање), измену назива предмета (Српског језика у Српски језик и књижевност) и увођење, уместо другог изборног предмета, Слободне наставне активности. Све остале измене у VI, VII и VIII разреду сукцесивно ће се уводити у наредне три године.

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Р.бр.	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		НЕД.	ГОД	НЕД.	ГОД
1.	Српски језик	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72
3.	Ликовна култура	1	36	1	34
4.	Музичка култура	1	36	1	34
5.	Историја	2	72	2	68
6.	Географија	2	72	2	68
7.	Физика	2	72	2	68
8.	Математика	2	144	2	136
9.	Биологија	2	72	2	34
10.	Хемија	2	72	2	68
11.	Техничко и информатичко образовање	2	72	2	68
12.	Физичко васпитање	2	72	2	68
	УКУПНО: А	26	936	26	884
	Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	34
2.	Страни језик	2	72	2	68
3.	Физичко васпитање-изабарани спорт	1	36	1	34
	УКУПНО: Б	4	144	4	136
	УКУПНО: А + Б	30	1080	30	1020
	В.ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ				
1.	Свакодневни живот у прошлости	1	36	1	34
2.	Цртање, сликање и вајање	1	36	1	34
3.	Хор и оркестар	1	36	1	34
4.	Информатика и рачунарство	1	36	1	34
5.	Шах	1	36	1	34
6.	Домаћинство	1	36	1	34
	УКУПНО: В	1	36	1	34
	УКУПНО: А + Б + В	31	1116	31	1054

**Облици образовно- васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни
наставни предмети**

Ред бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	31	1116	31	1054
2.	Допунска настава	1	36	1	34
3.	Додатни рад	1	36	1	34

Ред бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Обавезне ваннаставне активности:				
	А)Час одељењског старешине	1	36	1	34
2.	Слободне активности:	1	36	1	34
	Б)Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72	1-2	34-68
	В)Екскурзије	1 дана		2 -3 дана	

3.1.Програм наставе и учења за први разред основне школе

3.1.1. Програм Наставе и учења из српског језика за 1. разред основне школе

Циљ учења српског језика је: да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Годишњи фонд часова: 180

Исходи	Стандарди	Наставна тема, кључни појмови, тип часа и садржаји	Компетенције опште и међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма
-разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; -влада основном техником читања и писања ћириличног текста; -разуме оно што прочита;	1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста 1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/детаљ који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму) 1CJ.1.3.1. пише писаним / и штампаним/ словима ћирилице 1CJ.1.3.2. уме да се потпише	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ (глас, слово, реч, реченица, диктат) Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују / текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (шчитавање / глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ħ, ħ̣; ц, ч; ј, љ)	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Појединачно шчитавање и логичко читање Читање хорски, само повремено (у циљу подстицања ученика који заостају у савладавању читања) Гласно читање уз аналитичку и критичку процену;

-активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; -препозна песму, причу и драмски текст; -одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; -уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; -изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; -препозна загонетку и разуме њено значење; -препозна басну и разуме њено значење;	1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст	КЊИЖЕВНОСТ (поезија, проза, текст, лик) Књижевни појмови: песма; прича; догађај; место и време збивања; књижевни лик – изглед, основне особине и поступци; драмски текст за децу; шаљива песма; басна; загонетка ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Проза Драмски текстови Популарни и информативни текстови ДОМАЋА ЛЕКТИРА	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
--	--	---	--	---

разликује слово, реч и реченицу; правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом односно интерпункцијским знаком на крају; правилно употреби велико слово;	1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности /одричности (потврдне и одричне) 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику	ЈЕЗИК (глас, слово, реченице по значењу, употреба великог слова, тачка, упитник, узвичник)	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана
		Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме). Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици	Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

3.1.2. Програм Наставе и учења из математике за 1. разред основне школе

Циљ учења математике је: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Годишњи фонд часова: 180

Исходи	Стандарди	Наставна тема, кључни појмови, тип часа и садржаји	Компетенције опште и међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма
Упознат је са градивом математике у првом разреду и са прибором који ће користити. Одређује међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло Именује и уочава геометријске облике предмета из непосредне околине. Именује	1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни	<i>ГЕОМЕТРИЈА</i> (геометријске фигуре, права, крива линија, дуж, тачка, геометријска тела) Просторне релације. Величина предмета и бића.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима

геометријска тела Именује геометријске фигуре; Сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика Разликује унутрашњост и спољашњост; Разликује у, на и ван Разликује праву, криву, изломљену, отворену и затворену линију Црта праву линију и дуж помоћу лењира Уочава тачку; Спаја тачке правим и кривим линијама Групише предмете са заједничким својством Упореджује предмете и бића по висини и дужини Упореджује предмете и бића по ширини		Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	-Сарадња -Дигитална компетенција	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Стваралачке игре с циљем одређивања положаја објекта према себи Концима у боји, лењиром уочавати, а затим цртати линије и спајати тачке Цртање линија кредом по табли, бојицама по папиру, фломастером по фолији
Разуме појам скупа и елемента скупа Препознаје скупе са истим бројем елемената Препознаје скупе са различитим	1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у	<i>БРОЈЕВИ</i> (број, редни бројеви, сабирање, одузимање, једноцифрен број, двоцифрен, стотина)	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити

Мери дужину задатом, нестандардном јединицом мере Разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује њихову вредност	1 МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама 1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме 1 МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама	<i>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</i> (мерење) Мерење дужине нестандардним јединицама мере. Динар, кованице и новчанице до 100 динара.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација	Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета Коришћење еуџбеника,и др.
--	--	--	---	--

3.1.3. Програм Наставе и учења из свет око нас за 1. разред основне школе

Циљ учења предмета свет око нас је: упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Годишњи фонд часова: 72

исходи	стандарди	наставна тема, кључни појмови, тип часа и садржаји	Компетенције, опште и међупредметне компетенције	начини и поступци остваривања програма
препозна и исказе радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; правовремено и примерено ситуацији исказе своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; сарађује са вршњацима у заједничким активностима; одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања	1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама 1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама 1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите	<i>ДРУГИ И ЈА</i> (правила понашања, култура живјења) Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима. Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације

здравља; чува своју, школску и имовину других; примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице; прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог сољашњег	1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рода 1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу 1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића 1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи 1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања 1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића 1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима 1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе 1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса	Празници: породични, школски. <i>РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ</i> (жива, нежива природа, разноврсност) Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окружењу. Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; Карактеристичне биљке и животиње у непосредном	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
--	---	---	---	---

3.1.4. Програм Наставе и учења из ликовне културе за 1. разред основне школе

Циљ учења ликовне културе је: да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Годишњи фонд часова: 36

Исходи	Наставна тема, кључни појмови, тип часа и садржаји	Компетенције, опште и међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма
одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни црта на различитим подлогама и форматима папира користи материјал и прибор у складу са инструкцијама обликује једноставне фигуре од меког материјала преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену изгледа; уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; препознаје	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ (простор) Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борава.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима

улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;	Уметничка занимања и производи. Слика – слика, вајар – скулптура, фотограф – фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.	Човеково тело – делови тела (глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
--	--	---	---

посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдомеко, провиднонепровидно, храпаво-глатко; разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;	1ПД. 1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта 1ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање 1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису 1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност 1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу	<i>ЧОВЕК СТВАРА</i> (материјали) Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провиднонепровидно, храпаво- глатко).	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Решавање проблема -Сарадња	Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа Коришћење еуџбеника,и др.
снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горедоле и карактеристичних објеката; одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра. искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно	1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти 1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама 1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела	<i>СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ</i> (оријентација) Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Решавање проблема -Сарадња	Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа Коришћење еуџбеника,и др.

изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука повеже одабрану установу културе са њеном наменом -поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе описује, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама	СПОРАЗУМЕВАЊЕ (комуникација) Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и ученика, уметничка дела... Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и учбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм – традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова. Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова. Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.	-Компетенција за учење -Комуникација -Решавање проблема -Сарадња -Естетичка компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
– изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и	ОБЛИКОВАЊЕ (преобликовање)	Компетенција за учење	Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панорама,

опажања; – преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; – изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука;	Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, непрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...).	Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Решавање проблема -Сарадња -Естетичка компетенција	кратких записа, кратких излагања Коришћење еуџбеника, и др.
--	--	--	---

3.1.5. Програм Наставе и учења из музичке културе за 1. разред основне школе

Циљ учења музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Годишњи фонд часова: 36

Исходи	Стандарди	Наставна тема, кључни појмови, тип часа и садржаји	Компетенције опште и међупредметне компетенције
-објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; – препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; поштује договорена правила понашања при слушању музике; – користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука;	<i>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</i> (тон, мелодија) Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...). Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг), јачина (гласан – тих), висина (висок – дубок). Тишина и одсуство звука.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења

	Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божихне песме...). Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).		
изговара у ритму уз покрет бројалице; пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; – пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; свира по слуху звучне ономатопеје и	<i>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</i> (извођење, покрет)	Рад са подацима и информацијама -Комуникација Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним

илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом;	Изговор бројалице у ритму уз покрет – плескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надлактицу, ударом о клупу. Звучне ономатопеје и илустрације. Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме	компетенција -Решавање проблема -Сарадња	предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења
	Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фаплаво и сол-црвено). Дечји ритмички инструменти и начини свирања на њима. Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Свирање графички представљеног ритма. Музички бонтон.	-Дигитална компетенција	

објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; учествује у школским приредбама и манифестацијама; – направи дејче ритмичке инструменте; ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.	<i>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</i> (извођење) Израда дејчих ритмичких инструмената од различитих материјала. Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом. Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука.	Рад са подацима и информацијама -Комуникација Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графика Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења
	Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дејчим ритмичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дејчим ритмичким инструментима у дијалогу. Стварање једноставне мелодије на краћи текст. Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.		

3.1.6. Програм Наставе и учења из физичког и здравственог васпитања за 1. разред основне школе

Циљ учења физичког и здравственог васпитања је: да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд часова: 108

исходи	наставна тема, кључни појмови, тип часа и садржаји	компетенције опште и међупредметне компетенције	начини и поступци остваривања програма
– примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ (васпитање)	- Компетенција за учење	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења
	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	-Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	
– комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима;	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ (вежбање, игра) Ходање и трчање Скакања и прескакања Бацања и хватања Пузања, вишења, упори и пењања Вежбе на тлу Вежбе равнотеже Вежбе са реквизитима Плес и ритмика Полигон	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана

уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; – наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; уочи промену у расту код себе и других; уочи разлику између здравог и болесног стања; примењује здравственохигијенске мере пре, у току и након вежбања; одржава личну хигијену; – учествује у одржавању простора у коме живи и борави; – схвати значај коришћења воћа у исхрани; правилно се понаша за столом.	<i>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</i> (здравље, култура) Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада. победим. Навијам фер. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу. Лична хигијена. Хигијена простора у коме живим. Хигијена простора у коме вежбам. Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом.	Одговоран однос према околини Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноя Коришћење еуџеника,и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
--	--	--	---

3.1.7. Програм Наставе и учења из енглеског језика за 1. разред основне школе

Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Годишњи фонд часова: 72

Ред. бр. теме	Број часова по теми	Назив наставне теме	Број часова		Провере знања*
			Часови обраде	За друге типове часа	
1.	10	Unit 1 : Welcome to Happy House	4	5	1
2.	9	Unit 2 : Pens and pencils	5	3	1
3.	9	Unit 3 : Come and play	5	3	1
4.	9	Unit 4 : Dressing up	4	4	1
5.	9	Unit 5 : Happy Birthday	4	4	1
6.	9	Unit 6 : Bathtime	5	3	1
7.	10	Unit 7 : Animal friends	5	3	1
8.	3	Culture (School time, Good morning,	3	0	
9.	4	Party time) Festivals (Merry Christmas and Easter)	2	2	
Укупно: 72 часа			37	28	7

Исходи по завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Опште међупредметне компетенције	Назив теме/садржаји
- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - даје кратка и једноставна упутства и налоге; - разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упути једноставне честитке; - препозна и именује жива бића, предмете и места из непосредног окружења; - разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - опише жива бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства;	Комуникација Сарадња	ПОЗДРАВЉАЊЕ Језичке активности у комуникативним ситуацијама Реаговање на усмени импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично); успостављање контакта при сусрету. Садржаји: <i>Hi! Hello. Good morning/afternoon/evening/night. How are you? I'm fine, thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/tomorrow). Have a nice day/weekend! Thanks, same to you!</i> (Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.

- разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; - разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору; - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; - тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима.	Комуникација Сарадња	ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких и једноставних текстова у којима се неко представља; представљање себе и других особа, присутних и одсутних. Садржаји: My name's Maria/I'm Maria. What's your name? This is my friend. His name's/name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara, this is Maria. This is Miss Ivona. She's my teacher. That is Mr Jones. He's your teacher. How old are you? I'm seven. He's ten. Who's this/that? It's my father. Is Tom your brother/friend? Yes, he is/No, he isn't. Is Jane your sister/friend? Yes, she is/No, she isn't. Who's in the picture? It's my sister. Her name's Susan. Личне заменице у функцији субјекта - I, you ... Присвојни придеви- my, your... Показне заменице- this, that Глагол to be - the Present Simple Tense Питања са Who /How (old) Основни бројеви(1-10) (Интер)културни садржаји: Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања и представљања у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја.
--	---------------------------------	---

	Комуникација Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање налога и упутстава и реаговање на њих; давање кратких и једноставних упутстава (комуникација у учионици - упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично). Садржаји: <i>Let's start. Quiet, please. Listen to me! Look! Look at me/the picture! Sit down. Stand up. Turn around. Jump. Say hello/goodbye to your friend. Open/Close your books/notebooks. Put down your pencils. Pick up the rubber. Wash your hands. Open the window, please. Come in. Come here/to the board. Give me your book, please. Don't do that. Listen and say/sing/do/number/match/draw/repeat... Cut out/stick/touch/point to... Colour the door yellow. Count from ... to My turn now. Hurry up! Quick! Watch out! I understand/I don't understand. I'm finished.</i> Императив (Интер)културни садржаји: Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.
--	---	---

	Комуникација Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих (позив на рођендан, игру, дружење...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, уз коришћење најједноставнијих израза. Садржаји: <i>Let's play football/the memory game/go to the park/sing. Come and play with me! Come to my birthday party. Cool! Super! Great! OK. All right. Sorry, I can't.</i> Императив (Интер)културни садржаји: Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода.
	Комуникација Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог одговора на исказану молбу; изражавање и прихватање молби, захвалности и извињења. Садржаји <i>Can I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you/Thank you, Maria/Thanks. You're welcome. No, sorry/Not now/No, you can't. Can you help me, please? Can/May I have some water, please? Can/May I go to the toilet/go out/come in? Excuse me, Teacher, ...? I can't see. Can you move, please? Sorry, can you repeat that, please? I'm sorry I'm late. It's OK. No problem.</i> Модални глаголи за изражавање молбе - <i>can/may</i> (Интер)културни садржаји:Правила учтиве комуникације.

	Комуникација Естетичка Одговорно учешће у демократском друштву	ЧЕСТИТАЊЕ Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан; реаговање на упућену честитку и упућивање кратких пригодних честитки. Садржаји: <i>Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter! Thanks, same to you!</i> (Интер)културни садржаји: Најзначајнији празници и начин обележавања/прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.
	Комуникација Естетичка	ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање краћих једноставних описа живих бића, предмета и места у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених описа живих бића, предмета и места. Садржаји: <i>It's a/an... It's short/long/small/big/blue... It's a blue ruler. I can see one red apple and two yellow bananas/three blue and four orange balloons. Here's a crayon. What colour is it? It's blue/The crayon is blue.</i> Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа Правилна множина именица: <i>book - books, apple - apples...</i> Модални глагол <i>can</i> уз глагол <i>see</i> (Интер)културни садржаји: Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.

	Комуникација Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву	ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање исказа у вези са потребама, осетима, осећањима; саопштавање својих потреба, осета и осећања и (емпатично) реаговање на туђа. Садржаји: <i>I'm thirsty/hungry. Here's a sandwich for you. Do you want some water? Yes, please. No, thank you. Are you happy/sad/hot/cold?</i> <i>The Present Simple Tense (be, want)</i> Модални глагол <i>can</i> за изражавање предлога. (Интер)културни садржаји: Правила учтивости комуникације.
	Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Компетенција за целоживотно учење	ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање кратких текстова у којима се на једноставан начин описује положај у простору; усмено тражење и давање информација о положају у простору. Садржаји: <i>Where's my dad? Is he in the bedroom? No, he's in the bathroom. Where's your dog? It's in the garden. Where's my bag? It's on the chair. Where's the toilet? It's here/over there.</i> Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних односа – Here,there,in,on Питања са Where (Интер)културни садржаји: Култура становања: село, град.

	Комуникација Одговоран однос према околини Одговорно учешће у демократском друштву	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПОСЕДОВАЊА Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усмено исказивање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања. Садржаји: <i>This is my ball. Is that your bike? I've got a dog. Have you got a pet? He/She's got two brothers. Who's got a/an...?</i> Присвојни придеви: <i>my, your...</i> <i>Have got</i> за изражавање припадања/поседовања (Интер)културни садржаји: Породица, пријатељи, кућни љубимци, играчке.
	Комуникација Одговоран однос према здрављу	ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА Језичке активности у комуникативним ситуацијама: Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено исказивање слагања/неслагања, допадања/недопадања Садржаји: <i>Do you like ice cream? Yes, I do/No, I don't. I like apples and oranges. I don't like milk or cheese. Do you like games?</i> <i>The Present Simple Tense</i> глагола <i>like</i> (Интер)културни садржаји: Храна и пиће.

Начини остваривања, праћења и вредновања Програма наставе и учења из енглеског језика за 1. разред.

Наставна тема	Остваривање Програма наставе и учења	Праћење и вредновање Програма наставе и учења
ПОЗДРАВЉАЊЕ	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ– слушање и понављање, играње улога, симулација.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/повнављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/повнављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/повнављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/повнављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
ЧЕСТИТАЊЕ	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ – слушање и понављање/певање, глума, сецкање, бојење, прављење предмета од папира и предмета за рециклажу.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама.

ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПОСЕДОВАЊА	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ - слушање и показивање/понављање/заокруживање, играње улога, симулације, певање и показивање песмица, ТПР, глума, пантомима, играње улога.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ И НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

3.1.8. Програм Наставе и учења грађанског васпитања за 1. разред основне школе

Циљ учења грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Годишњи фонд часова: 36

Исходи по завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Опште међупредметне компетенције	Назив теме/садржаји
-наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; – уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; – понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; – препозна код себе и других основна осећања; – препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; – преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; – тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; – разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; – комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме;	- Компетенција за учење -Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу (различитости) Радионичарски тип часа 10 Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају. Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба. Права детета Кршење и заштита права Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета. Одговорност према себи и другима.

-слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; – сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; – договара се и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу са њима; – својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници;	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња -Дигитална компетенција	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница (права) Радионичарски тип часа 7 Функционисање заједнице Одељење/група као заједница. Вредности одељења/групе – равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу/групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.
– препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати; – заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; – учествује у изради плана једноставне акције;	- Одговоран однос према околини - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња (комуникација) Радионичарски тип часа 6 Комуникација Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме. Изношење мишљења. Уважавање саговорника. Сарадња Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.

– учествује у изради плана једноставне акције; – са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – доприноси промоцији акције; – на једноставан начин вреднује изведену акцију.	- Одговоран однос према околини - Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе (сарадња) Радионичарски тип часа 13 Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи Кораци у планирању и извођењу акције. Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.
---	---	---

Начини остваривања, праћења и вредновања Програма наставе и учења из грађанског васпитања

Наставне теме	Остваривање Програма наставе и учења	Праћење и вредновање Програма наставе и учења
1. 1. ЛЈУДСКА ПРАВА 2.ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО 3.ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ 4.ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета; Ангажовање ученика у настави Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака. Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима - Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница -Ученици воде евиденцију Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима - пружању помоћи другим ученицима у току рада -Израда пано

3.1.9. Програм наставе и учења из веронауке за 1. разред

Фонд часова: 36

Недељно: 1 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Увод	Сусрет и упознавање катихете и ученика, упознавање са садржајима, програмом и начином рада	/	1	1	IX			
Бог је заједница личности Оца, Сина и Светог Духа (биће као заједница, као љубав).	Појам крштења, учешће свих у Литургији, објашњење појмова крштења и Литургије	3	2	5	IX/X	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
Црква је заједница свих људи и целе природе кроз Христа са Богом	Важност епископа, Света Тајна Евхаристије као заједница љубави, учешће свих на Литургији, Црква као Тело Христово и однос њених чланова	5	2	7	X/XI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
Исус Христос је посредник између Бога и створене природе	Христос- истинити Бог и истинити човек, Црква је заједница љубави	2	1	3	XII	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци

Бог је из љубави створио свет заједно са Сином и Духом	Бог ствара свет, веза човека са природом, Оваплоћење Сина Божијег-Божић,	3	3	6	I/II	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
Човек као биће заједнице	Христос се ради нас оваплотио и примио крсну смрт, зашто постимо и врсте поста, човек и природа у заједници љубави	3	1	4	III	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
Човек је икона Божија (човек има својство да љубављу чини нешто да постоји, слично као што то чини Бог јер Бог све ствара љубављу).	Ко воли човека, воли и Бога, човек је домаћин света – свет је створен човека ради, Христос као пример моралног живота, на Литургији се сједињујемо са Богом	5	/	5	IV/V	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
Православна иконографија показује свет и човека у заједници са Богом	Како Православна Црква празнује Васкрсење Христово, Рад као служење, а не стицање средстава за „потрошњу“, Шта бисмо највише желели да радимо да бисмо служили другим људима?	2	3	5	V/VI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци

Начини остваривања, праћења и вредновања Програма наставе и учења из веронауке

Фонд часова: 36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви
Увод	Упознавање ученика (упознавање ученика са наставним планом и програмом)
Бог је заједница личности Оца, Сина и Светог Духа (биће као заједница, као љубав).	Развијање основних појмова о Богу (Љубави), Светој Тројици – зајеници Оца, Сина и Светог Духа,развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање,оспособљавање за самостално учење и проналажење информација,развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Црква је заједница свих људи и целе природе кроз Христа са Богом	Развијање основних појмова о Цркви као заједници свих људи и о односу Цркве (верујућег народа) и Христа, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање,оспособљавање за самостално учење и проналажење информација,развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Исус Христос је посредник између Бога и створене природе	Развијање основних појмова о стварању света, Христовом посредству при стварању и о Христу као вези између Бога и творевине,развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање,оспособљавање за самостално учење и проналажење информација,развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Бог је из љубави створио свет заједно са Сином и Духом	Развијање основних појмова о љубави Божијој (Свете Тројице) према човеку, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање,оспособљавање за самостално учење и проналажење информација,развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Човек као биће заједнице	Развијање основних појмова о заједници и нашој улози у њој,развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање,оспособљавање за самостално учење и проналажење информација,развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Човек је икона Божија (човек има својство да љубављу чини нешто да постоји, слично као што то чини Бог јер Бог све ствара љубављу).	Развијање основних појмова о личности човечијој, о појмовима иконе и подобија, и о сили љубави, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Православна иконографија показује свет и човека у заједници са Богом	Развијање основних појмова о икони, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање,оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу

3.1.10. Програм одељењске заједнице за 1. разред основне школе

Циљ одељењске заједнице је:

- понашање ученика и развој хуманизације међу људима ;
- елиминисање утицаја који штетно делују на здравље;
- подстицање ваннаставних активности;
- подстицање социјалног сазнања;
- упознавање са дечјим правима;
- развијање креативности;
- олакшавање адаптације у школи;
- развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима;
- реализација садржаја и остваривање задатака подручја здравственог васпитања;
- превенција малолетничке деликвенције;
- превенција болести зависности.

Годишњи фонд часова одељењске заједнице: 36

Назив теме/садржаји	Број наставних часова
Ја и други -Ово сам ја, Моје име, Ово смо ми, Заједничка кућа, Омиљена игра,играчка	9
Бонтон - Бонтон није бадминтон, Ђачка торба, а у њој..., Реци ми реци огледалце...., Наша радна соба, Наша учионица, У школи,на улици,у продавници,у биоскопу,позоришту,за столом	12
Моја осећања и ја - Обрадуј маму, баку, „Лепа реч гвоздена врата отвара”, Другарство је...,Шта ценим код друга,а код себе, Желим да се представим	15

Начини остваривања, праћења и вредновања програма наставе и учења из одељењске заједнице

Наставна тема	Остваривање Програма наставе и учења	Праћење и вредновање Програма наставе и учења
Ја и други	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	- У циљу формативног оцењивања редовно проверавање и праћење ученика у савладавању школског програма, оствариваће се: вођењем ученичког картона, тј. педагошке документације.
Бонтон	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	- У циљу формативног оцењивања редовно проверавање и праћење ученика у савладавању школског програма, оствариваће се: вођењем ученичког картона, тј. педагошке документације.
Моја осећања и ја	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	- У циљу формативног оцењивања редовно проверавање и праћење ученика у савладавању школског програма, оствариваће се: вођењем ученичког картона, тј. педагошке документације.

3.1.11. Програм Наставе и учења из пројектне наставе за 1. разред основне школе

Циљ учења ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ је: да развија опште међупредметне компетенције уз употребу информационо комуникационих технологија. Усмерена је на достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу тако и у процесу учења.

Годишњи фонд часова: ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Опште међупредметне компетенције	Назив теме/садржаји	Стандарди
Српски језик -учествује у вођеном и слободном разговору; -обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; -усмено описује ствари из непосредног окружења; Свет око нас -понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; -сарађује са вршњацима у заједничким активностима; Ликовна култура -информације у ликовни рад; -црта на различитим подлогама и форматима папира; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Грађанско васпитање -сарађује и преузима различите улоге у групи	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Слагалица	

Српски језик -уме самостално да пронађе информације експлицитно изнете у тексту; -активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста; Свет око нас -разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; -одлаже отпад на предвиђена места; -сарађује са вршњацима у заједничким активностима; Ликовна култура -црта на различитим подлогама и форматима папира; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Грађанско васпитање -доприноси промоцији акције и вреднује је.	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Кад год можеш, рециклирај	
---	--	----------------------------------	--

Српски језик -усмено описује ствари из непосредног окружења; -спаја више реченица у краћу целину; -уме да самостално пронађе информације експлицитно изнете у тексту; Свет око нас -учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; -сарађује са вршњацима у заједничким активностима; -повезује резултате учења и рада са уложеним трудом; Ликовна култура -преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Грађанско васпитање -сарађује и преузима различите улоге у групи; -са другим ученицима доприноси промоцији акције и вреднује је.	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Чист ваздух дубок удах	
--	--	-------------------------------	--

Српски језик -пронађе информације експлицитно изнете у тексту; -чита гласно, правилно и са разумевањем; -спаја више реченица у краћу целину; Ликовна култура -преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; -преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Свет око нас -идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; -понаша се тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; Грађанско васпитање -сарађује и преузима различите улоге у груп	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Гозба за птице	
Математика -уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; -именује геометријска тела и фигуре; -групише предмете и бића са заједничким својством; Ликовна култура -преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; -црта на различитим подлогама и форматима папира; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Грађанско васпитање -сарађује и преузима различите улоге у групи.	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Фибоначијеви кругови	

Српски језик -пронађе информације експлицитно изнете у тексту. -правилно употреби велико слово; -примењује основна правописна правила; Ликовна култура -преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; -црта на различитим подлогама и форматима папира; Грађанско васпитање -сарађује и преузима различите улоге у групи.	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Моја улица носи име	
Српски језик -препозна басну и разуме њено значење; -учествује у сценском извођењу текста; -напамет говори краће књижевне текстове; Ликовна култура -преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; -црта на различитим подлогама и форматима папира; -преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Музичка култура -изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај; -учествује у школским приредбама и манифестацијама; Грађанско васпитање -сарађује и преузима различите улоге у групи.	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Омнибус –<i>Басне у позоришту сенки</i>	

Српски језик -самостално пронађе информације експлицитно изнете у тексту; -обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; Свет око нас -идентификује биљке из непосредног окружења на основу њиховог изгледа; -понаша се тако да не угрожавају биљке у непосредном окружењу, не чупа биљке из корена; -повезујерезультате учења и рада са уложеним трудом: Ликовна култура -црта на различитим подлогама и форматима папира; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; Математика -разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује их; Грађанско васпитање -сарађује и преузима различите улоге у групи; -доприноси промоцији акције и вреднује је.	Одговоран однос према околини -Рад са подацима и информацијама -Одговорно учешће у демократском друштву -Естетичка компетенција -Решавање проблема -Сарадња	Јесте ли за шољу чаја?	
--	--	-------------------------------	--

Начини остваривања, праћења и вредновања Програма наставе и учења из пројектне наставе

Наставна тема	Остваривање Програма наставе и учења	Праћење и вредновање Програма наставе и учења
Слагалица	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.
Кад год можеш, рециклирај	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.
Чист ваздух дубок удах	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.

Гозба за птице	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљење да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.
Фибоначијеви кругови	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљење да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.
Моја улица носи име	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљење да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.

Омнибус – <i>Басне у позоришту сенки</i>	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљење да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.
Јесте ли за шољу чаја?	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљење да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	Евалуација се остварује праћењем процедуре, планирања, ангажовања ученика, презентовања резултата, коришћење савремене технологије на правилан начин, сарадња у групи тј. тимски рад, вредновање пројекта а све то уз уважавање узраста и њихових вештина и искустава, различитости.

3.1.12. Програм слободних активности за 1. разред основне школе

Циљ слободних активности је:

- Упућивање ученика да доживљавају лепоту у књижевном делу и свету који нас окружује-Богаћење речника
- Неговање слободног говора
- Вежбе у изражајном рецитовању
- Драматизација текстова
- Схватити ликовни рад као израз индивидуалног осећања доживљаја и стваралачке имажинације
- Активно естетско унапређивање своје околине и чување природе
- Развијање слуха и способности за ритмичко-кретна изражавања
- Развијање осећаја за дечије дружење
- Развијање такмичарског духа
- Неговање тела и развијање физичких могућности деце

Годишњи фонд часова слободних активности: 72

Назив теме/садржаји	Број наставних часова
ПИТАЈ СВОЈУ БАКУ -Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа у ужем и ширем окружењу. – Упознавање са основним фолклорним текстовима.	10
РАДОВИ И ПРАЗНИЦИ -Упознавање са дечјим фолклором. – Уочавање разлика у начину живота у селу и граду. – Упознавање са основним сезонским радовима и обичајима везаним за те радове. – Упознавање са основним и општим празницима. Усвајање елементарних знања о настанку хлеба, врстама, обичајима и обредима везаним за хлеб. – Усвајање елементарних знања о биљкама и њиховој улози у народној традицији.	26
ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ -Очување животне средине -Развијање свести о очувању окружења -Праћење и уочавање промена и појава у животној средини и њихов утицај на живи свет -Уочавање и бележење последица, промена и појава у животној средини	15
ЗАГАЂЕЊЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ -Упознавање примарних загађивача -Уочавање начина загађивања -Развијање свести о последицама загађивања -Осмишљавање начина заштите животне средине -Развијање свести о значају заштите животне средине -Уређење школског животног простора	21

Начини остваривања, праћења и вредновања Програма наставе и учења из слободних активности

Наставна тема	Остваривање Програма наставе и учења	Праћење и вредновање Програма наставе и учења
ПИТАЈ СВОЈУ БАКУ	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	У циљу формативног оцењивања редовно проверавање и праћење ученика у савладавању школског програма, оствариваће се: вођењем ученичког картона, тј. педагошке документације.
РАДОВИ И ПРАЗНИЦИ	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	У циљу формативног оцењивања редовно проверавање и праћење ученика у савладавању школског програма, оствариваће се: вођењем ученичког картона, тј. педагошке документације.
ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	У циљу формативног оцењивања редовно проверавање и праћење ученика у савладавању школског програма, оствариваће се: вођењем ученичког картона, тј. педагошке документације.
ЗАГАЂЕЊЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Реализација ових садржаја ће бити остварена коришћењем различитих интерактивних облика, метода и техника: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и самосталног осмишљавања активности од стране ученика. Постојаће игровни контекст уз често смењивање различитих активности. активности ће бити тако осмишљене да омогућавају искуствено учење, тј. нема преношења готових знања туђих увида или готових предлога., нема пожељних, очекиваних или тачних одговора.	У циљу формативног оцењивања редовно проверавање и праћење ученика у савладавању школског програма, оствариваће се: вођењем ученичког картона, тј. педагошке документације.

Програм Наставе и учења допунске наставе математике за 1. разред основне школе

Циљ учења допунске наставе математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Годишњи фонд часова: 18

Исходи по завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Опште међупредметне компетенције	Назив теме/садржаји	Стандарди
– одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; – упореди предмете и бића по величини; – уочи и именује геометријске облике пред мета из непосредне околине; – именује геометријска тела и фигуре; – разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; – црта праву линију и дуж помоћу лењира;	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	ГЕОМЕТРИЈА 3 Положај, величина и облик предмета Линије	1MA.1.2.1 1MA.2.1.3. 1MA.2.2.1.
– броји унапред и уназад и са прескоком; – прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; – користи редне бројеве; – разликује парне и непар небројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; – користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; – сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; – сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; – реши текстуални задатак са једном операцијом;	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	БРОЈЕВИ 14	1.MA.1.1.1. 1MA.1.1.2. 1MA.1.1.4. 1MA.2.1.1. 1MA.2.1.2. 1MA.2.1.3.
– измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; – разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност;	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ 1	1MA.1.4.1. 1MA.2.4.1. 1MA.1.2.3.

Програм Наставе и учења допунске наставе српског језика за 1. разред основне школе

Циљ учења допунске наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Годишњи фонд часова: 18

Исходи по завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Опште међупредметне компетенције	Назив теме/садржаји	Стандарди
– разликује изговорени глас и написанослово; изговорене и написанеречи и реченице; – влада основном техником читања и писања ћириличног текста; – разуме оно што прочита; – разликује слово, реч и реченицу; – пише читко и уредно; – гласно чита, правилно и са разумевањем; – тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног;	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Одговорно учешће у демократском друштву - Естетичка компетенција - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	Почетно читање и писање 9	1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2
– препозна песму, причу и драмски текст; – уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; – препозна загонетку и разуме њено значење; – препозна басну и разуме њено значење;	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Одговорно учешће у демократском друштву - Естетичка компетенција - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	Књижевност 4	1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3.

– правилно употреби велико слово; – примењује основна правописна правила;	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Одговорно учешће у демократском друштву - Естетичка компетенција - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	Језик (граматика, правопис и ортоепија) 2	1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.4.3.
– правилно употреби велико слово; – пажљиво и културно слуша саговорнике; -учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; – примењује основна правописна правила; – пише читко и уредно – пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; – гласно чита, правилно и са разумевањем; – тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; – влада основном техником читања и писања ћириличног текста;	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Одговорно учешће у демократском друштву - Естетичка компетенција - Решавање проблема - Сарадња - Дигитална компетенција	Језичка култура (говорење, слушање, писање, читање) 3	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.9.

3.2. Наставни план и програм за други разред основне школе

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ЗА 2. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

3.2.1. Глобални план рада из предмета српски језик за 2. разред

Бр.	Тема	Циљ	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
				О	У	Σ		наставник	ученик	
1.	Моје друштво и ја	Вежбе у анализи текста и изражајног читања	Читање прича и песама о другарству; учимо шта је басна, пословица; особине лика у причи	10	14	24	IX, X	Планира Осмишљава	Уочавају Разликују	Посматр.
2.	Шта осећам шта осећаш	Схватање реченице као основне језичке категорије	Читање прича и песама које говоре о осећањима; учимо шта су загонетке; речи које се римују, речи сличног значења, реченице по значењу	10	13	23	X, XI	Објашњава Упућује	Откривају	Испитив. Ученички радови
3.	Ко добро чини, добро му се враћа	Вежбање усменог и писменог изражавања	Читање прича и песама о добрим делима; писање две тачке и зареза; речи са умањеним и увећаним значењем	11	10	21	XI, XII	Подстиче Демонстр.	Упореджују	
4.	Ма шта ми рече	Уочавање иманица и глагола; правописна вежба	Читање прича и песама о необичним догађајима; учење речи које именују бића и предмете, значе радњу; писање бајке и шаљиве приче	10	13	23	XII, I	Коригује Кординира	Сарађују Посматрају	Домаћи задаци
5.	Породично стабло	Препознавање главних делова реченице	Читање прича и песама о породици; шта су успаванке; рецитовање; писање знака навода; главни делови реченице	19	9	28	II, III	Сарађује	Примењују у Закључују	Тестирање
6.	Како се расте	Учење читања и писања латинице	Читање прича и песама; шта је песма, стих, проза; род и број име; правупот. скраћеница	15	9	24	III, IV			

7.	Шта све могу шта све умет	Овладавање техником читања и писања латинице	Читање прича и песама о томе шта човек уме; писање латиницом; учење глаголских времена	6	15	21	V			
8.	Летње пустоловине	Богаћење речника и анализа текста	Читање прича о летњи пустоловинама; речи са умањеним и увећаним значењем	6	10	16	VI			

Наставни предмет српски језик, 2. разред

Ред. бр.	Тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
1.	Моје друштво и ја	24	Читанка, забавна граматика, приручници	Свет око нас Ликовна култура	IX,X	
2.	Шта осећам ,шта осећаш	23	Читанка, забавна граматика Приручници	Свет око нас Ликовна култура Грађанско васпитање	X,XI	
3.	Ко добро чини,добро му се враћа	21	Читанка, забавна граматика Приручници	Свет око нас Ликовна култура Грађанско васпитање	XI,XII	
4.	Ма шта ми рече	23	Читанка, забавна граматика Приручници	Свет око нас Ликовна култура	XII,I	
5.	Породично стабло	28	Читанка, забавна граматика Приручници	Свет око нас Ликовна култура	II,III	
6.	Како се расте	24	Читанка, забавна граматика Приручници	Свет око нас Ликовна култура	III,IV	
7.	Шта све могу шта све умет	21	Читанка, забавна граматика Приручници	Свет око нас Ликовна култура Грађанско васпитање	V	
8.	Летње пустоловине	16	Читанка, забавна граматика Приручници	Свет око нас Ликовна култура	VI	

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК - ДРУГИ РАЗРЕД Допунска настава

Годишњи фонд часова: 36

Теме/према часовима:

- увежбавање читања наглас,усавршавање читања у себи и функцији тумачења текста;
- схватање реченице као основне језичке категорије;
- вежбе усменог и писменог изражавања;
- уочавање именица,глагола;
- препознавање главних делова реченице;
- учење читања и писања латинице;
- анализа текста;

Глобални план рада-допунска настава – српски језик

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Моје друштво и ја	5
2.	Шта осећам,шта осећаш	5
3.	Ко добро чини ,добро му се враћа	5
4.	Ма шта ми рече	4
5.	Породично стабло	4
6.	Како се расте	5
7.	Шта све могу,шта све уmem	5
8.	Летње пустоловине	3
УКУПНО		36

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма: Читанка за други разред основне школе, Др. Симеон Маринковић, Мр. Љиљана Маринковић, Славица Маринковић

Друго: Забавна граматика, радна свеска за други разред основне школе, Др. Симеон Маринковић

3.2.2. Глобални план рада из математике за 2. разред

Ред бр.	Тема	Циљ	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
				О	У	Σ		Наставника	Ученика	
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ	-овладају сабирањем и одузимањем до 100 и одреде вредност израза; -упознају знакове и савладају множење и дељење; -упознају функцију заграде и редослед извођења рачунских операција; - решавају текстуалне задатке са једном или две рачунске операције, као и једначине са једном операцијом;	-Сабирање и одузимање у оквиру прве стотине(са преласком преко десетице); -Множење и дељење природних бројева; -Кумутативност и асоцијативност рачунских операција; -Изрази,заграде ,редослед рачунских операција; -Разломци:половина,четвртина, десетина; -Решавање текстуалних задатака; - Одређивање непознатог броја и решавање једначина са једном операцијом;	55	90	145	IX,X, XI,XII, I,II,III, IV,V, VI	ПЛАНИРА,ОСМИШЉАВА, ОБЈАШЊАВА,УПУЋУЈЕ, ПОДСТИЧЕ,ДЕМОНСТРИРА,КОРИГУЈЕ, КООРДИНИРА,САРАЂУЈЕ	Уочавају, разликују, посматрају откривају, упоређују, решавају	-посматрање,евидентирање,испитивање,тестирање
2.	ГЕОМЕТРИЈА	-знају да цртају праве,криве и изломљене линије као и дуж; -уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи;	-Геометријска тела и фигуре; -Дуж,права и полуправа; -Цртање правих,кривих и изломљених линија; -Уочавање и цртање правоугаоника и квадрата на квадратној мрежи;	8	17	25	IX,X, XI,XII, VI		Уочавају, разликују, посматрају откривају, упоређују, решавају	
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	-схватају дужину као својство дужи; -упознају мере и примењују их у животу;	-Мерење дужи помоћу метра,дециметра и центиметра; -Мера за време(час,минут, дан, седмица,месец) -Однос између јединица мера	3	7	10	II,III,V, VI		Уочавају, разликују, посматрају откривају, упоређују, решавају	

Наставни предмет математика, 2. разред

Ред. бр.	Тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ	40	Уџбеник, Радни листови, Занимљива математика	Српски језик Свет око нас Ликовна култура	IX,X, XI,XII, I,II,III, IV,V, VI	
2.	ГЕОМЕТРИЈА	10	Уџбеник, Радни листови, Занимљива математика	Српски језик Свет око нас Ликовна култура Физичко васпитање	XI	
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	5	Уџбеник, Радни листови, Занимљива математика	Српски језик Свет око нас Ликовна култура Физичко васпитање	II,III,V,VI	

Допунска настава
ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА - ДРУГИ РАЗРЕД
Годишњи фонд часова: 36

Циљеви и задаци

- овладају сабирањем и одузимањем до 100 и одреде вредност израза;
- упознају знакове и савладају множење и дељење;
- знају да цртају праве, криве и изломљене линије као и дуж;
- уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи;
- схватају дужину као својство дужи;
- упознају мере и примењују их у животу;

Теме/према часовима

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА - математика

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ	25
2.	ГЕОМЕТРИЈА	7
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	4
УКУПНО		36

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма: Уџбеник математике за други разред основне школе, Др. Симеон Маринковић, Дејан Беговић, Мр. Љиљана Маринковић, Весна Рикало
Друго: Радна свеска за други разред основне школе, Др. Симеон Беговић, Мр. Љиљана Маринковић, Весна Рикало

3.2.3. Глобални план рада из предмета свет око нас за 2. разред

Бр.	Тема	Циљ	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
				О	У	Σ		наставник	ученик	
1.	Жива и нежива природа	Усвајање знања о живој природи и везе са неживом природом Усвајање знања о неживој природи као услови за живот живих бића	Биљке,животиње, човек. Процеси који се одвијају у живим бићима,разлике,разноврсност биљног и животног света. Вода,ваздух,светлост, топлота,земљиште; Промене које настају приликом загревања и хлађења ваздуха; Веза живе и неживе природе,промене и активности људи у зависности од годишњих доба .	18	10	28	IX,X,XI, XII	Планира Осмишљава Објашњава Упућује Подстиче	Уочавају Разликују Откривају Упореджују Сарађују	Испитивање Ученички Радови Домаћи задаци
2.	Где човек живи	Усвајање знања о насељима, рељефу и води у месту и околини,сналажење у околини Поштовање правила понашањау групи,усвајање основних саобраћајних правила.	Врсте насеља,рељеф и воде у околини,групе људи и потребе,дечја права , сналажење у околини,саобраћај и правила.	7	8	15	XII,I,II	Демонстрира Коригује	Посматрају Примењују Закључују	Тестирање
3.	Људска делатност	Разумевање и значајзанимањаљуди.Усвајање знањао предметима различитих материјала	Занимање људи;Врсте и особине материјала, утицај топлоте на материјале,обликовање; Електрицитет ,комбиновање	10	7	17	II,III,IV	Кординира Сарађује		

			материјала;							
4.	Кретање у времену и простору	Уочавање начина кретања;Обнављање временских одредница,усвајање појма сата	Како се предмети покрећу и шта утиче на кретање; Годишња доба и временске одреднице,наша прошлост	8	4	12	V,VI			

Наставни предмет свет око нас, 2. разред

Ред. бр.	Тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
1.	Жива и нежива природа	28	Уџбеник, Радна свеска, Енциклопедије, Приручници	Српски језик Чувари природе Ликовна култура Музичка култура	IX, X, XI, XII	
2.	Где човек живи	15	Уџбеник, Радна свеска, Енциклопедије, Приручници	Српски језик Чувари природе Ликовна култура Грађанско васпитање	XII, I, II	
3.	Људска делатност	17	Уџбеник, Радна свеска, Енциклопедије, Приручници	Српски језик Чувари природе Ликовна култура	II, III, IV	
4.	Кретање у времену и простору	12	Уџбеник, Радна свеска, Енциклопедије, Приручници	Српски језик Чувари природе Ликовна култура Математика	V, VI	

3.2.4 Глобални план рада из предмета музичка култура за 2. разред

Наставни предмет музичка култура, 2. разред,

Ред. бр.	Тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
1.	Слушање музике	5	Уџбеник, Приручник уз уџбеник	Ликовна култура Српски језик	III, IV	
2.	Музичке игре	6	Уџбеник, Приручник уз уџбеник	Физичко васпитање Српски језик	V, VI	

3.2.5. Глобални план рада из ликовне културе за 2. разред

Ред бр.	Тема	Циљ	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
				О	У	Σ		Наставника	Ученика	
1.	кретање облика у простору	Упућивање ученика у опажање исхватање кретања више облика у простору. Оспособити ученике да помоћу разноврсног материјала спајају више облика у целину која се покреће у простору. Оспособити ученике да осетљивост за ликовне и визуелне вредности, коју стичу у настави, примењују у раду и животу.	Моје сазвежђе (кретање више облика у простору) Весели плесачи– (Кретање једног облика у простору) На ливади	4	2	6	IX	-преношење информација, вођење наставног процеса, постављање циљева часа, развијање радозналости, интересовања ученика, процењивање напредовања ученика	Посматрају, опажају, описују, осећају и објашњавај Упоредјују облике, обликују, цртају, секу, лепе и боје.	-ЕСТЕТСКА АНАЛИЗА РАДОВА, УМЕТНИЧКИ КВИЗ
2.	дејство светлости на карактер облика (светлост)	Играма, помоћу светлосних извора и сенки, подстицати развој маште и уочавање разних (необичних) форми које стварају у датим условима сенке. Научити како постаје сенка и од чега зависи, како се сенка мења зависно од положаја извора светлости. Развијање способности за компоновање и рекомпоновање и дејство светлости на карактер облика.	Игра лудих фризура Нешташне рибице	2	2	4	IX,X			
3.	једнобојна композиција употребних предмета (клуаж)	Коришћење технике клуажа као једнобојне композиције употребних предмета. Развијање способности тродимензионалног обликовања. Оспособити ученике за стварање нових предмета од постојећих њиховим спајањем. Подстицање смисла за креативност и осетљивост за естетске појаве. Оспособити ученике да осетљивост за ликовне и визуелне вредности, коју стичу у настави, примењују у раду и животу.	Замак пријатељства Морско дно „Три прасета“	4	2	6	X			

4.	преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем (везивање)	Подстицати ученике да преобликовањем материјала истог порекла спајањем формирају нове смисаоне целине. Неговање радозналости за ликовно стварање, упорност и истрајност, прецизност и уредност. Развијање оригиналности, рекомбиновањем познатих и старих форми с циљем да се добије нешто ново и оригинално. Подстицати развој креативног посматрања ради уочавања карактеристика предмета: складности боја, једноставности, функционалности и употребљивости. Оспособити ученике за стварање нових предмета од постојећих њиховим спајањем.	Лутка (преобликовање материјала истог порекла) Правимо чаробни цвет (композиција материјала различитог порекла) Спајамо, градимо, нешто ново радимо (преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем)	4	2	6	XI			
5.	знаци и симболи	Оспособити ученике да се служе знаковима, симболима за визуелно споразумевање у свакодневном животу и развијање навика за њихово коришћење. Оспособити ученике да помоћу своје креативности осмишљавају и праве разне печате и да их одсликавају помоћу боја на папиру, стварајући разне трагов. Оспособити их да самостално граде композицију према личном избору помоћу свих техника рада.	Будите детективи (печат) Стварање услова за ликовно решење симбола (грб, печат, словни и нотни знак)	2	2	4	XI		Посматрају, опажају, описују, осећају и објашњавају . Упоредјују облике, обликују маске, секу, лепе и боје.	
6.	замишљања	Подстицати ученике да после визуелног и тактилног опажања покажу елементарни смисао за компоновање. Да вербалне податке претварају у ликовни запис (слику) или илустрацију и тако развијају стваралачку машту. Подстицати развој креативног посматрања ради уочавања карактеристика предмета: складности боја, једноставности, функционалности и употребљивости.	Фотографија моје баке или деке Долази зима и Нова година Илустрација текста из школске лектире	4	2	6	XII			

7.	контраст	Омогућити ученицима да у природи и на ликовним радовима уочавају контрастне вредности једнобојан– вишебојан... Неговање радозналости за ликовно стварање, упорност и истрајност, прецизност и уредност.	Једноставан –сложен; правкрив; једнобојан вишебојан;једнобојан вишебојан; испупчен удубљен;обрађен необрађен; природни и вештачки материјал Недеља моде (разлагање слагање) Посуда с воћем	8	4	12	ХП,Д, П			
8.	индивидуално коришћење различитих материјала за рад (паковање)	Неговање слободног дечијег израза и ликовног стваралаштва кроз усмерену игру извођења радно– практичних операција. Кроз игру подстицати развој маште и способности комбиновања ради стварања шара од случајно добијених мрља.	Необични облици (доградња случајно добијених мрља у мешовите облике) Етикета за амбалажу – за флашу сока (паковање) Игра са празном кутијом	4	2	6	П,П			
9.	лепо писање са калиграфијом	Развијање навика и осећаја за лепо писање. Лепо и правилно писање ћириличних и латиничних слова, користећи туш и перо или мастило и пенкало.	Лепо писање,писања ћириличних и латиничних слова,иницијали,плакат,честитка,корице омиљене књиге , шаљива слова	10	6	16	П,IV,V			
10.	амбијент – сценски простор	Развој визуелног памћења и ликовног стварања на основу доживљених утисака и успомена. Опажање амбијента, реконструкција ситуације и сценског простора. Неговање стваралаштва и креативности.	Израда маске,костима, прављење сценографије	4	2	6	V,VI			

		Оспособљавање ученика за израду маски и костима, као и сцене. Подстицање смисла за креативност и осетљивост за естетске појаве, као и за маштовит и необични ликовни приступ. Подстицати ученике да се ликовно изражавају полазећи од свог искуства, доживљаја и асоцијација везаних за позориште.								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Наставни предмет ликовна култура, 2. разред

Ред. бр.	Тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време
1.	КРЕТАЊЕ ОБЛИКА У ПРОСТОРУ	6	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Музичка култура Српски језик	IX
2.	ДЕЈСТВО СВЕТЛОСТИ НА КАРАКТЕР ОБЛИКА (СВЕТЛОСТ)	4	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Музичка култура Српски језик	IX,X
3.	ЈЕДНОБОЈНА КОМПОЗИЦИЈА УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА (КЛУАЖ)	6	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Музичка култура Српски језик	X
4.	ПРЕОБЛИКОВАЊЕ МАТЕРИЈАЛА ИЛИ ПРЕДМЕТА ЊИХОВИМ СПАЈАЊЕМ (ВЕЗИВАЊЕ)	6	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Музичка култура Српски језик	XI

5.	ЗНАЦИ И СИМБОЛИ	4	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Музичка култура Српски језик	XI
6.	ЗАМИШЉАЊА	6	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Чувари природе Музичка култура Српски језик	XII
7.	КОНТРАСТ	12	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Чувари природе Музичка култура Српски језик	XII,I, II
8.	ИНДИВИДУАЛНО КОРИШЋЕЊЕ РАЗЛИЧИТИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА РАД (ПАКОВАЊЕ)	6	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Чувари природе Музичка култура Српски језик	II,III
9.	ЛЕПО ПИСАЊЕ СА КАЛИГРАФИЈОМ	16	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Чувари природе Музичка култура Српски језик	III,IV,V
10.	АМБИЈЕНТ – СЦЕНСКИ ПРОСТОР	6	Уџбеник: Невена Хаџи-Јованчић, „Свет у мојим рукама“, Ликовна култура за други разред основне школе, Klett, Београд Приручник за учитеље уз уџбеник „Свет у мојим рукама“, Klett, Београд	Свет око нас Чувари природе Музичка култура Српски језик	V,VI

3.2.6. Глобални план рада из физичког васпитања за 2. разред

Ред бр.	Тема	Циљ	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
				О	У	Σ		Наставника	Ученика	
1.	Ходање и трчање	подстицање раста , развоја и утицање на правилно држање тела; развој и усавршавање моторичких способности; стицање моторичких умења која су , као садржаји , утврђени програмом физичког васпитања и стицања теориских знања неопходних за њихово усвајање; усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно – образовног подручја; формирање морално – вољних квалитета личности; оспособљавање ученика да стечена умења , знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада; стицање и развијање свести о потреби здравља , чување здравља и заштити природе и човекове средине;	Ходање, и на знак, промена правца,брзо трчање до 10 m , трчање са променом правца, брзо трчање до 30 m.	6	11	17	IX,X, XI,III, IV, V, VI	преношење информација вођење наставног процеса постављање циљева часа развијање радозналости и интересовања ученика процењивање напредовања ученика	Хола Трчи Баца Хвата Прескаче Такмичи се Игра плеше Пење се	утврђивање нивоа физичког развоја и физичких способности ученика овладаност техником елементарних кретања, локомоторног и манипулативног кретања
2.	Скакање и прескакање		Прескакање препрека у низу	5	6	11	IX, X, XII, IV,V			
3.	Вежбе упором рукама		Скок удаљ и увис; Прескакање кратке вијаче; Припремна вежба за прескок	2	3	5	XII,IV, V, VI			
4.	Бацања и хватања		Бацање лопте увис и хватање на различите начине; Вођење лопте у ходању и трчању, гађање , игре са хватањем и додавањем	4	4	8	X, XI, XII, II, III			
5.	Вишења и пењања		Пењање (уз лесте); Дохватно вратило:помицање улево и удесно,вишење уз окрет од 180 степени укрштеним хватом,њихање уз помоћ;	2	5	7	IX, XII II, V			
6.	Вежбе на тлу		Колут напред, колут повезан са скоком опруженим телом; Колут назад, из чучња у чучањ;	2	5	7	XII,I, II, V			
7.	Вежбе равнотеже		На тлу и греди:упор клечећи на једној нози,заножити другом „ мала вага“; Ниска греда , клупа:ходање , наскок,окрет...	4	7	11	XII,II, III, V , VI			

8.	Вежбе реквизитима		Манипулација палицом, обручем, вијачом...	6	9	15	X,XII, II, IV, V			
9.	Ритмичке вежбе и народни плесови		Плесови „ Ми смо деца весела“, једно коло по избору	3	7	10	IX, X, XI, I, IV, V			
10.	Елементарне и штафетне игре		Елементарне и штафетне игре,игре брзине хватања и бацања, спретности	5	5	10	IX,X, XI ,I, IV, V			
11.	Мерење моторичких способности		Мерење телесне масе и висине, моторичких способности	/	7	7	IX,VI			

Наставни предмет физичко васпитање, 2. разред

Ред. бр.	Тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време
1.	Ходање и трчање	17	<i>Оријентациони распоред васпитно-образовног рада са дидактичко-методичким упутством за II разред основне школе, ПА за образовање наставника разредне наставе, Завод за унапређивање васпитања и образовања, Београд, 1991.</i>	МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	IX,X, XI,III, IV, V, VI
2.	Скакање и прескакање	11		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	IX, X, XII, IV,V
3.	Вежбе упором рукама	5		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	XII,IV, V, VI
4.	Бацања и хватања	8		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	X, XI, XII, II, III
5.	Вишења и пењања	7		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	IX, XII II, V
6.	Вежбе на тлу	7		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	XII,I, II, V
7.	Вежбе равнотеже	11		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	XII,II, III, V , VI
8.	Вежбе реквизитима	15		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	X,XII, II, IV, V
9.	Ритмичке вежбе и народни плесови	10		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	IX, X, XI, I , IV, V
10.	Елементарне и штафетне игре	10		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	IX,X, XI ,I , IV, V
11.	Мерење моторичких способности	7		МАТЕМАТИКА СВЕТ ОКО НАС	IX,VI

3.2.7. Глобални план рада из енглеског језика за 2. разред

Задаци наставе првог страног језика – 2. разред

У другом разреду теме се надовезују на већ обрађене теме у првом разреду, проширују и додају нове које се односе на блиско окружење (суседи, пријатељи, место становања), годишња доба, прославе рођендана, празника, оријентисање у простору и времену.

Очекивана постигнућа на крају другог разреда:

Ученик треба да разуме говор наставника и записе са аудио и видео касета, разуме једноставна упутства, захтеве, молбе и на њих адекватно реагује, схвати општи смисао кратких једноставних исказа у контексту, служи се невербалним облицима комуникације, користи једноставне формалне и неформалне поздраве, даје кратке исказе према датом моделу, описује сам или уз помоћ наставника, слику и ситуације на слици, зна да представи чланове своје породице и особе из непосредног окружења, изражава своје потребе, допадања/недопадања, способност да се нешто уради, изражава лепе жеље, уме да се оријентише у простору и казује време на сату (пуни сати), користи најједноставније језичке структуре и лексику да говори о себи, свом кућном љубимцу или љубимцу свог друга, предметима из непосредног окружења, својим интересовањима.

Од ученика се очекује да уме да каже, сам или уз помоћ наставника, две до три кратке реченице, уз коректан изговор и интонацију и поставља једноставна питања ("да/не" питања, питања о идентитету, месту/положају где се лице или предмет налазе).

Глобални план рада из енглеског језика за 2. разред

Фонд часова: 72 Недељно: два часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Introduction	Увод у наставни план и наставне садржаје	1	1	2	IX	Показује, објашњава, подстиче, мотивише, организује, вреднује, помаже, даје упутства, подржава, уважава труд, одабира садржај, прати рад	Слуша, посматра, закључује, бележи, уочава на примерима, интересује се, упоређује, сарађује са другима, одговара на питања, доноси закључке, процењује	усмено испитивање
Lucy's birthday	Поздрављање, боје, бројеви 1-10, честитање, постављање питања за место, показна заменица	5	5	10	IX, X			усмено испитивање, описно оцењивање
Lucy's tree house	Постављање питања о припадности, предлози за место, описни придеви	5	5	10	XI			усмено испитивање, описно оцењивање
At the shopping centre	Храна, предмети, тражење и давање дозволе, учтиви одговори	5	5	10	XI, XII			усмено испитивање, описно оцењивање
Christmas	Божићни празници, поклони, песме, жеље и честитке	1	1	2	XII			усмено испитивање, описно оцењивање
At the adventure park	Изражавање жеља, предлози за место, трајно садашње време	5	3	8	I			усмено испитивање, описно оцењивање
At the zoo	Животиње, зоо врт, трајно садашње време (множ.), изражавање допадања и недопадања, пост. питања	5	4	9	I, II			усмено испитивање, описно оцењивање
In town	Превозна средства, места у граду, давање инструкција и смерница	5	4	9	III, IV			усмено испитивање, описно оцењивање
Easter	Ускршњи празници, поклони, песме, жеље и честитке	1	1	2	IV			усмено испитивање, описно оцењивање
On holiday	Распуст (одмор), тражење помоћи, гардероба предмети за плажу	5	4	9	V, VI			усмено испитивање, описно оцењивање
Revision	Обнављање наученог градива	/	1	1	VI			усмено испитивање, описно оцењивање

Фонд часова: 72 Недељно: два часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Introduction	Упознавање ученика са начином рада и наставним садржајима	
Lucy's birthday	Изражавање поздрава и честитки, казивање боја и бројева 1-10, постављање питања за место, усвајање показне заменице there	
Lucy's tree house	Постављање питања о припадности, усвајање и вежбање предлога за место, усвајање и вежбање описних придева, изражавање нечег омиљеног	
At the shopping centre	Усвајање назива за храну и различите врсте продавница и супермаркета, вежбање тражења и давања дозволе, вежбање давања учтивих одговора	
Christmas	Усвајање вокабулара везаног за Божићне празнике и упознавање ученика са разноликим начинима прославе празника	
At the adventure park	Изражавање жеља, усвајање предлога за место, упознавање са трајним садашњим временом (треће лице једнине) кроз увежбавање примера	
At the zoo	Усвајање назива животиња у зоолошком врту, упознавање са трајним садашњим временом (множина) кроз увежбавање примера, изражавање допадања и недопадања и вежбање постављања питања	
In town	Усвајање назива превозних средстава и различитих места у граду, увежбавање давања смерница и инструкција	
Easter	Усвајање вокабулара везаног за Ускршње празнике и упознавање ученика са разноликим начинима прославе празника	
On holiday	Усвајање вокабулара везаног за одмор, увежбавање тражења помоћи и пружања помоћи, усвајање вокабулара везаног за гардеробу за плажу	
Revision	Обнављање свеукупног градива из текуће наставне године усменим путем	

Наставни предмет: енглески језик, разред: 2.

Фонд часова: 72 Недељно: два часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Introduction	2	Вики Гил и Лусија Томас – Super Me 2 – Class Book – Oxford Вики Гил и Лусија Томас – Super Me 2 – Activity Book – Oxford Вики Гил и Лусија Томас – Super Me 2 – Teacher’s Book – Oxford Audio CD Super Me 2 - Oxford		IX	
Lucy’s birthday	10		Српски језик, ликовна култура	IX, X	
Lucy’s tree house	10		Српски језик, ликовна култура	XI	
At the shopping centre	10		Српски језик, ликовна култура	XI, XII	
Christmas	2		Српски језик, верска настава, ликовна култура	XII	
At the adventure park	8		Српски језик, ликовна култура	I	
At the zoo	9		Српски језик, свет око нас	I, II	
In town	9		Српски језик, свет око нас	III, IV	
Easter	2		Српски језик, верска настава, ликовна култура	IV	
On holiday	9		Српски језик, свет око нас	V, VI	
Revision	1			VI	

Допунска настава
ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК
Годишњи фонд часова: 36

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	<i>Welcome back!</i>	3
2.	<i>Happy families</i>	4
3.	<i>Food, food, food!</i>	5
4.	<i>A day at the zoo</i>	4
5.	<i>In the town</i>	4
6.	<i>Just for fun!</i>	3
7.	<i>People at work</i>	3
8.	<i>What's the weather like?</i>	3
9.	<i>What happened?</i>	5
10.	<i>Future Simple</i>	2
УКУПНО		36

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма: Happy Street 2, Oxford, Stella Maidment, Lorena Roberts

ПРОГРАМИ ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА У ДРУГОМ РАЗРЕДУ

3.2.8. Глобални план рада из чувара природе за 2. разред

Ред. бр.	Тема	Циљ	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
				О	У	Σ		Наставника	Ученика	
1.	Живи свет	Усвајање појма животна средина и именовање њених елемената	Птице станарице, истраживања о медведу, јежу, крици	3	/	3	IX	ПРЕНОШЕЊЕ ИНФОРМАЦИЈА, ВОЂЕЊЕ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА, ПОСТАВЉАЊЕ ЦИЉЕВА ЧАСА, РАЗВИЈАЊЕ РАДОЗНАЛОСТИ И ИНТЕРЕСОВАЊА УЧЕНИКА, ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА	Посматрање, описивање, бележење	– посматрање, разговор, решавање задатака, испитивање, ученички радови, домаћи задаци
2.	Природне појаве и промене у животној средини	Препознавање, описивање најочљивијих појава	Природне појаве и промене у животној средини, природне промене на листовима	10	/	10	X, XI		Посматрање, описивање, праћење	
3.	Загађивање животне средине	Стицање знања о појавама које угрожавају животну средину	Тајна или јавна порука (загађивање животне средине)	10	/	10	XII, III, III		Посматрање, описивање, праћење	
4.	Заштита животне средине и заштита здравља	Формирање навика и развијање одговорног односа према себи и животној средини	Шта све угрожава здравље, за сваку бољку постоји лековита биљка	13	/	13	IV, V, VI		Посматрање, описивање, бележење	

Наставни предмет чувари природе, 2. разред

Ред. бр.	Тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
1.	Живи свет	3	<i>Чувари природе 2-уџбеник Енциклопедије, приручници</i>	СВЕТ ОКО НАС ЛИКОВНА КУЛТУРА	IX	
2.	Природне појаве и промене у животној средини	10	<i>Чувари природе 2-уџбеник Енциклопедије, приручници</i>	СВЕТ ОКО НАС ЛИКОВНА КУЛТУРА	X,XI	
3.	Загађивање животне средине	10	<i>Чувари природе 2-уџбеник Енциклопедије, приручници</i>	СВЕТ ОКО НАС ЛИКОВНА КУЛТУРА	XII,III,III	
4.	Заштита животне средине и заштита здравља	13	<i>Чувари природе 2-уџбеник Енциклопедије, приручници</i>	СВЕТ ОКО НАС ЛИКОВНА КУЛТУРА	IV, V , VI	

3.2.9. Глобални план рада из грађанског васпитања за 2. разред

Ред.бр.	Тема	Циљ	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
				О	У	Σ		Наставника	Ученика	
1.	I Тема	Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	Сусрет родитеља, наставника и ученика; Упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада;			2	IX	РАЗГОВАРА, СЛУША, ЗАПЛАЖА, ПОДСТИЧЕ, ИЗРАЖАВА ЕМПАТИЈУ, ПРУЖА ПОМОЋ ПЛАНИРА, РАСПОРЕЂУЈЕ	ПРИЧА, УОЧАВА, СЛУША, УЧЕСТВУЈЕ У ИГРОВНИМ АКТИВНОСТИМА, ЗАКЉУЧУЈЕ, ПРИМЕЊУЈЕ СТЕЧЕНА ЗНАЊА	Испитивање позитивних потенцијала сваког учесника
2.	II Тема	Подстицање развоја самосвести, самопоштовања и уважавања других	Репортери; Поносим се што; Изражавање захвалности другом;			3	IX, X			
3.	III Тема	Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе, и њихову међусобну повезаност и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге.	Речник осећања; Како се ко осећа; Остиду и срамоти; Љубомора; Кривица; Ја и љубав; Моје потребе;			7	X, XII			
4.	IV Тема	Развијање комуникативних способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације.	Како да кажем; Слушање и неслушање; Да ли се чујемо; Чујем ти срце;			4	I, II			
5.	V Тема	Оспособљавање ученика за примену ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању.	Кад ја нећу; Посредовање у сукобу између дечака и девојчица; Посредовање у сукобу између ученика истог пола; Посредовање у сукобу између родитеља и деце;			4	II, III			
6.	VI Тема	Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему, и да активно доприносе развоју школе по мери детета.	Породично стабло; Жирафе у учионици; Шта се коме допада; Шта можемо да урадимо;			4	III, IV			

	VII Тема	Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању.	Дечја права; Моја одговорност; Кад деца крше дечја права; Кад родитељи крше дечја права; Кад одрасли у школи крше дечја права; Различити смо али су нам права иста;			6	IV,V			
	VIII Тема	Развијање и неговање основних људских вредности	Ја то већ умет; Шта кад се то деси; Мој омиљени јунак из приче/бајке/филма; Сарадња;			4	V			
	IX Тема	Евалуација	Ја пре, ја после; Презентација резултата рада родитељима;			2	VI			

3.2.10. Глобални план рада из веронауке за 2. разред

Фонд часова: 36

Недељно: 1 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
увод	Опет смо сви на окупу... Разговор о нашем будућем раду	/	1	1	IX			
бог је заједница личности оца, сина и светог духа (биће као заједница, као љубав)	Литургија, сабирање заједнице, слобода- заједница	5	/	5	IX/X	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
структура литургије- цркве (епископ, свештеници, ђакони и народ).	Различите службе у цркви- епископ, свештеник, ђакон и народ, међусобна повезаност, епископ- икона Христова	5	1	6	X/XI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
литургија- откривање бога (литургијско искуство бога, личности, слободе, љубави. бог као биће заједнице)	У Литургији откривамо Свету Тројицу, Љубављу препознајемо Бога у човеку, човек- непоновљиво биће	5	1	6	XI/XII	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци

						примену знања		
литургија је и присуство христово и ишчекивање доласка христовог (љубављу према христу чинимо да је он присутан међу нама на литургији иако је физички одсутан)	Литургија – и присуство Христово и очекивање другог доласка	1	2	3	XII/I	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
постојање природе је израз љубави бога и човека	Бог из љубави ствара природу и на крају човека, Литургија - приношење дарова природе Богу, Причешће у мом животу, Празнујемо Васкрсење Христово	6	5	11	II/III/IV/V	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
бог је створио свет да са њим има вечну заједницу љубави преко човека и да у тој заједници човек буде вечно и непоновљиво биће	Литургија – свет у малом	1	3	4	V/VI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци

Глобални план рада из веронауке за 2. разред

Фонд часова: 36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви
увод	Упознавање ученика (упознавање ученика са наставним планом и програмом)
бог је заједница личности оца, сина и светог духа (биће као заједница, као љубав)	Развијање основних појмова о Богу (Љубави), Светој Тројици – зајеници Оца, Сина и Светог Духа, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
структура литургије-цркве (епископ, свештеници, ђакони и народ).	Развијање основних појмова о Цркви- Литургији, црквеном клиру (владика, свештеник и ђакон), развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
литургија-откривање бога (литургијско искуство бога, личности, слободе, љубави. бог као биће заједнице)	Развијање основних појмова о Литургији, нашем литургијском искуству и о Богу као бићу заједнице, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
литургија је и присуство христово и ишчекивање доласка христовог (љубављу према христу чинимо да је он присутан међу нама на литургији иако је физички одсутан)	Развијање основних појмова о значењу Литургије, о другом Христовом доласку и о Христовој важности- присутности на Литургији, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
постојање природе је израз љубави бога и човека	Развијање основних појмова о природи и Божијој љубави према њој, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
бог је створио свет да са њим има вечну заједницу љубави преко човека и да у тој заједници човек буде вечно и непоновљиво биће	Развијање основних појмова о вечности, заједници, љубави, бићу и важности људског боравка на земљи, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу

3.3. Наставни план и програм за трећи разред основне школе

Програми обавезних и изборних предмета у трећем разреду

3.3.1 Наставни план и програм за 3. разред из српског језика

Циљ и задаци

Циљ наставе *српског језика* јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе *српског језика*:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;

- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

(5 часова недељно, 180 часова годишње)

Оперативни задаци:

- овладавање техником читања и писања на оба писма;
- савладавање просте реченице (појам, главни делови);
- стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима;
- постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилске карактеристике);
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање);
- постепено упознавање методологије израде писменог састава.

Глобални план рада из српског језика за 3. разред

Фонд часова:180 Недељно: 5 часова

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Књижевност -лирика -епика -драма	<i>Лирика</i> Народна песма: <i>Женидба врапца Подунавца</i> Народна песма: <i>Двије сеје брата не имале</i> Бранко Радичевић: <i>Циц</i> Јован Јовановић Змај: <i>Пролећница</i> Војислав Илић: <i>Први снег</i> Григор Витез: <i>Какве је боје поток</i> Десанка Максимовић: <i>Вожња</i> Драган Лукић: <i>Шта је отац</i> Душан Васиљев: <i>Зима</i> Душан Радовић: <i>Замислите</i> Душан Костић: <i>Септембар</i> Бранислав Црнчевић: <i>Љутило мече</i> Љубивоје Ршумовић: <i>Домовина се брани лепотом</i> Добрица Ерић: <i>Славуј и сунце</i> Милован Данојлић: <i>Љубавна песма</i> Бранко Миљковић: <i>Песма о цвету</i> Мирослав Антић: <i>Шта је највеће</i> <i>Обичајне народне лирске песме</i> (избор) Избор из поезије Душана Радовића <i>Епика</i> Народна песма: <i>Марко Краљевић и бег Костадин</i> Народна басна: <i>Вук и јагње</i> Езоп: <i>Корњача и зец</i> Народна приповетка: <i>Свети Сава и сељак без среће</i> Народне приповетке: <i>Ветар и сунце; Свијету се не може угодити</i> Народна бајка: <i>Чардак ни на небу ни на земљи</i>	58	14	72	IX,X,XI, XII, I,II,III, IV,V,VI	Подстиче, осмишљава, помаже, партнер у дијалогу, партнер у активности, даје упуства, демонстрира, инспирише, разговара, указује, уважава труд (у складу са израженим индивидуалним могућностима), показује, учествује, информише, усмерава, наводи, предлаже, организује, објашњава, одабира садржај, одабира методе, одабира средства, координира, бира вежбу, подржава, бира текстове, коригује, упућује, подстиче, мотивише, помаже у раду, вреднује, прати ефекте, оцењује, образлаже, повезује, брине, препоручује,	Слуша чита текстове активно учествује у причању, рецитије, драматизација интересује се, одговара на постављена питања, цртежом исказује знање, тумачи урађено, размењује искуства, изводи вежбе према добијеним захтевима, тумачи своја решења, критички осврт, групише, употребљава, показује, помаже, сарађује, прави, проналази, поставља питања, доноси закључке, експериментише, саставља, записује, слуша, разговара, радује се, изражава	Посматрање, тестирање, усмено испитивање, контролне вежбе, ученички радови, домаћи задаци

	Десанка Максимовић: <i>Прича о раку кројачу</i> Бранко Ћопић: <i>Мачак отишао у хајдуке</i> Стеван Раичковић: <i>Бајка о белом коњу</i> Бранко В. Радичевић: <i>Самоћа</i> Гроздана Олујић: <i>Стакларева љубав</i> Стојанка Грозданов - Давидовић: <i>Прича о доброј роди</i> Арапска народна приповетка: <i>Лав и човек</i> Браћа Грим: <i>Бајке (избор)</i> Максим Горки: <i>Вранчић</i> Оскар Вајлд: <i>Себични џин</i> Сун Ју Ђин: <i>Свитац тражи пријатеља</i> Пјер Грипари: <i>Заљубљене ципеле</i> Драма Душан Радовић: <i>А зашто он вежба</i> Александар Поповић: <i>Лед се топи</i> Јованка Јоргачевић: <i>Никад два добра</i> Допунски избор Научно - популарни и информативни текстови Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу Књижевни и функционални појмови					саветује, радује се, прати рад	задовољство	Посматрање, тестирање, усмено испитивање, контролне вежбе, ученички радови, домаћи садаци
Језик -граматика -правопис -ортографија	<i>Именице</i>: заједничке и властите; род и број именица. <i>Глаголи</i>: радња, стање, збивање; разликовање облика којима се означава садашњост, прошлост и будућност. Разликовање лица и броја глагола. Потврдни и одрични облик глагола. <i>Придеви</i>: род и број придева; описни и присвојни придеви. <i>Реченица</i>: појам реченице; врсте реченица по значењу: обавештајне, упитне, узвичне и заповедне; главни делови реченице - предикат и субјекат; речи које означавају место, време и начин вршења радње; потврдни и одрични облик реченице.	40	11	51	IX,X,XI,XI I, I,II,III,IV,V ,VI			

	Уочавање управног говора у тексту. Речи које значе нешто умањено и увећано. Речи истог облика, а различитог значења. Речи различитог облика, а истог или сличног значења.Обнављање и вежбе у примени правописних правила. Употреба великог слова у писању имена народа, вишечланих географских имена, празника, наслова књига, часописа и новина. Писање датума. Писање назива улица. Писање бројева словима. Писање речце НЕ уз глаголе, придеве и именице. Писање речце ЛИ. Азбука и абецеда - изговор напамет и уочавање примене у списковима ученика и сл. Интерпункцијски знак на крају обавештајних, упитних, узвичних и заповедних реченица. Писање сугласника ј у речима Писање скраћеница типа: бр., уч., стр., год. и скраћенице за мере. Правилно изговарање гласова Ч, Ћ, Џ, Ђ и Х. Интонација реченице							
Језичка култура	Препричавање,причање,описивање,извештавање, ортоепске вежбе,ортографске вежбе,диктати,лексичке и семантичке вежбе,синтаксичке истилске вежбе	3	46	49	IX,X,XI,XI I, I,II,III,IV,V ,VI			
Језик, књижевност језичка култура	Систематизација знања из језика,језичке културе и књижевности	/	8	8	IX,X,XI,XI I,III,V,VI			Посматрање, тестирање, усмено испитивање, контролне вежбе, ученички радови, домаћи задаци

Глобални план рада из српског језика за 3. разред

Фонд часова:180 Недељно: 5 часова

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Књижевност -лирика -епика -драма	Овладавање техником читања и писања на оба писма постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилске карактеристике); Симултано усвајање и употреба књижевних и функционалних појмова. - Даље неговање ученичких навика да своје ставове доказују појединошћима из текста. - Поступно и систематично навикавање ученика на доживљајно читање текста као значајног предуслова за његово ваљано тумачење на часу - Усмерено/истраживачко читање у функцији продубљивања доживљаја текста и непосредне припреме за његово тумачење. - Читање одломака	Читање и тумачење текста - Слободно и спонтано саопштавање личног доживљаја и првих утисака о прочитаном тексту. - Запажање и образлагање основне предметности прочитаног текста (осећања, песничке слике, фабула, радња, информација). - Тумачење књижевних ликова. - Откривање и слободно образлагање порука књижевно-уметничког текста. - Уочавање и доказивање повезаности/међу-зависности композицијских делова текста. - Постепено увођење у разумевање стилогене функције језика као средства изражавања у књижевно-уметничком тексту (нарочито у лирској песми), - Симултано усвајање и употреба књижевних и функционалних појмова. - Даље неговање ученичких навика да своје ставове доказују.
Језик -граматика -правопис -ортоепија	Савладавање просте реченице (појам, главни делови); - стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима; -усвајање правописних правила -Правилно изговарање гласова Ч, Ћ, Џ, Ђ и Х. - Интонација реченице: тон и јачина гласа у изговарању реченице; - Истицање речи у реченици	Ученик зна основна, базична знања о именицама, глаголима, придевима - зна појам и врсте реченица и главне делове - Уочава упрвни говор у тексту Преписивање текста са ћирилице на латиницу. - Увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила. - Преписивање текста са датим задатком. Интонационо подешавање гласа у изговору појединих

		реченица (обавештајне, упитне, узвичне и заповедне) или неких њихових делова (реченични акценат).
Језичка култура	Овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање); - постепено упознавање методологије израде писменог састава	Основно и пренесено/ фигуративно значење речи, грађење речи - формирање породица речи; изналажење синонима и антонима, уочавање семантичке функције акцента; некњижевне речи и њихова замена језичким стандардом. - Допуњавање исказа различитим могућностима у складу са понуђеном говорном ситуацијом, проширивање реченице уношењем личног тона, сажимање реченице ради појачања њене информативне моћи и др. - Интонационо подешавање гласа у изговору појединих реченица (обавештајне, упитне, узвичне и заповедне) или неких њихових делова (реченични акценат). Увежбавање подешавања реда речи према комуникативним потребама у контексту. - Казивање напамет научених текстова (лирских, епских и драмских). - Сценско приказивање драмског и драматизованог текста. - Загонетање и одгонетање, састављање и решавање ребуса и укрштених речи. Служење речником и енциклопедијом за децу и писање сопственог речника. - Неговање културе слушања саговорника; писање писма, честитке и разгледнице. - Слушање и вредновање говора и разговора у емисијама за децу на радију и телевизији. - Систематско увођење у начин планирања (израда подсетника)

Наставни предмет: српски језик, разред: трећи

Фонд часова: 180 недељно: 5 часова

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Књижевност -лирика -епика -драм	72	Читанка за трећи разред Наставни листови за српски језик	Природа и друштво Ликовна култура Народна традиција Музичка култура	IX,X,XI,XII, I,II,III,IV,V,VI	
Језик -граматика -правопис -ортографија	51	Читанка за трећи разред Наставни листови за српски језик	Природа и друштво Ликовна култура Народна традиција Музичка култура	IX,X,XI,XII, I,II,III,IV,V,VI	
Језичка култура	49	Читанка за трећи разред Наставни листови за српски језик	Природа и друштво Ликовна култура Народна традиција Музичка култура	IX,X,XI,XII, I,II,III,IV,V,VI	
Језик, књижевност, језичка култура	8	Читанка за трећи разред Наставни листови за српски језик	/		

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК
Годишњи фонд часова: 36

Циљеви и задаци

- Ученик упознаје основна базична знања о именицама, глаголима, придевима
- упознаје појам и врсте реченица и главне делове
- Уочавање управног говора у тексту
- ученик зна да преписује са ћирилице на латиницу
- ученик примењује правописна правила
- има читак и уредан рукопис
- зна да препише текст са задатим задатком
- ученик правилно изговора речи, исказе, реченице, пословице, краће текстове
- правилно интонира различите реченице
- Увођење ученика у свет књижевности и осталих књижевних текстова
- стицање знања, умења и навика који ће допринети развоју не само књижевне већ и опште културе на којој се темељи укупно образовање

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Језик (граматика ,правопис,ортоепија)	21
2.	Књижевни појмови	9
3.	Језичка култура	6
<i>УКУПНО</i>		36

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма: Српски језик за 3. разред

3.3.2. Наставни план и програм из математике

Циљ и задаци

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

ТРЕЋИ РАЗРЕД
(5 часова недељно, 180 часова годишње)

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
- упознају римске цифре (I, V, X, L, C, D, M) и принцип читања и писања бројева помоћу њих;
- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;
- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
- упознају зависност резултата од компонената операције;
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;
- знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;
- знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
- упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10;
- успешно решавају текстуалне задатке;
- формирају представе о правој и полуправој;
- уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;
- знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);
- стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања);
- знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;
- упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век).

Глобални план рада из математике за 3. разред

Фонд часова: 180 Недељно: 5 часова

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Бројеви до 1000 -природни бројеви до 1000, - множење и дељење, -разломци	Читање, писање и поређење стотина и троцифрених бројева, Сабирање и одузимање троцифрених бројева без преласка и са преласком преко десетице и стотине. Зависност и сталност збира разлике. Писмено множење и дељење. Дељење са остатком, Врсте разломка, Задаци са разломцима Употреба знакова за скуп и припадност скупу, једначине, неједначине. Текстуални задаци.	49	75	124	IX, X, XI XII, I, II, I II, IV, V, VI	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативност	Сабирање и одузимање до 100, Множење и дељење, Меморисање, примењивање стечених знања, Решавање проблема, Запажање	Контролне вежбе, тестови, посмартане, испитивање, домаћи задаци, ученички радови

Геометријски објекти и њихови међусобни односи	Кружница (кружна линија) и круг. Цртање помоћу шестара. Угао. Врсте углова - оштар, прав, туп. Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу лењира. Правоугаоник и квадрат. Троугао. Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара. Поређење и графичко надовезивање дужи. Обим правоугаоника, квадрата и троугла.	21	24	45	IX, X, XII, IV, V	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативност	Посматрање, Уочавање, Именоване, Упоредивање Разликовање, Примена стечених знања,	Контролне вежбе, тестови, посматрање, испитивање, домаћи задаци, ученички радови
--	--	----	----	----	-------------------------------	---	--	--

Мерење и мере	Милиметар и километар. Килограм. Литар. Година и век. Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000.	4	7	11	II	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативност	Контролне вежбе, тестови, посмартанье, испитивање, домаћи задаци, ученички радови
---------------	--	---	---	----	----	--	---

Глобални план рада из математике за 3. разред

Фонд часова: 180

Недељно: 5 часова

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Бројеви до 1000 -природни бројеви до 1000, - множење и дељење, -разломци	Да савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000, Упознају римске цифре и принцип читања бројева помоћу њих, Успешно обављају све четири рачунске операције до 1000, Упозната својства операције користе за рационалније (лакше) рачунање, Упознају зависност резултата од компонената операције- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише 3 рачунске операције , Умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција, Решавају једноставније једначине, Упознају и правилно записују разломке , Успешно решавају текстуалне задатке	Чита , пише и пореди стотине и троцифрене бројеве. Сабира и одузима без преласка и са преласком преко десетице и стотине. Решава једначине и неједначине. Писмено множи и дели са остатком. Чита и записује разломак. Решавају текстуалне задатке са разломцима. Зна својства математичких операција и уме да их примени.
Геометријски објекти и њихови међусобни односи	Формирају представе о правој и полуправој , Уочавају и цртају прав, оштар и туп угао, Цртају паралелне и нормалне праве , квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира , траоугаоника, шестара) Стичу представе о подударности фигура (преко модела цртања), Знају да одреде обим, правоугаоника квадрата и троугла.	Именује геометријске објекте у равни и уочава међусобне односе. Црта геометријске објекте. Зна јединице мера за дужину и користи поступак мерења при цртању геометријских објеката. Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата, правоугаоника
Мерење и мере	Упознају мерење масе тела, запремине течности, Упознају нове јединице за време (година, век)	Зна да мери дужину, масу , запремину и време. Уме да чита једноставне графиконе и дијаграме. Претвара мерне јединице из већих у мање и из мањих у веће.

Наставни предмет: математика, разред: 3

Фонд часова:180 Недељно: 5 часова

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Бројеви до 1000 -природни бројеви до 1000, - множење и дељење, -разломци	124	Математика 3 – уџбеник Математика 3 - вежбанка	Српски језик, ликовна култура, музичка култура, природа и друштво	IX,X,XI, XII, I, II, III, IV, V, VI	
Геометријски објекти и њихови међусобни односи	45	Математика 3 – уџбеник Математика 3 - вежбанка	Природа и друштво , ликовна култура	IX,X,XII,IV, V	
Мерење и мере	11	Математика 3 – уџбеник Математика 3 - вежбанка	Природа и друштво , ликовна култура	II	

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА
Годишњи фонд часова: 36

Циљеви и задаци

- Чита, пише и упоређује бројеве од 0 до 1000
- Чита и пише римске бројеве
- Зна да сабира и одузима до 1000
- Зна да множи и дели са остатком до 1000
- Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда
- Решава једноставне проблем ситуације
- Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме
- Разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе
- Уме да се служи прибором за цртање
- Препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама
- Решава једноставне проблем ситуације
- Зна јединице за дужину
- Зна јединице за време
- Зна да пореди и уме да процени и мери дужине у окружењу
- Поређује и процењује бројност објеката у окружењу
- Зна јединице за дужину и време и да рачуна са њима

Теме/према часовима

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА - МАТЕМАТИКА

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Блок бројева до 1000	27
2.	Геометријски облици и њихови међусобни односи	6
3.	Мерење и мере	3
УКУПНО		36

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма: Збирка задатака из математике за 3. разред

3.3.3. Наставни план и програм из природе и друштва

Циљ и задаци

Циљ наставног предмета *природа и друштво* јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Задаци овог наставног предмета су:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања, рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколошке свести и разумевање основних елемената одрживог развоја.

ТРЕЋИ РАЗРЕД (2 часа недељно, 72 часа годишње)

Задаци:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама;
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у непосредном окружењу;
- развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу.

Глобални план рада из природе и друштва за 3. разред

Фонд часова:72 Недељно: 2 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Природа-човек-друштво	<i>Мој завичај*</i> Облици рељефа у окружењу: низије, котлине и планине (подножје, стране, обронци, врх планине). Облици појављивања воде у окружењу (река и њене притоке, бара, језеро...). Животне заједнице (састав земљишта, влажност, утицај светлости и топлоте, биљни и животињски свет, ланац исхране) и међусобни утицаји у животној заједници. Копнене животне заједнице (<i>шуме и травнате области</i>). Култивисане животне заједнице: обрадиво земљиште (воћњаци, повртњаци, њиве...) и паркови. Карактеристични биљни и животињски свет копнених животних заједница. Значај и заштита рељефа (земљишта и копнених животних заједница). Водене животне заједнице (баре, језера, реке...). Карактеристични биљни и животињски свет водених животних заједница.	17	13	30	IX,X,XI XII	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Постављање занимљивих питања, организује и усмерава извођење огледа	Посматрање, описивање, Сакупљање, истраживање, Процењивање, експриментисање, Закључивање, играње, бележење, прављење	Контролне вежбе, тестови, посмартане, испитивање, домаћи задаци, ученички радови

	Значај и заштита вода и водених животних заједница. <i>Нежива природа</i> Разлике и сличности воде и других течности (провидност, густина, вода и течност као растварачи). Понашање тела (материјала) у води и различитим течностима Промене при загревању и хлађењу течности Основне карактеристике течности . Ваздух притиска и покреће. Променљивост облика и запремине. Промене које настају при загревању и хлађењу ваздуха. Чврсто, течно, гасовито - разлике и сличности (облик, запремина, понашање при механичким и топлотним утицајима). Промене материјала и објеката: повратне (испаравање, кондензовање, еластичност) и неповратне (сагоревање, рђање). <i>Веза живе и неживе природе</i> Својства земљишта и њихов значај за живи свет. Својства воде и ваздуха која су значајна за живи свет и људску делатност Кружење воде у природи. Временске прилике и њихов значај за живот у окружењу. Различити звуци у природи као последица кретања. Повезаност животних заједница и						Посматрање, описивање, Сакупљање, истраживање, Процењивање, експриментисање, Закључивање, играње, бележење, прављење	Контролне вежбе, тестови, посматрање, испитивање, домаћи задаци, ученички радови Контролне вежбе, тестови, посматрање, испитивање, домаћи задаци, ученички радови
--	--	--	--	--	--	--	---	--

	улога човека у очувању природне равнотеже.							
Кретање у простору и времену	Различити облици кретања и њихове основне карактеристике (кретање по правој линији, кружно кретање, кретање тела на опрузи, клатна, таласање...; уочавање узрока настанка неких кретања и периодичног понављања). Кретање производи звук (треперење затегнуте жице, гумице, затегнуте коже...) Када и како тела падају, клизају се и котрљају наниже. Оријентација према Сунцу и одређивање главних страна света. Оријентација помоћу плана насеља. Оријентација на географској карти Републике Србије (уочавање облика рељефа, вода, насеља, саобраћајнице, границе... завичај на карти Србије). Временске одреднице (датум, година, деценија, век - ближа и даља прошлост).	10	8	18	I,II,III, IV		Посматрање, описивање, Сакупљање, истраживање, Процењивање, експриментисање, Закључивање, играње, бележење, прављење	Контролне вежбе, тестови, посмартане, испитивање, домаћи задаци, ученички радови
Наше наслеђе	Како откривамо прошлост (сведоци ближе и даље прошлости). Трагови прошлости: материјални, писани, усмени и обичајни. Чувамо и негујемо остатке прошлости. <i>Некад и сад</i> Одређивање ближе и даље прошлости	2	1	3	III			
	Специфичне промене материјала под	6	8	14	IV,V,VI			

Материјали и њихова употреба	топлотним и механичким утицајима (метал, пластелин, вода, пластика различите тврдоће, дрво, восак, алкохол, крзно...).							
	Електрична проводљивост воде, водених раствора и ваздуха (провера помоћу струјног кола са батеријом и малом сијалицом). Ваздух - топлотни изолатор. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и особине које тада испољавају). Својства материјала одређују њихову употребу							
Људска делатност	Становништво нашег краја (сличности, разлике, суживот). Дечија права, правила група (познавање, уважавање и живљење у складу са њима). Производне и непроизводне делатности људи и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Саобраћајнице у окружењу (понашање на саобраћајницама: прелазак преко улице - пута, кретање дуж пута, истрчавање на коловоз, коришћење јавног превоза, вожња бициклом, игра поред саобраћајница; именовање и препознавање на географској карти).	5	2	7	ХП, I			

Глобални план рада из природе и друштва за 3. разред
Фонд часова:72 Недељно: 2 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Природа-човек-друштво	Упознавање са програмом предмета, развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и њихово повезивање, Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање природног окружења. Развијање способности уочавања основних својстава објеката , појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности. Развијање одговорног односа према себи и другима у окружењу.	Знају свој крај и његова обележја, рељеф, воде, временске прилике. Умеју да препознају различите крајеве и временске прилике у њима. Разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима. Разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници. Зна основне мере заштите живе и неживе природе као и њихових ресурса.
Кретање у простору и времену	Развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и њихово повезивање, Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења. Развијање одговорног односа према себи другима и окружењу, Оспособљавање за оријентисање у времену.	Зна да одреди стране света. Зна да чита географску карту помоћу које се оријентише. Оријентише се помоћу плана насеља. Зна шта је деценија, век, прошлост, садашњост и будућност. Зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује , подлоге и облика тела. Зна шта је звук и како настаје.
Наше наслеђе	Упознавање са траговима прошлости, ближа и даља прошлост	Одређују ближу и даљу прошлост
Материјали и њихова употреба	Развијање способности уочавања основних својстава објеката , појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности, Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање природног окружења, Развијање одговорног односа према себи и окружењу.	Зна основна својства материјала и сложена својства воде и ваздуха, зна агрегатна стања воде. Зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу. Зна основна својства магнетизма и уме да примени на очигледним примерима. Упознаје се са магнетним својствима материјала и њиховом употребом. Зна шта је рециклажа и њен значај у савременом свету.
	Развијање основних појмова о природном и друштвеном	Зна ко су становници истог краја.

Људска делатност	окужењу и њихово повезивање. Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање активног окужења.	Зна права и обавезе становника. Зна које људске делатности постоје и њихову улогу. Упознаје се са понашањем на саобраћајницама: прелазак преко улице - пута, кретање дуж пута, истрчавање на коловоз, коришћење јавног превоза, вожња бициклом, игра поред саобраћајница, именовање и препознавање на географској карти .
------------------	--	---

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:ПРИРОДА И ДРУШТВО, РАЗРЕД:ТРЕЋИ

Фонд часова:72 Недељно:2 часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Природа-човек-друштво	30	Природа и друштво- уџбеник Завичајница- радни листови за природу и друштво	Српски језик, ликовна култура	IX,X,XI XII	
Кретање у простору и времену	18	Природа и друштво- уџбеник Завичајница- радни листови за природу и друштво	Српски језик, математика, музичка култура	I,II,III, IV	
Наше наслеђе	3	Природа и друштво- уџбеник Завичајница- радни листови за природу и друштво	Српски језик и народна традиција	III	
Материјали и њихова употреба	14	Природа и друштво- уџбеник Завичајница- радни листови за природу и друштво	Српски језик и народна традиција	IV,V,VI	
Људска делатнос	7	Природа и друштво- уџбеник Завичајница- радни листови за природу и друштво	Српски језик, народна традиција, ликовна култура	XII,I	

3.3.4. Наставни план и програм из ликовне културе

Циљ и задаци

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

ТРЕЋИ РАЗРЕД (2 часа недељно, 72 часа годишње)

Оперативни задаци:

- ликовно изражавање ученика у функцији развијања мишљења и визуелног ликовног естетског сензибилитета за медијуме, уз коришћење разних материјала за компоновање, покрет у композицији, орнаментику, простор, одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору, плакат и ликовне поруке као могућност споразумевања;
- увођење ученика у различите могућности комуникација;
- стварање услова за развијање свести о потреби чувања човекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.

Глобални план рада из ликовне културе за 3. разред

Фонд часова:72 Недељно:2 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Ликовне поруке као могућност споразумевања	Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи... Појмови: визуелно споразумевање	6	2	8	IX	Преношење информација, вођење наставног процеса, развијање радозналости и интересовање ученика, процењивање напредовања ученика	Посматрају, опажају, описују, осећају, објашњавају, упоређују облике, обликују, цртају, секу, лепе и боје	Естетска анализа радова, уметнички квиз
Композиција и покрет у композицији	Композиција линија, композиција боја, композиција облика, композиција светлина и сенки, композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима. Појмови: композиција.	8	6	14	X,XI			
Орнаментика	Линеарна орнаментика, површинска орнаментика, тродимензионална орнаментика. Појмови: орнамент.	6	6	12	XI,XII,I			
Простор-повезивање разних облика у целину	Аутоматски начин цртања, субјективно осећање простора, илузија простора, линије, површине, облици и боје у простору, шаљиви простор... Појмови: простор, илузија простора	6	4	10	II,III			
Одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору ученика	Слика случај (извођење емотивно-афективних садржаја према узрасту ученика). Појмови: машта.	4	4	8	III,IV			
Плакат, билборд, реклама	Визуелне информације, поруке, препоруке... Појмови: визуелна порука.	6	2	8	IV,V			
Коришћење разних материјала за компоновање	Дорада и преобликовање започетих облика. Појмови: медијуми - проширени медијуми	6	6	12	V,VI			
Ликовна дела и споменици културе Дела савремених медијума	Избор дела и споменика културе у складу са захтевима целина програма и узрастним могућностима ученика.							

Напомена: Наставна целина „Ликовна дела и споменици културе и дела савремених медијума“, као и предмети етно културе која се односи на средину у којој ученици живе протеже се кроз сваку од целина.

Глобални план рада из ликовне културе за 3. разред

Фонд часова:72 Недељно: 2 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Ликовне поруке као могућност споразумевања	Развијање свести о животу који нас окружује, припремање ученика за различите видове комуникације Развијање потенцијала ученика из области ликовности и визуелности, помоћи ученику у самосталном изражавању коришћењем одговарајућих техника и средстава, стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених конвенција	-Развијање перцепције и аперцепције о животу који нас окружује и потреби очувања природе - Схватање ликовних решења о изгледу људи у различитим професијама - Развијање свести о животу који нас окружује; различите могућности комуникације -ученик познаје ликовне конвенције ,као могућност споразумевања
Композиција и покрет у композицији	Омогућити ученицима да схвате елементарне односе у композицији, развијати смисао за елементарно компоновање Развијање смисла за распоређивање појединачних предмета у задатом простору. Увођење ученика у елементарне односе у композицији	Развијање смисла за компоновање - Маштовит прилаз приликом реализације линеарног ликовног израза - Сагледавање смисла композиције као целине - Развити елементарно обликовање мишљења - Развити лични ликовно-естетски сензибилитет - Схватање елементарних односа у композицији - Развити смисао за распоређивање појединачних предмета у задатом простору
Орнаментика	Усвајање знања о новом ликовном термину, Развијање маште на основу постојећих знакова и симбола. Оспособљавање ученика за компоновање помоћу словних и цифарских знакова	Развијање маште на основу постојећих знакова и симбола - Компоновање помоћу словних и цифарских знакова - Развој маште и комбинаторике - Упућивање на маштовит прилаз проблему (врсте и облици орнаментике)
Простор-повезивање разних облика у целину	Усвајање елементарног знања о облицима и њиховим односима. Упознавање ученика са начинима опажања и представљања облика у простору	Стицање знања о елементарним облицима и њиховим односима - Опажање и представљање облика у простору - Развијање креативних способности, субјективног мишљења и ликовног сензибилитета за простор - Развијање визуелне перцепције и аперцепције и моторичких способности

Одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору ученика	Развој маште у случајно насталим ликовним вредностима.Објаснити пут од рађања до реализације идеје код случајно насталих ликовних вредности	Развој маште у случајно насталим ликовним вредностима - Пут од идеје до реализације - Подстицање на лична решења међусобних ликовних порука
Плакат,билборд, реклама	Усвајање знања о новим ликовним терминима,развијање свести о улози естетских вредности и визуелних комуникација у ужем и ширем окружењу Оспособити ученике да користе различите материјале и медије,упутити их да тимским радом проналазе различита композициона решења,развијање маште и личног односа према задатом проблему,навикавање на стрпљивост и упорност	-Израђује плакат,билборд,рекламу,користећи различите ликовне технике, -познаје својства и примену плаката у свакодневном животу
Коришћење разних материјала за компоновање	Усмеравање ученика ка креативној доради и преобликовању постојећих облика.Развој маште и индивидуалног ликовног израза	- Развој маште и индивидуалног ликовног израза - Стварање и усхићење при откривање новог - Елементарно компоновање разноврсним материјалима -поседује основна знања о врстама материјала и начину компоновања
Ликовна дела и споменици културе Дела савремених медијума	Развијање ликовног стваралачког мишљења,развијање љубави и развијање способности за активно стваралачко учествовање у културном и уметничком животу срединеи према стваралаштву и активно естетско унапређивање околине.	-препознаје орнамент на старим предметима, -увиђа и објашњава распоред елемената у простору, -препознаје материјале од којих су израђени поједини предмети, -тумачи ликовне поруке на знацима и предметима...

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА, РАЗРЕД: ТРЕЋИ**Фонд часова: 72 Недељно: 2 часа**

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Ликовне поруке као могућност споразумевања	8	Ликовна култура-уџбеник	СРПСКИ ЈЕЗИК ПРИРОДА И ДРУШТВО	IX	
Композиција и покрет у композицији	14	Ликовна култура-уџбеник	СРПСКИ ЈЕЗИК ПРИРОДА И ДРУШТВО	X, XI	
Орнаментика	12	Ликовна култура-уџбеник	СРПСКИ ЈЕЗИК ПРИРОДА И ДРУШТВО	XI, XII, I	
Простор-повезивање разних облика у целину	10	Ликовна култура-уџбеник	СРПСКИ ЈЕЗИК ПРИРОДА И ДРУШТВО	II, III	
Одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору ученика	8	Ликовна култура-уџбеник	СРПСКИ ЈЕЗИК ПРИРОДА И ДРУШТВО	III, IV	
Плакат, билборд, реклама	8	Ликовна култура-уџбеник	СРПСКИ ЈЕЗИК ПРИРОДА И ДРУШТВО	IV, V	
Коришћење разних материјала за компоновање	12	Ликовна култура-уџбеник	СРПСКИ ЈЕЗИК ПРИРОДА И ДРУШТВО	V, VI	

3.3.5. Наставни план и програм из музичке културе

Циљ и задаци

Циљ

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем уметничке традиције и културе свога и других народа.

Задаци

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање звука);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења (исказивање осећања о музици која се изводи и слуша);
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Садржаје музичке културе чине следеће активности: извођење (певање/свирање), слушање и стварање музике.

ТРЕЋИ РАЗРЕД **(1 час недељно, 36 часова годишње)**

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- усвајају основе музичке писмености.

Глобални план рада из музичке културе за 3. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Музика око нас	Поново са музиком, -К.С.Санс- Карневал животиња	1	1	2	IX	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Развија кооперативност	Слушање, певање, илустровање, закључивање, изражавање, истраживање, креирање	Певање научених песама, Препознавање слушаних композиција, Извођење музичких игара
Играјмо се звуцима	Четвртина и осмина, -тактирање, -двочетвртински такт, -народна и уметничка музика	8	1	9	IX,X	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Развија кооперативност	Слушање, певање, илустровање, закључивање, изражавање, истраживање, креирање	Певање научених песама, Препознавање слушаних композиција, Извођење музичких игара
Музичке чаролије	Певање и играње, -гласно, тихо у музици, -изражајно певање	3	/	3	XI	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем,	Слушање, певање, илустровање, закључивање, изражавање, истраживање,	Певање научених песама, Препознавање слушаних композиција, Извођење музичких игара

						Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Развија кооперативност	креирање	
Играјмо се тоновима	Упознавање са линијским системом и тоновима, - упознавање са музичким инструментима	10	1	11	XII,I, II, III	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Развија кооперативност	Слушање, певање, илустровање, закључивање, изражавање, истраживање, креирање	Певање научених песама, Препознавање слушаних композиција, Извођење музичких игара
Музичко благо	Ја у улози композитора, - друга руковат- С.С. Мокрањац - коло - фрула	5	1	6	III, IV,V	Усмерава,Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче,Дискутује, Анализира,Мотивише, Координира, Развија кооперативност	Слушање, певање, илустровање, закључивање, изражавање, истраживање, креирање	Певање научених песама, Препознавање слушаних композиција, Извођење музичких игара
Музичка сваштара	Песме и игре Европе, -балет, -филмска музика	4	1	5	V,VI	Усмерава,Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче,Дискутује, Анализира,Мотивише, Координира, Развија кооперативност	Слушање, певање, илустровање, закључивање, изражавање, истраживање, креирање	Певање научених песама, Препознавање слушаних композиција, Извођење музичких игара

Глобални план рада из музичке културе за 3. разред

Фонд часова: 36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Музика око нас	Неговање способности извођења музике (певање- свирање), Извођење народних и уметничких дечјих игара, Развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша), Стицање навике слушања музике , подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука, Развијање интересовања музичке осетљивости и креативности	Стално подстицање ученика на што изражајније певање научених песмица . У слушаним примерима препознати различите тонске боје (гласове и инструменте) Навикавати ученике на пажљиво слушање музике Упознавати музичка дела уметничког и народног стваралаштва.
Играјмо се звуцима	Неговање способности извођења музике (певање- свирање), Извођење народних и уметничких дечјих игара, Развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша), Стицање навике слушања музике , подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука, Развијање интересовања музичке осетљивости и креативности	Усвајање музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина ноте, четвртина ноте, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4. Усвајање музичког речника у вези са певањем/свирањем: p (piano) за тихо певање-свирање, mf (mesoforte) средње јако, полујако, f (forte) за јако певање-свирање . Уочавање разлике између народне и уметничке музике.
Музичке чаролије	Неговање способности извођења музике (певање- свирање), Извођење народних и уметничких дечјих игара, Развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша), Стицање навике слушања музике , подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука, Развијање интересовања музичке осетљивости и креативности	Певање песама по слуху и са нотног текста, игре са певањем, описмењавање ученика. Слободно измишљање покрета уз музику
Играјмо се тоновима	Неговање способности извођења музике (певање- свирање), Извођење народних и уметничких дечјих игара, Развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша),	Свирање и певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености. Извођење једноставнијих песама на мелодијским

	Стицање навике слушања музике , подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука, Развијање интересовања музичке осетљивости и креативности	инструментима Орфовог инструментарија. Понављање краћег задатог мелодијског мотива (вежба памћења, развијање моторичности). Усвајање музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина ноте, четвртина ноте, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4.
Музичко благо	Неговање способности извођења музике (певање- свирање), Извођење народних и уметничких дечјих игара, Развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша), Стицање навике слушања музике , подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука, Развијање интересовања музичке осетљивости и креативности	Навикавати ученике на пажљиво слушање музике. Упознавати музичка дела уметничког и народног стваралаштва. Оспособљавати ученике да наведу примере присуства музике у свакодневном животу . Упознавање ученика са народним инструментом фрула и народном игром коло. Оспособљавање ученика за компоновање.
Музичка сваштара	Неговање способности извођења музике (певање- свирање), Извођење народних и уметничких дечјих игара, Развијање критичког мишљења (исказивање осећања у музици која се изводи и слуша), Стицање навике слушања музике , подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука, Развијање интересовања музичке осетљивости и креативности	Упознавање ученика са песмама и играма Европе. Упознавање ученика са балетом и филмском музиком као и развијање способности да разликују музичке правце.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ, РАЗРЕД: 3.

Фонд часова: 36 Недељно:1 часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Музика око нас	2	Музичка култура - уџбеник	Српски језик и природа и друштво	IX	
Играјмо се звуцима	9	Музичка култура - уџбеник	Српски језик и природа и друштво	IX,X	
Музичке чаролије	3	Музичка култура - уџбеник	Српски језик и природа и друштво	XI	
Играјмо се тоновима	11	Музичка култура - уџбеник	Српски језик, природа и друштво, ликовна култура и физичко васпитање	XII,I, II, III	
Музичко благо	6	Музичка култура - уџбеник	Српски језик, природа и друштво, ликовна култура и физичко васпитање	III, IV,V	
Музичка сваштара	5	Музичка култура - уџбеник	Српски језик, природа и друштво, ликовна култура и физичко васпитање	V,VI	

3.3.6. Наставни план и програм за физичко васпитање

Циљ и задаци

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

ТРЕЋИ РАЗРЕД (3 часа недељно, 108 часова годишње)

Оперативни задаци:

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и играм;
- развијање координације, гибкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања - "моторичко описмењавање";
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

Глобални план рада из физичког васпитања за 3. разред

Фонд часова: 108 Недељно: 3 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Атлетика	Брзо трчање са променом места, Скок у даљ залетом, Трчање у природи, Трим трчање, Брзо трчање	7	23	30	IX,X, XI,II, III,IV, V	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативност	Дискусија, Ходање, Трчање, Вежбање, Анализирање, Објашњавање, Такмичење, Самосталан и интерактиван рад (парови, тројке, групе, тим)	Стање моторичких способности, Усвојене здравствено-хигијенске навике, постигнути ниво овладавања моторних навика у складу са индивидуалним могућностима, Однос према раду
Вежбе на справама и тлу	Скок у даљ из места, Поскакивање кратке вијаче у трчању, Ходање по ниској греди, Колут напред, Свећа	10	29	39	X,XI, XII,I, II,III, IV,V, VI	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење,	Вежбање, Анализирање, поређење	Стање моторичких способности, Усвојене здравствено-хигијенске навике, постигнути ниво овладавања моторних навика у складу са индивидуалним могућностима, Однос према раду

						Развија кооперативност		
Ритмичка гимнастика и народни плесови	Естетско обликовање тела, Савила се бела лоза винова, Ја посејох лубенице	7	6	13	X, XI, XII, II	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативност	Вежбање, Анализирање, поређење, Класификација	Стање моторичких способности, Усвојене здравствено-хигијенске навике, постигнути ниво овладавања моторних навика у складу са индивидуалним могућностима, Однос према раду
Основи тимских игара	Бацање лоптице у покретни циљ, Између две ватре, Бацање и хватање лоптице на различите начине, Додавање лопте у пару, Вођење лопте	4	5	9	IX, X, XI, II, III	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативност	Дискусија, Ходање, Трчање, Вежбање, Анализирање, Објашњавање, Такмичење, Самосталан и интерактиван рад (парови, тројке, групе, тим)	Стање моторичких способности, Усвојене здравствено-хигијенске навике, постигнути ниво овладавања моторних навика у складу са индивидуалним могућностима, Однос према раду

Здравствено васпитање	Естетско обликовање тела, Вежбе обликовања	3	/	3	X,XI, II	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативност	Вежбање, Анализирање, поређење	Стање моторичких способности, Усвојене здравствено- хигијенске навике, постигнути ниво овладавања моторних навика у складу са индивидуалним могућностима, Однос према раду
Елементарне и штафетне игре	Елементарне игре за социјализацију - Тражење пара, - Између четири ватре	/	14	14	IX,X, XI,XII ,II,IV, V,VI	Усмерава, Наводи, Ствара ситуацију, Сугерише, Поставља проблем, Подстиче, Дискутује, Анализира, Мотивише, Координира, Наводи на повезивање и примену знања, Подстиче на логично мишљење, Развија кооперативнос	Вежбање, Анализирање, поређење, Трчање, скакање	Стање моторичких способности, Усвојене здравствено- хигијенске навике, постигнути ниво овладавања моторних навика у складу са индивидуалним могућностима, Однос према раду

Глобални план рада из физичког васпитања за 3. разред
Фонд часова: 108 Недељно: 3 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Атлетика	Разликује правилно од неправилног држања тела, Развијање и усавршавање моторичких способности, Изводи покрет у задатом смеру, Вешто изводи једноставне фоме природног кретања, Слуша упутства и изводи покрет у задатом смеру.	Развијање способности брзог кретања. Да развија спретност и оријентацију. Да се придржава правила. Развијање такмичарског духа и упорности
Вежбе на справама и тлу	Вешто изводи задате вежбе са реквизитима, Уочава своје моторичке способности и особине сличности и разлике међу вршњацима.	Развијање локомоторне и манипулативне спретности. Да негује коректне односе међу вршњацима. Развијање брзине . Проширивање кретног искуства новим облицима кретања.
Ритмичка гимнастика и народни плесови	Усклађује једноставне и задате покрете уз музику , Правилно изводи основне кораке народних плесова.	Развијање снаге, издржљивости, гибљивости и покретљивости . Развијање осећаја за равнотежу и координацију покрета у условима смањене површине ослонаца . Овладавање новим плесним садржајима примењеним у слободном времену за одмор, разоноду и дружење. Развијање смисла за естетско и ритмичко кретно изражавање. Проширивање кретног искуства „валцер“ коракком
Основи тимских игара	Развој и усавршавање моторичких способности , Стицање моторичких умења у свим природним облицима кретања у различитим условима.	Развијање осећаја за равнотежу и координацију покрета Развијање мишићне снаге руку и раменог појаса. Јачање мишића ногу и ножних зглобова. Социјализација ученика путем непосредне телесне комуникације.
Здравствено васпитање	Усвајање знања о значају физичког вежбања за здрав живот.	Развијање смисла за естетско и ритмичко кретно изражавање Да зна да преноси технику тела са ноге на ногу у разним равнима. Да зна да је хигијена здравље. Да утичу на унапређивање личне хигијене и хигијенских и радних услова и елиминисање штетних утицаја на здравље. Развијање осећаја за естетско кретно изражавање.
Елементарне и штафетне игре	Познаје правила тимских игара и придржава их се, Стварање услова са социјално прилагођавање ученика на колективни живот и рад.	Развијање такмичарског духа и поштовања противника. Развијање разноврсних навика кретања у комбинованом и брзом извођењу, развијање спретности, снажљивости и издржљивост

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ , РАЗРЕД: 3.

Фонд часова: 108

Недељно: 3 часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Атлетика	30	Буквар физичког васпитања и играња, Дечје спортско свезнање, Збирка 300 игара за најмлађе	Математика и мизичка култура	IX,X,XI,II, III,IV,V	
Вежбе на справама и тлу	39	Буквар физичког васпитања и играња, Дечје спортско свезнање, Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	X,XI,XII,I, II,III, IV,V, VI	
Ритмичка гимнастика и народни плесови	13	Буквар физичког васпитања и играња, Дечје спортско свезнање, Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	X,XI,XII,II	
Основи тимских игара	9	Буквар физичког васпитања и играња, Дечје спортско свезнање, Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	IX,X,XI,II, III	
Здравствено васпитање	3	Буквар физичког васпитања и играња, Дечје спортско свезнање, Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	X,XI, II	
Елементарне и штафетне игре	14	Буквар физичког васпитања и играња, Дечје спортско свезнање, Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво и српски језик	IX,X,XI,XII,II,IV, V,VI	

3.3.7. Наставни план и програм за први страни језик

Задаци наставе првог страног језика - трећи разред

Оперативни задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију, разуме вербални садржај уз помоћ облика невербалне комуникације, разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да препознаје слова, написане речи и реченице у вези са познатим појмовима, поштује правописне знаке приликом читања, разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик треба да разговетно изговара гласове, акцентује речи, поштује ритам и интонацију при спонтаном говору и читању, даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ, описује кратким и једноставним исказима себе и друге у познатим ситуацијама, репродукује, сам или у групи, кратке рецитације и бројалице и пева познате песмице.

Интеракција

Ученик треба да реагује вербално и невербално на упутства и постављена питања, поставља једноставна питања, изражава допадање и недопадање, учествује у заједничким активностима на часу (у пару, у групи, итд.), поставља питања и тражи разјашњења када нешто не разуме.

Писмено изражавање

Ученик треба да поштујући правопис преписује, допуњава и пише речи и краће реченице у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем, пише личне податке (име, презиме и адресу), допуњава честитку.

Знања о језику

Ученик треба да препознаје шта је ново научио, схвата значај познавања језика, користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости), разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Глобални план рада из енглеског језика за 3. разред

Фонд часова: 72

Недељно: два часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Welcome to Happy Street!	Представљање себе и других и упознавање, поздрави, бројеви 1-10	2	2	4	IX	Показује, објашњава, подстиче, мотивише, организује, вреднује, помаже, даје упутства, подржава, уважава труд, одабира садржај, прати рад, оцењује	Слуша, посматра, закључује, бележи, уочава на примерима, интересује се, упоређује, сарађује са другима, одговара на питања, доноси закључке, процењује	Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
At school	Предмети, боје, постављање питања и давање одговора	3	5	8	IX, X			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
At Happy House	Предмети (играчке), постављање једноставних питања и давање одговора, одрични облик, разумевање и испуњавање наредби	3	6	9	X, XI			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу, писмена провера знања
At the shop	Намирнице, допадање и неодопадање, тражење и давање дозволе	3	5	8	XI			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
At the park	Предмети у парку, постављање питања у вези поседовања и давање кратких одговора, бројеви 11-20	3	5	8	XII			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
Greg's flat	Предмети у спаваћој соби, просторије у кући, постављање питања за место и давање одговора, показивање постојања нечега	3	6	9	I, II			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу, писмена провера знања
In the street	Људи и чланови породице, описивање изгледа, описни придеви	3	5	8	II, III			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
In the playground	Одећа, питања за припадност и давање одговора, описивање предмета, трајно садашње време	3	5	8	III, IV			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу

At the sports centre	Делови тела, давање и разумевање наредби, изражавање способности, умећа или неумећа, спортови	3	6	9	V, VI			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу, писмена провера знања
Revision	Обнављање наученог градива	/	1	1	VI			

Глобални план рада из енглеског језика за 3. разред

Фонд часова: 72 Недељно: два часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/ постигнућа
Welcome to Happy Street!	Вежбање представљање себе и других, упознавање са другима, казивање бројева 1-10	
At school	Усвајање вокабулара везаног за предмете и боје, вежбање постављања питања и давања одговора	
At Happy House	Усвајање вокабулара везаног за предмете (играчке), вежбање постављања једноставних питања и давања одговора, увежбавање одричног облика реченице, вежбање разумевања и испуњавања наредби	
At the shop	Усвајање вокабулара везаног за намирнице, вежбање изражавања допадања и недопадања, вежбање тражења и давања дозволе	
At the park	Усвајање вокабулара везаног за предмете у парку, усвајање и вежбање постављања питања у вези поседовања и давања кратких одговора, казивање бројева 11-20	
Greg's flat	Усвајање вокабулара везаног за предмете у спаваћој соби и просторије у кући, усвајање и вежбање постављања питања за место и давање одговора, усвајање начина за показивање постојања нечега	
In the street	Увежбавање вокабулара везаног за људе и породицу, увежбавање описивања изгледа, представљање и вежбање описних придева	
In the playground	Усвајање вокабулара везаног за одећу, вежбање постављања питања за припадност и давање одговора, вежбање описивања предмета, упознавање са трајним садашњим временом	
At the sports centre	Усвајање вокабулара везаног за делове тела, вежбање давања и разумевања наредби, вежбање изражавања способности, умећа и неумећа, Усвајање вокабулара везаног за спортове	
Revision	Обнављање свеукупног градива из текуће наставне године усменим путем	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, РАЗРЕД: 3.

Фонд часова: 72 Недељно: два часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Welcome to Happy Street!	4	Стела Меидмент и Лорена Робертс: Happy Street 1 – Class Book – Oxford Стела Меидмент и Лорена Робертс: Happy Street 1 – Activity Book – Oxford Лорена Робертс: Happy Street 1 – Teacher's Book – Oxford Happy Street 1 CD - Oxford	Српски језик, математика	IX	
At school	8		Српски језик, ликовна култура	IX, X	
At Happy House	9		Српски језик, музичка култура	X, XI	
At the shop	8		Српски језик, природа и друштво	XI	
At the park	8		Српски језик, природа и друштво	XII	
Greg's flat	9		Српски језик, музичка култура, ликовна култура	I, II	
In the street	8		Српски језик, музичка култура	II, III	
In the playground	8		Српски језик, музичка култура	III, IV	
At the sports centre	9		Српски језик, физичко васпитање	V, VI	
Revision	1			VI	

ПРОГРАМИ ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА У ТРЕЋЕМ РАЗРЕДУ

3.3.8. Наставни план и програм за народну традицију

Циљ и задаци предмета:

Један од пресудних разлога за формирање наставног предмета *Народна традиција* јесу алармантни извештаји истраживача (етнолингвиста, етнолога, фолклориста, етномузиколога) који упозоравају на убрзано одумирање многих важних елемената традицијске културе и њихов нестанак из праксе, оптицаја и - најзад - из живота самог.

Директно увођење најмлађих нараштаја кроз одговарајућу наставу усмерену на ревитализацију традиције, један је од начина да се то спречи или макар одложи.

Правилним, одмереним и правовременим пласирањем информација о народној традицији постижу се и многа друга добра, као што су стицање свести о себи самом и свом месту у свету сличних и различитих, формирање представе о континуитету и укореењености и сл.

Концепција наставе овог изборног предмета посебан нагласак ставља на локалну народну традицију, чиме се у мултинационалној и мултиконфесионалној средини, каква претеже у Србији, чувају права и особености мањина и њихов идентитет.

Намера је да се ученику овај изборни предмет понуди од првог разреда, али се отвара могућност и за опредељење почетком наредног циклуса све до краја општег образовања.

Циљ:

Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

Задаци:

Усвајање елементарних знања о:

разлици између фолклорног и актуелног окружења, и то кроз:

- упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче, песме, пословице);
- упознавање са дечјим фолклором (игре и кратке текстуалне форме као што су загонетке, успаванке, разбрајалице итд.);
- -усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима (различити за сваки разред у првом циклусу);

годишњем циклусу, и то кроз познавање:

- основних разлика између градског и сеоског начина живота,
- основних сезонских радова,
- основних обичајно-обредних радњи везаних за те радове,
- основних и општих празника,
- обичајно-обредних радњи везаних за те празнике.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

(1 час недељно, 36 часова годишње)

У трећем разреду у оквиру овог изборног предмета, наставља се развијање тема из прва два разреда (*Питај своју баку, Радови и празници, Зимски хлебови и пролећно биље; Биљке и Кућа*) и додаје им се нов носећи мотив у оквиру теме *Традиционални занати*.

Циљ и задаци:

- развијање знања о фолклорним празницима, биљкама, хлебовима и кући - дому,
- познавање разлика између отвореног и затвореног простора (ливада - кућа),
- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу,
- стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима,
- упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната,
- упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате,
- упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина,
- схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.

Глобални план рада из народне традиције за 3. разред

Фонд часова:36

Недељно: 1 час

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Камен по камен палата	Како су настали занати (сеоски, варошки) , зидар, неимар дунђер,столар, бравар бунарџија, чесмар	5	/	5	IX,X	Подстиче, осмишљава, помаже, партнер у дијалогу, партнер у активности, даје	интересује се, одговара на постављена питања, цртежом исказује	Истицање позитивних потенцијала сваког учесника
У чаршији дућан до дућана	Грнчар,казанџија,калаџија, бачвар,пинтер,лимар,ковач, поткивач,колар,корпар,асурџија,мутаџија,ужар,вашар	11	1	12	X,XI,XII	упусти,демонстрира, инспирише,разговара, указује, показује, учествује, информише, усмерава, наводи, предлаже, организује, објашњава, одабира садржај, одабира методе, одабира средства, координира, вежбу, подржава, бира текстове, коригује, упућује, подстиче, мотивише, помаже у раду, вреднује, прати ефекте, оцењује, образлаже, повезује, брине, препоручује, саветује, прати рад	знање, тумачи урађено, размењује искуства, изводи вежбе према добијеним захтевима, тумачи своја решења, критички осврт, групише, употребљава, показује, помаже, сарађује, прави,проналази, поставља питања, доноси закључке, експериментише, саставља, записује, слуша, разговара, радује се, изражава задовољство	
Одело чини човека	Абација,ћурчија,кожурах, крзнар,опанчар,обућар, шеширџија,берберин, кујунџија,бојанџија,ткач, ткаља,везиља	9	/	9	I,II,III			
Откуд мени ова снага	Воденичар,млинар,пекар, ћеваџија,посластичар, бомбонџија,лицидер,пића наших предака, улични продавци хране,живот урадионици, еснафи	9	1	10	IV,V,VII			

Глобални план рада из народне традиције за 3. разред

Фонд часова 36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Камен по камен палата	- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу, - стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима, - упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната, - упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате, - упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина, - схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.	Поседује елементарна знања о традиционалним занатима урбаних и руралних средина Схвата значај чувања и неговања традиционалних заната
У чаршији дућан до дућана	- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу, - стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима, - упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната, - упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате, - упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина, - схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.	Поседује елементарна знања о традиционалним занатима урбаних и руралних средина Схвата значај чувања и неговања традиционалних заната
Одело чини човека	- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу, - стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима, - упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната, - упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате, - упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина, - схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.	Поседује елементарна знања о традиционалним занатима урбаних и руралних средина Схвата значај чувања и неговања традиционалних заната
Откуд мени ова снага	- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу, - стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима, - упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната, - упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате, - упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина, - схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.	Поседује елементарна знања о традиционалним занатима урбаних и руралних средина Схвата значај чувања и неговања традиционалних заната

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА, РАЗРЕД ТРЕЋИ,

Фонд часова:36 Недељно:1 час

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Камен по камен палата	5	Народна традиција-уџбеник	природа и друштво српски језик ликовна култура	IX,X	
У чаршији дућан до дућана	12	Народна традиција-уџбеник	природа и друштво српски језик ликовна култура	X,XI,XII	
Одело чини човека	9	Народна традиција-уџбеник	природа и друштво српски језик ликовна култура	I,II,III	
Откуд мени ова снага	10	Народна традиција-уџбеник	природа и друштво српски језик ликовна култура	IV,V,VII	

3.3.9. Наставни план и програм из грађанског васпитања

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА

Циљ и задаци

Циљ наставе "Грађанско васпитање - Сазнање о себи и другима" јесте подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика основне школе. Овај наставни предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компонентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује себе и друге.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

(1 час недељно, 36 часова годишње)

Задаци:

У образовно-васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних задатака:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање развоја самопоуздања и личне одговорности;
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствене потребе и потребе других, и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;
- развијање свести о потреби уважавања различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло;
- оспособљавање ученика за ненасилно решавање сукоба;
- развијање појма пријатељства;
- оспособљавање ученика да разумеју неопходност правила која регулишу живот у заједници и да кроз договарање активно доприносе поштовању или мењању правила сагласно са потребама;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- развијање и неговање еколошке свести;
- развијање моралног расуђивања и неговање основних људских вредности;
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ИЗ ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА ЗА 3. РАЗРЕД

Фонд часова:36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
I Тема - Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	Родитељски састанак - Уводни час			2	IX	Разговара, слуша, запажа, подстиче, изражава емпатију, пружа помоћ, планира распоређује	Прича, уочава, слуша, учествује у игровним активностима, закључује, примењује стечена знања	Истицање позитивних потенцијала сваког учесника
II Тема - Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло	Сличности и разлике - Полни стереотипи у играма - Последице полних стереотипа - Последица уопштених судова - Појава искључивања у групи - Понашање које одступа од очекиваног - Односи у одељењу - Односи млађи - старији - Дискриминација по узрасту			9	IX,X, XI			
III Тема - Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим; развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж	Пријатељство - Лаж као морални прекршај			5	XI,XII			

IV Тема - Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници; права и одговорности; договарање.	Обавезе у кући - Договарање у породици - Права и одговорности у заједници - Слобода избора - Кућни ред школе - Оцењивање - Демократија у учионици - Доношење одлука на нивоу одељења - Планирање акције			9	I,II,III	Разговара, слуша,запажа,под стиче,изражава емпатију,пружа помоћ, планира распоређује	Прича,уочава, Слуша, учествује у игровним активностима, закључује, примењује стечена знања	
V Тема - Заштита од насиља: ненасилно решавање сукоба	Сукоби и њихово решавање - Кажњавање - Насиље у школи			3	III,IV			
VI Тема - Развијање моралног расуђивања	Лажна солидарност - Одговорност за направљену штету - Последице лажи - Циљ оправдава средство			4	IV,V			
VII Тема - Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	Однос према животињама - Природа и ја - Брига о природи			3	V,VI			
VIII Тема - Евалуација	Евалуација програма и презентација резултата рада родитељима			1	VI			

Глобални план рада из грађанског васпитања за 3. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
I Тема - Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	Размена о узајамним очекивањима, потребама, захтевима, тешкоћама везаним за остваривање програма грађанског васпитања -упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада	Родитељи су упознати са садржајем предмета, начином и методама остваривања наставних јединица - Дефинисање заједничких потреба, захтева и тешкоћа - Ученик је упознат са садржајем наставног предмета
II Тема - Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло	-уочавање особености и различитости која им прија. - разматрање стереотипа о мушким и женским играма; размена ставова о томе. - разматрање последица стереотипа о мушким и женским играма, о поштовању слободе избора; прихватању различитости. - стереотипи о дечацима и девојчицама, превођење на језик чињеница. - разматрање различитости која им не прија - размена о искуствима и разлозима искључивања из групе. - сагледавање последица саосећајног односно осуђивачког става према понашању које одступа од очекиваног; сукоб потреба и како га разрешити. - размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом вршњаке супротног пола у протеклој седмици. - размена о односу млађе и старије деце у породици, о поштовању слободе избора и договарању, о личној одговорности. - размена о односу старије и млађе деце, о дискриминацији по узрасту, о искрености у дружењу.	Овладавање техникама решавања проблема насталих због стереотипа везаних за пол узраст,изглед...

III Тема - Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим; развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж)	-дефинисање појма пријатељства; сукоб и усаглашавање ставова у вези са пријатељством. - размена мишљења о томе да ли треба разоткрити лаж коју је изрекао пријатељ/ица; да ли је ћутање о томе исто лаж; да ли је лаж опростива; да ли се може бити пријатељ некоме ко лаже; зашто је лаж морални прекршај. - размена мишљења о сукобу потреба и како га превазићи, морална дилема - крађа као услов прихваћености у групи, поштовање туђег власништва. - размена о томе да ли је крађа морални прекршај и кад је покренута добрим намерама.	Развијање појма пријатељства успешног моралног расуђивања
IV Тема - Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници; права и одговорности; договарање.	-размена мишљења о правима и одговорностима укућана; о подели одговорности око кућних послова, о слободи избора, правима и обавезама деце. - размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о стереотипима у вези са полним улогама; о деčјим правима и одговорностима; о значају договарања. - размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о кућном реду; о деčјим правима и одговорностима; о значају договарања. - размена о слободи избора у одлучивању код куће и у школи. О чему деца могу сама да одлучују, о одговорности за последице избора, о томе како лични избор утиче на друге у околини. - размена о томе чему правила; како настају правила; да ли деца могу да утичу на мењање правила која регулишу живот у школи, о последицама кршења правила, о мерама које треба предузети кад дође до кршења правила. - размена о томе чему служе оцене, шта значи лоша оцена, чему она служи, да ли деца имају право да знају зашто су добили оцену коју су добили и шта је требало да одговоре, ако оцена није задовољавајућа. - размена о томе шта је то демократско одлучивање у разреду, како то може да се постигне, шта спречава да се то постигне. - размена о разлозима побуне у разреду, разликама између наређивања и договарања, о одговорности за последице	Поштовање права других и одговоран однос према својим обавезама

	понашања. - ученици се договарају и планирају акције којим ће да побољшају простор у коме бораве (учионицу, школско двориште); уче како да усагласе идеје, поделе одговорности, од кога да траже подршку и како, како да изведу акције.	
V Тема (3 часа) - Заштита од насиља: ненасилно решавање сукоба	- размена о санкцијама кршења договора међу децом, да ли је освета морални прекршај; шта је праведно; како се ненасилно може решити сукоб потреба. -размена о врстама казни које добијају од родитеља, о поступцима који су довели до казне, о осећањима и незадовољеним потребама у вези са казном, о алтернативама кажњавању. - размена о насиљу у школи - ученика према ученицима, и како да се заштите од тога.	Примена ненасилног решавања сукоба
VI Тема (4 часа) - Развијање моралног расуђивања	размена о моралној дилеми - сакривања починиоца из солидарности са другом или искрености, о преузимању одговорности за последице понашања, о оправданости казне, о томе да ли је прећутати исто што и лагати, зашто је лаж морални прекршај. - размена о одговорности за ненамерно учињену штету, о санкцијама, алтернативама кажњавању. -размена о моралној дилеми - лагању да би се избегла казна, о последицама лажи. - размена о томе да ли позитивни циљ оправдава крађу; зашто је погрешно красти.	Развој моралног расуђивања
VII Тема (3 часа) - Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	-размена о разлозима дејег насиља према животињама, о одговорности и бризи о животињама. - размена о праву на живот, и међусобној повезаности свих живих бића; о одговорности и бризи за биљни свет. - размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом животиње или биљке у протеклој седмици.	Одговоран и здрав однос према живојприроди
VIII Тема (1 час) - Евалуација	-ученици се подстичу да сами процене програм који су прошли и сопствено напредовање; презентација резултата рада родитељима.	Ми на крају!

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, РАЗРЕД:ТРЕЋИ

Фонд часова:36

Недељно: 1 час

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
I Тема - Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	2	грађанско васпитање-сазнање о себи и другима		IX	
II Тема - Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло	9	грађанско васпитање-сазнање о себи и другима	српски језик ликовна култура	IX,X, XI	
III Тема - Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим; развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж	5	грађанско васпитање-сазнање о себи и другима	српски језик ликовна култура	XI,XII	
IV Тема - Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници; права и одговорности; договарање.	9	грађанско васпитање-сазнање о себи и другима	српски језик ликовна култура	I,II,III	
V Тема - Заштита од насиља: ненасилно решавање сукоба	3	грађанско васпитање-сазнање о себи и другима	српски језик ликовна култура	III,IV	
VI Тема - Развијање моралног расуђивања	4	грађанско васпитање-сазнање о себи и другима	српски језик ликовна култура	IV,V	
VII Тема - Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	3	грађанско васпитање-сазнање о себи и другима	српски језик ликовна култура	V,VI	

3.3.10. Наставни план и програм из веронауке

Глобални план рада из веронауке за 3. разред

Фонд часова: 36

Недељно: 1 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
УВОД	Разговор о програму који ће се остваривати у трећем разреду и о начину рад	1	/	1	IX			
Бог је створио јединствени свет и то као многе конкретне врсте ни из чега	Свет је створен ни из чега, Бог ствара свет слободно, Бог је створио свет из љубави и жели да он вечно постоји	5	4	9	IX/X/XI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
Последице створености по природу и њено постојање	Конкретност врста и њихова раздељеност, Бог се брине о свету	3	1	4	XI/XII	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци

Стварање човека на крају свега створеног по „икони и подобију „ Божијем	Човек-свештеник твари, Стварање човека као“иконе и подобија“ Божијег	3	2	5	XII/I	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
Евхаристија као свет у малом	Личност као заједница љубави, Литургија-заједница љубави, Твар у Литургији, Празновање Васкрсења Христовог	7	5	12	II/III/IV/V	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци
Стварање света и човека у православној иконографији	Брига за творевину (екологију) са православног становишта, Стварање света и човека у православној иконографији	3	2	5	V/VI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања-тестирање, домаћи задаци

Глобални план рада из веронауке за 3. разред

Фонд часова: 36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви
УВОД	Упознавање ученика (упознавање ученика са наставним планом и програмом)
Бог је створио јединствени свет и то као многе конкретне врсте ни из чега	Развијање основних појмова о стварању света (биљака, животиња и на крају човека), развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Последице створености по природу и њено постојање	Развијање основних појмова о створености и њеним последицама по природу, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Стварање човека на крају свега створеног по „икони и подобију „Божијем	Развијање основних појмова о икони, подобију и човеку као икони Божијој, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Евхаристија као свет у малом	Развијање основних појмова о Причешћу, Светим Даровима и Евхаристији као Тајни над тајнама, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Стварање света и човека у православној иконографији	Развијање основних појмова о икони и начину представљања човека у иконографији, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу

3.3.11. Наставни план и програм из чувара природе

Глобални план рада из чувара природе за трећи разред

Фонд часова: 36

Недељно: 1 час

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Животна средина	Моје место Моје место некад и сад Писмо општини	2	2	4	IX	Усмерава, наводи ствара ситуацију сугерише поставља проблем подстиче дискутује анализира мотивише координира наводи на повезивање и примену знања постављање занимљивих питања организује и усмерава извођење огледа	-разговор - посете - уочавање и препознавање - запажање	разговор практичан рад демонстрирање решавање проблема цртање учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра
Природне промене и појаве у животној средини	Истражујем природу Брига о природи Оријентација у природи Ланац исхране	4	2	6	X,XI	усмерава наводи ствара ситуацију сугерише поставља проблем подстиче дискутује анализира мотивише координира наводи на повезивање и примену знања	праћење уочавање бележење закључивање	разговор практичан рад демонстрирање решавање проблема цртање учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра

						постављање занимљивих питања - организује и усмерава		
Загађивање и заштита животне средине	Загађивачи воде, воде, земљишта Киселе кише Рециклажа Бука	11	7	18	XI, XII I, II, III	усмерава наводи ствара ситуацију сугерише поставља проблем подстиче дискутује анализира мотивише координира наводи на повезивање и примену знања постављање занимљивих питања организује и усмерава извођење огледа	експеримент читање илустровање обиласци	разговор практичан рад демонстрирање решавање проблема цртање учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра
Заштита животне средине и заштита здравља	Заштита угрожених биљака и животиња Здравље је најважније	3	5	8	IV, V, VI	усмерава наводи ствара ситуацију сугерише поставља проблем подстиче дискутује анализира мотивише координира наводи на повезивање и примену знања постављање занимљивих питања организује и усмерава извођење огледа	експеримент читање илустровање обиласци практична примена знања	разговор практичан рад демонстрирање решавање проблема цртање учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра

Глобални план рада из чувара природе за трећи разред

Фонд часова: 36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Животна средина	Очување животне средине Развијање свести о очувању окружења	разговор практичан рад демонстрирање решавање проблема цртање учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра
Природне промене и појаве у животној средини	- Праћење и уочавање промена и појава у животној средини и њихов утицај на живи свет - Уочавање и бележење последица промена и појава у животној средини	разговор практичан рад демонстрирање решавање проблема цртање учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра
Загађивање и заштита животне средине	- Упознавање примарних загађивача - Уочавање начина загађивања - Развијање свести о последицама загађивања	разговор практичан рад демонстрирање решавање проблема, цртање учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра
Заштита животне средине и заштита здравља	- Осмишљавање начина заштите животне средине - Развијање свести о значају заштите животне средине - Уређење школског животног простора	Разговор, практичан рад демонстрирање, решавање проблема цртање, учешће у еко акцијама примена знања у свакодневним активностима игра

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЧУВАРИ ПРИРОДЕ РАЗРЕД: ТРЕЋИ**Фонд часова: 36 Недељно: 1 час**

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Животна средина	4	Чувари природе 3 Екологија	Природа и друштво Српски језик	IX	
Природне промене и појаве у животној средини	6	Чувари природе 3 Екологија	Природа и друштво Српски језик Музичка култура Ликовна култура	X, XI	
Загађивање и заштита животне средине	18	Чувари природе 3 Екологија	Природа и друштво Српски језик Музичка култура Ликовна култура Физичко васпитање	XI, XII, I, II, III	
Заштита животне средине и заштита здравља	8	Чувари природе 3 Екологија	Природа и друштво Српски језик Музичка култура Ликовна култура	IV, V, VI	

3.4. Наставни план и програм за четврти разред основне школе

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

3.4.1. Наставни план и програм из математике

ЦИЉ:

Потребно је да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да се ученици оспособе за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

Ученици треба да:

- успешно савладају читање и писање природних бројева у декадном бројевном систему;
- упознају скуп природних бројева;
- науче да природне бројеве приказују тачкама бројевне полуправе;
- умеју да читају и записују помоћу слова основна својства рачунских операција;
- упознају и уочавају зависност између резултата и компонената операције (на примерима);
- примењују упозната својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачунских олакшица;
- знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција;
- знају да решавају једноставније једначине и неједначине (упознатих облика) у скупу природних бројева;
- успешно решавају задатке дате у текстуалној форми;
- упознају разломке (наведене у програму), њихово читање, писање и значење, уз коришћење одговарајућих термина;
- знају да цртају мреже и праве моделе коцке и квадра;
- упознају јединице за површину и примењују их при израчунавању површине квадрата, правоугаоника, квадра и коцке.

Глобални план рада из математике за 4. разред

Фонд часова: 180 часова

Недељно: 5 часова

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
БРОЈЕВИ ВЕЋИ ОД 1 000	Бројеви до десет хиљада – писање, читање и упоређивање хиљада Писање, читање и упоређивање четвороцифрених бројева Писање, читање и упоређивање петоцифрених бројева Бројеви до милион Класе Месна вредност цифре Бројеви већи од милион	9	14	23	IX	Усмерава, наводи -ствара ситуацију, сугерише -поставља проблем -подстиче, дискутује -анализира, мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стечених знања - решавање проблема - запажање - уочавање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци
БРОЈЕВНА ПОЛУПРАВА	Полуправа природних бројева Бројевна полуправа	1	3	4	X	-усмерава, наводи -ствара ситуацију -сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује -анализира, мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знањ -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стече-их знања - решавање проблема - запажање - уочавање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци

МЕРЕ ЗА ПОВРШИНУ	Упоредживање површи Мерење површи. Површина фигура Јединице за површину	4	9	13	X	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење	упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања - посматрање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци
САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ У СКУПУ ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	Сабирање и одузимање бројева до хиљаду Сабирање и одузимање бројева већих од хиљаду Изводљивост операција сабирања и одузимања у скупу природних бројева Својства операција сабирања и одузимања	10	18	28	X, XI	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стече-их знања - решавање проблема - запажање - уочавање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци
ПОВРШИНА ПРАВОУГАОНИКА И КВАДРАТА	Правоугаоник и квадрат Израчунавање површине правоугаоника и квадрата	5	10	15	XII	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче	- упоређивање - мерење - рачунање - примена стечених знања	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови

						-дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност		писмени задаци
РАЗЛОМЦИ	Читање и писање разломака Упоредивање разломака	2	5	7	I	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стече-их знања - решавање проблема - запажање - уочавање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци
МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ У СКУПУ ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	Множење и дељење бројева до 1 000 Множење и дељење вишецифреног броја једноцифреним бројем Својства операција множења и дељења Множење и дељење збира и разлике бројем Зависност производа од промене чинилаца	19	23	42	I, II, III	Усмерава, наводи -ствара ситуацију -сугерише, поставља проблем, подстиче -дискутује, анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стече-их знања - решавање проблема - запажање - уочавање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци

						-развија кооперативност		
КВАДАР И КОЦКА	Особине квадрa и коцке Мрежа површи коцке и квадрa Површина квадрa и коцке	6	11	17	III, I V	Усмерава, наводи -ствара ситуацију, сугерише -поставља проблем -подстиче, дискутује -анализира, мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања - посматрање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци
МАТЕМАТИЧК И ИЗРАЗИ	Прости и сложени изрази Вредност израза Решавање задатака помоћу израза	4	5	9	IV	Усмерава, наводи -ствара ситуацију, сугерише -поставља проблем -подстиче, дискутује -анализира, мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стече-их знања - решавање проблема - запажање - уочавање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци
ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ ЗАПРЕМИНА ТЕЛА	Једначине и неједначине Једноставније једначине и неједначине Решавање сложенијих једначина и неједначина Запремина тела	6	16	22	V, VI	Усмерава, наводи -ствара ситуацију, сугерише -поставља проблем, подстиче, дискутује -анализира, мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -подстиче на логично мишљење -развија кооперативност	- сабирање и одузимање - множење и дељење - меморисање - примењивање стече-их знања - решавање проблема - запажање - уочавање	контролне вежбе тестови посматрање испитивање домаћи задаци ученички радови писмени задаци

Глобални план рада из математике за 4. разред

Фонд часова: 180

недељно: 5 часова

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
БРОЈЕВИ ВЕЋИ ОД 1 000	-бројање по 10 јединица и груписање у једну десетицу, 10 десетица у једну стотину, 10 стотина у једну хиљаду итд.; – уочавање аналогije бројања хиљада, милиона и милијарди с бројањем од 1 до 1000; –набрајање декадних јединица и уочавање да је свака декадна јединица 10 пута већа од оне која јој непосредно претходи; – бројање по хиљаду, по десет хиљада, по сто хиљада, по милион итд.; –упознавање с декадним записом броја преко његове адитивне структуре –читање и писање бројева у декадном бројевном систему; – ређање бројеве у низ, од најмањег ка највећем и обрнуто; – упоређивање два броја; – одређивање првог претходника и првог следбеника броја; – представљање броја збиром месних вредности цифара; – читање и придруживање бројева подецима на бројевној траци; – записивање цифрама бројева датих у различитим видовима записа – примена знања о великим бројевима на примерима из свакодневног живота; – коришћење таблице КЛАСА за лакше писање и читање вишецифрених бројева; – одређивање месне вредности цифре у декадном запису броја; – стицање знања из историје математике у вези с писањем и читањем бројева.	Основни ниво -зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој -рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде -уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде - уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме Средњи ниво - уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем - уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју Напредни ниво -уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака - зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени

БРОЈЕВНА ПОЛУПРАВА	–цртање бројевне полуправе ако је дата јединична дуж; –додељивање природним бројевима тачака на бројевној полуправој и обрнуто; – одређивање броја јединичних дужи између било које две тачке на бројевној полуправој; – примена бројевне полуправе у задацима са сабирањем, одузимањем, исказивањем решења преко неједначина, приказивањем статистичких података, догађајима из живота итд.	Основни ниво - зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој - рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде - уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме Средњи ниво - уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем - уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју -сабира и одузима, рачуна вредност израза Напредни ниво - уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака - зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени
МЕРЕ ЗА ПОВРШИНУ	–упоређивање површи по величини; – схватање појма мерења површи; – разумевање појма површине; –одређивање површине преклапањем датом јединицом мере; –процењивање величине површи на квадратној мрежи; –упознавање јединица за површину; –познавање међусобних односа јединица мере; –познавање односа дужинских и одговарајућих површинских јединица; -примена јединица мера за израчунавање површина различитих геометријских облика.	Основни ниво -зна јединице за мерење дужине и њихове односе - користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица - користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица Средњи ниво -претвара јединице за мерење дужине

		- зна јединице за мерење површине и њихове односе Напредни ниво 1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање
САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ У СКУПУ ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	-проширивање скупа бројева на коме ће ученици умети да изврше операцију сабирања и одузимања; - уопштавање и систематизација знања о својствима рачунских операција; -уознавање симболичког начина записивања својстава.	Основни ниво -рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде - уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме Средњи ниво -уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, предходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем - уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју -сабира и одузима, рачуна вредност израза Напредни ниво - зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени -уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
ПОВРШИНА ПРАВОУГАОНИКА И КВАДРАТА	– увиђање да се површина правоугаоника и квадрата може израчунати ако су нам познате њихове дужине страница; –примена јединица за површину приликом израчунавања површине правоугаоника и квадрата; –уочавање разлике између површине и обима правоугаоника и квадрата;	Основни ниво - уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у

	– примена знања у различитим животним ситуацијама.	равни (паралелност, нормалност, припадност) - зна јединице за мерење дужине и њихове односе - користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица - користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица Средњи ниво - уочава међусобне односе геометријских објеката у равни - претвара јединице за мерење дужине - зна јединице за мерење површине и њихове односе - уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама - уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама Напредни ниво - уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми - претвара јединице за мерење површине из већих у мање - уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника - уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника - уме да израчуна обим и површину сложених
--	---	---

		фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама - уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама
РАЗЛОМЦИ	– издвајање дела фигуре која је подељена на једнаке делове; –правилно записивање и читање разломака; – упоређивање разломака са истим имениоцем или са истим бројоцем помоћу модела; – одређивање дела целине изражене разломком на бројевној полуправој; – примена стеченог знања при трансформацији једне мерне јединице у другу.	Основни ниво -уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ ($n < 10$) и препозна његов графички приказ - уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине Средњи ниво - уме да препозна разломак $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10, a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова - уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{1}{n}$ ($n < 10$) Напредни ниво - уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10, a < b$) -зна да израчуна део $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10, a < b$) неке целине и користи то у задацима - уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ У СКУПУ ПРИРОДНИХ	-проширивање знања о усменом и писменом множењу и дељењу у скупу N_0; –овладавање поступцима (алгоритмима)	Основни ниво - множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде

БРОЈЕВА		- уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом Средњи ниво -рачуна вредност израза с највише две операције - уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставнијих задатака и уме графички да представи дате податке Напредни ниво - уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака - уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет -уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
КВАДАР И КОЦКА	– препознавање облика тела састављеног од квадрара или коцки (облика квадрара или коцке); –разликовање слике геометријског тела квадрара и коцке од њихових модела и самих геометријских тела; –прављење модела квадрара и коцке; – упознавање елемената квадрара и коцке; –препознавање свих страна квадрара облика правоугаоника и свих страна коцке облика квадрата; –упознавање особина квадрара и коцке; –дефинисање шта је квадрар, а шта коцка; –развијање модела квадрара и коцке у њихове мреже; – анализа мрежа површи квадрара и коцке; -одређивање површине квадрара и коцке путем збира површина свих страна квадрара, тј. коцке ; -примењивање познатих јединица за површину	Основни ниво -уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) Средњи ниво - уочава међусобне односе геометријских објеката у равни - уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама -уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама -препознаје мрежу коцке и квадрара и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати

		у истим мерним јединицама Напредни ниво -уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника -уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама
МАТЕМАТИЧКИ ИЗРАЗИ	– читање и састављање простих и сложених израза; – израчунавање вредности израза с више операција; – одређивање вредности израза са словом, за дату вредност слова; – упоређивање вредности израза без израчунавања; – решавање текстуалних задатака састављањем израза; – састављање текстуалних задатака на основу датог израза.	Основни ниво -рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде - множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде - уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом Средњи ниво -сабира и одузима, рачуна вредност израза -рачуна вредност израза с највише две операције Напредни ниво -уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет - уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ ЗАПРЕМИНА ТЕЛА	– увођење идеје о слову x као симболу променљиве која може узимати вредности из дефинисаног скупа вредности; –састављање једначина према услову задатка; –решавање једначина са целобројним решењима извођењем одговарајућих рачунских операција; -решавање неједначина провером вредности, таблично, на основу решавања одговарајуће једначине; –сагледавање својстава рачунских операција решавањем	Основни ниво - уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде - користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица Средњи ниво

	једначина и неједначина; —сагледавање функционалне зависности резултата операција од компоненти; -трансформисање сложених једначина у једноставнији облик (по избору); —решавање сложених једначина и неједначина по аналогији с налажењем вредности сложеног израза; —примена једначина и неједначина у решавању текстуалних задатака. -израчунавање запремине тела	-сабира и одузима, рачуна вредност израза -уме да решава једначине - зна јединице за мерење површине и њихове односе -уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама - препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама Напредни ниво - уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми -уме да одреди решења неједначине са једном операцијом
--	--	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА, РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ**Фонд часова: 180 часова****Недељно: 5 часова**

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
БРОЈЕВИ ВЕЋИ ОД 1 000	23	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	Српски језик, природа и друштво	IX	
БРОЈЕВНА ПОЛУПРАВА	4	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	/	X	
МЕРЕ ЗА ПОВРШИНУ	13	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	/	X	
САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ У СКУПУ ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	28	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	Српски језик, природа и друштво	X, XI	
ПОВРШИНА ПРАВОУГАОНИКА И КВАДРАТА	15	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	/	XII	
РАЗЛОМЦИ	7	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	Музика култура	I	
МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ У СКУПУ ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	42	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	Природа и друштво	I, II, III	
КВАДАР И КОЦКА	17	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	Ликовна култура	III, IV	
МАТЕМАТИЧКИ ИЗРАЗИ	9	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	-	IV	
ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ ЗАПРЕМИНА ТЕЛА	22	Уџбеник, радна свеска, Забавна математика	Природа и друштво	V, VI	

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА -математика

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Рачунске операције у скупу природних бројева	7
2.	Мерење и мере	4
3.	Површина	4
4.	Разломци	3
УКУПНО		18

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма: уџбеник , Забавна математика, Пчелица

Друго: припремљени задаци

Додатна настава ПРЕДМЕТ: математика

Годишњи фонд часова: 36

Циљеви и задаци :Проширивање и продубљивање знања из редовне наставе,развијање способности и умећа решавања математичких проблема.Организује се за ученике који су потпуно савладали садржаје у редовној настави и имају потребу да прошире своја знања.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОДАТНА НАСТАВА-математика

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
1.	Рачунске операције са природним бројевима	15
2.	Магични квадрати и друге шеме	5
3.	Геометрија	6
4.	Занимљиви проблемски задаци	10
УКУПНО		36

Уџбеник за реализацију програма

Збирка задатака АТОС, Занимљива математика Б. Бајић,М.Исаиловић,

збирка Огледалце знања за IV разред Друго: припремљени задаци

3.4.2. Наставни план и програм из српског језика

ЦИЉ:

Потребно је да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика како би се усмено и писмено правилно изражавали; да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и др. уметничка остварења из српске књижевне баштине.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- проширивање знања о простој реченици и њеним деловима;
- савладавање основних појмова о променљивим и непроменљивим речима;
- оспособљавање за изражајно читање и казивање;
- поступно оспособљавање ученика за самостално тумачење основне предметности књижевног текста и сценских дела (осећања, фабула, радња, ликови, поруке, стилогеност сценског израза);
- навикавање на сажето и јасно усмено и писмено изражавање према захтевима програма;
- савладавање основа методологије израде писмених састава.

Глобални план рада из српског језика за 4. разред

Фонд часова:180 недељно: 5 часова

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
ДРУГ ДРУГУ	приче и песме о другарству фабула и делови фабуле стих,строфа,рима у песничкој слици приповедање,дијалог,монолог,опис лирска песма промњиве и непроменљиве речи управни и неуправни говор	10	17	27	IX,X	усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстицање -дискутује -анализира -мотивише	- слушање - читање текстова - уочавање и тумачење садржајних целина у тексту, ликова, порука... - рецитовање - драматизација - активно слушање састављање и при мењивање знања о реченици - уочавање језичких појмова у тексту - писање по диктату - посматрање - упоређивање и манипулисање сликама - активно учествује у причању - описује на основу	посматрање тестирање усмено ипитување контролне вежбе ученички радови домаћи задаци
НАДЖЊЕВА СЕ МОМАК ДЕВОЈКА	народне ауторске песме и приче тема,мотив у књижевном делу описна лирска песма стилско средство- поређење,персонификација именице- род и број	12	21	33	X,XI			
ЧОВЕК САМО СРЦЕМ ДОБРО ВИДИ	приче,бајке,песме о љубави хумор у књижевном делу драмски текст и драмска радња дидаскалије књижевни лик придеви,род и број придева,грађење придева од именица	13	18	31	XII			
НА МУЦИ СЕ ПОЗНАЈУ ЈУНАЦИ	јуначке песме драмски текст ауторска бајка епска народна песма десетерац личне заменице информативни текст бројеви	10	17	27	I,II,III			

ЧУДЕСНИ СВЕТ	научнопопуларни текстови рефрен ритам песме сликовитост песничког израза глаголи, глаголско време глаголски предикат служба речи уреченици субјекат	14	18	32	III, IV		онога што је видео, осетио, доживео - пише састав	
МРАВ ДОБРА СРЦА	народна прича о задужбинама народна балада народна лирска песма и одлике ауторска бајка објекат атрибут прилошке одредбе	11	19	30	V, VI			

Глобални план рада из српског језика за 4. разред

Фонд часова: 180 недељно: 5 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
ДРУГ ДРУГУ	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу	1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1CJ.O.J.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну

	- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и сличког израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника	информацију и додатне информације 1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1CJ. 1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ. 1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1CJ. 1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи) 1CJ. 1.4.4. препознаје антонимију 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.) 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве {-ов/-ев/-ии, -ски/-чки/-шки)\} правилно мише гласове ђ, ч, ђ, ЈЈ; правилно пише сугласник ј у
--	--	---

		интервокалској позицији; правилно пише речцу л_и и речцу не; употребљава запету при набрајању 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)] CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1 CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. Да избегне понављање) 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) 1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго 1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат 1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице) 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песни 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја
--	--	--

		у књижевноуметничком тексту) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1CJ.3.3.6. издваја пасусе 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе) 1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју 1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1CJ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/фигуративном значењу 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
НАДЖЊЕВА СЕ МОМАК ДЕВОЈКА	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих	1CJ.O.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“ 1CJ.O.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.O.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став 1CJ. 1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)

	енциклопедија и часописа за децу - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи - основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и сличког израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника	1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1CJ. 1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ. 1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1CJ. 1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме 1CJ. 1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи) 1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава 1CJ. 1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.) 1CJ. 1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.) 1CJ. 1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту 1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/детал који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму) 1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену 1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се
--	---	---

		допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова 1 CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1 CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве {-ов/-ев/-иш, -ски/-чки/-иш})\ правилно мише гласове ћ, ч, ђ, Ј; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу л_и и речцу не; употребљава запету при набрајању 1 CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)] CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1 CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1 CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1 CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. Да избегне понављање) 1 CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1 CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1 CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве 1 CJ.2.4.8. препознаје синонимију 1 CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава 1 CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1 CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице) 1 CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1 CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком
--	--	---

		тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм) 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1CJ.3.3.6. издваја пасусе 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе) 1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју 1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
ЧОВЕК САМО СРЦЕМ ДОБРО ВИДИ	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу	1CJ.О.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став 1CJ. 1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане уједној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1CJ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да

	- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и сличког израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)	ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате 1CJ. 1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ. 1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1CJ. 1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме 1CJ. 1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи) 1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава 1CJ. 1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.) 1CJ. 1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.) 1CJ. 1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту илустрацији, у табели, или на дијаграму) 1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену 1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту 1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа
--	--	---

		даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.) 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве {-ов/-ев/-иш, -ски/-чки/-иш})\ правилно мише гласове ћ, ч, ђ, ЈЈ; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу л_и и речцу не; употребљава запету при набрајању 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)] CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1 CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) 1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме) 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми
--	--	--

		1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1CJ.3.3.6. издваја пасусе 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
НА МУЦИ СЕ ПОЗНАЈУ ЈУНАЦИ	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи	1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“ 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну

	основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и сличког израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)	информацију и додатне информације 1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју 1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став 1CJ. 1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане уједној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1CJ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате 1CJ. 1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ. 1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1CJ. 1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи) 1CJ. 1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије) 1CJ. 1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ. 1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур) 1CJ. 1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) 1CJ. 1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.) 1CJ. 1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту
--	---	--

		1CJ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту JCJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену 1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.) 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова 1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве {-ов/-ев/-иш, -ски/-чки/-шки})\ правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ЈЈ; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу л_и и речцу не; употребљава запету при набрајању 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)] CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. Да избегне понављање) 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)
--	--	--

		1CJ.2.4.2. препознаје подврste речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) 1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице) 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју 1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
ЧУДЕСНИ СВЕТ	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално	1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1CJ.0.1.2. користи форме учтивног обраћања

	читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и сличког израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)	1CJ.O.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“ 1CJ.O.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.O.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације 1CJ.O.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1CJ.O.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју 1CJ.O.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став 1CJ. 1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.) 1CJ. 1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) 1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1CJ. 1.2.6. разуме дословно значење текста 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста 1CJ. 1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи) 1CJ. 1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ. 1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур) 1CJ. 1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента;
--	--	---

		који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту илустрацији, у табели, или на дијаграму) 1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова 1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве {-ов/-ев/-иш, -ски/-чки/-иш})\ правилно мише гласове ћ, ч, ђ, Ј; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу л_и и речцу не; употребљава запету при набрајању 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)] CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1 CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. Да избегне понављање) 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) 1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго 1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат
--	--	---

		1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту 1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста 1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста >х. мишљења учесника у догађају) 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.) 1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста) 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1CJ.3.3.6. издваја пасусе 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице;
--	--	---

		основне и редне бројеве; глаголе) 1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју 1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
МРАВ ДОБРА СРЦА	- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова - упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу - развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи - основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика - упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика - развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и сличког израза - оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним	1CJ.0.Ј.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју 1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став 1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста 1CJ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1CJ. 1.4.4. препознаје антонимију 1CJ. 1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.) 1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ. 1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије

	ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника)	1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле) 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве {-ов/-ев/-иш, -ски/-чки/-иши)\ правилно мише гласове ћ, ч, ђ, Ј; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу л_и и речцу не; употребљава запету при набрајању 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)] CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1 CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. Да избегне понављање) 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке) I CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење) 1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком
--	---	--

		тексту 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту) 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм) 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1CJ.3.3.6. издваја пасусе 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе) 1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин 1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
--	--	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕ:СРПСКОГ ЈЕЗИКА, РАЗРЕД:IV,

Фонд часова:180 недељно: 5 часова

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
ДРУГ ДРУГУ	27	Читанка, Забавна граматика,уџбеник и радна свеска	Музичка култура ликовна култура	IX,X	
НАДЖЊЕВА СЕ МОМАК ДЕВОЈКА	33	Читанка, Забавна граматика,уџбеник и радна свеска		X,XI	
ЧОВЕК САМО СРЦЕМ ДОБРО ВИДИ	31	Читанка, Забавна граматика,уџбеник и радна свеска	Природа и друштво	XII	
НА МУЦИ СЕ ПОЗНАЈУ ЈУНАЦИ	27	Читанка, Забавна граматика,уџбеник и радна свеска	Природа и друштво, чувари природе	I,II,III	
ЧУДЕСНИ СВЕТ	32	Читанка, Забавна граматика,уџбеник и радна свеска		III,IV	
МРАВ ДОБРА СРЦА	30	Читанка, Забавна граматика,уџбеник и радна свеска		V,VI	

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА-ДОПУНСКА НАСТАВА - назив предмета

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми
	СРПСКИ ЈЕЗИК	
1.	Језик:граматика,правопис	9
2.	Језичка култура	9
УКУПНО		18

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

Уџбеник за реализацију програма: Читанка, Пчелица; Забавна граматика
Друго: припремљени задаци

3.4.3. Наставни план и програм из природе и друштва

ЦИЉ: интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ЗАДАЦИ:

- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;
- стицање елемента научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколошке свести и навика здравог живљења.
- развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу
- завичају и домовини;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама;
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у комуникацији и другим интеракцијским односима;
- развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- чување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину

Глобални план рада из природе и друштва за 4. разред

Фонд часова: 72 часа Недељно: 2 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Ти си део групе	Увод у тему Ово смо ми Како се понашамо у одељењу; Правила понашања у одељењу Право на образовање Тимски рад Моје учешће у тимском раду	1	1	2	IX	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише поставља проблем	- посматрање - описивање - процењивање - закључивање - бележење - посматрање	посматрање испитивање тестирање контролне вежбе домаћи задаци посматрање
Сусрет с природом	Шта је природа ; Царство биљака Царство животиња Човек – део природе	3	9	12	IX, X	- подстиче, дискутује	- описивање - истраживање експериментисање	испитивање тестирање контролне вежбе
Моја домовина Србија	Моја домовина је део света, Држава Србија Држава Србија – државне границе Становништво Србије Симболи државе Србије, Основни подаци о Србији, Основни подаци о Београду, Калемегдан. Географски положај Србије, Саобраћајно-географски положај Србије	5	1	6	X, XI	- анализира - мотивише-координира - наводи на повезивање и примену знања - постављање занимљивих питања	- бележење - прављење - праћење - посматрање - описивање - истраживање - закључивање - играње - бележење	учешће ученика у извођењу огледа домаћи задаци посматрање испитивање тестирање контролне вежбе домаћи задаци
Природне одлике и богатства Србије	Рељеф Србије Клима Србије Воде Србије Земљиште Србије	5	1	6	XI, XII	- организује и усмерава извођење огледа	- праћење - посматрање - описивање - сакупљање	
Низијска и брдско-планинска област Србије	Рељеф, клима и воде низијске области Србије Биљни и животињски свет низија Пољопривреда. Привреда Рељеф, воде и клима брдско-планинске	4	5	9	I, II		- истраживање - процењивање експериментисање	

	области Србије							
Човек и природа	Човек и енергија Необновљиви и обновљиви извори енергије Човек и природна богатства	3	3	6	II			
Истражује мо природне појаве	Кретање тела Пређени пут при клизању и котрљању Падање тела Клатно. Звук	5	1	6	III,IV			
Испитивање материјала	Особине материјала. Топлотна својства Електрична и магнетна својства материјала Светлосна пропустљивост материјала Смеше. Раздвајање састојака смеше Повратне и неповратне промене материјала	7	1	8	IV,V	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања	- посматрање - описивање - сакупљање - истраживање - процењивање експериментисање - закључивање - играње - бележење - прављење	посматрање испитивање тестирање контролне вежбе учешће ученика у извођењу огледа домаћи задаци
Осврт уназад - прошлост	Како се некада живело, Фотографија као историјски извор Лента времена Србија у прошлости, Српске земље на Балкану Велики жупан Стефан Немања, Свети Сава и Стефан Првовенчани Краљ Урош, Краљ Драгутин и краљ Милутин, Краљ Стефан Дечански, Цар Душан	10	7	17	V,VI	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче	- посматрање - описивање - истраживање експериментисање - праћење - груписање - бележење	посматрање испитивање тестирање контролне вежбе учешће ученика у извођењу огледа домаћи задаци

	Живот сељака у држави Немањића, Живот владара и властеле 7. Распад Српског царства, Кнез Лазар и бој на Косову Деспот Стефан Лазаревић, Деспот Ђурађ Бранковић и пад Србије Живот у Турском царству, Сеобе Срба Први српски устанак, Други српски устанак . Живот у Србији у време кнеза Милоша (стр. 160–163) 12. Кнез Михаило Обреновић, Србија постаје независна држава Први светски рат, Краљевина Југославија. Други светски рат, Нова Југославија					-дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања		
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Глобални план рада из природе и друштва за 4. разред

Фонд часова:72 Недељно: 2 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Ти си део групе	- разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама - развијање одговорног односа према себи, други-	ИПД. 1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови ИПД. 1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
Сустрет с природом	- развијање основних научних појмова из природних наука - развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења - развијање еколошке свести	1ПД. 1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу 1ПД. 1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања 1ПД. 1.5. препознаје и именује делове тела живих бића 1ПД. 1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима

		1 ПД. 1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите 1 ПД. 1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља I ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1 ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи I ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића 1 ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића I ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1 ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животnoj заједници I ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима 1 ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића
Моја домовина Србија	- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају и домовини - слободно исказивање својих запажања - развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења - разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама - очување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину	1 ПД. 1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода 1 ПД. 1. 6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво 1 ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода 1 ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова I ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама
Природне одлике и богатства Србије	-проширивање знања о рељефу Србије -упознавање са климом и водама Србије -развијање еколошке свести - сналажење на карти	1 ПД. 1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода 1 ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода 1 ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1 ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1 ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора - рељефа, вода, климе и делатности људи 1 ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова
Низијска и	Усвајање знања о облицима рељефа клими и	1 ПД. 1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у

брдско-планинска област Србије	водама и биљном и животињском свету, привреди и пољопривреди у низијским и брдско-планинским областима -сналажење на карти	њима I ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту 1 ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници I ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности 1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1 ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора - рељефа, вода, климе и делатности људи
Човек и природа	- усвајање цивилизацијских тековина и могућност њиховог коришћења - разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама - развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу	1ПД. 1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе 1ПД. 1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса 1ПД. 1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе I ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе 1 ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса I ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса
Истражујемо природне појаве	- развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности - развијање интересовања за истраживање природних појава и процеса у домену њихових могућности	1ПД. 1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела
Испитивање материјала	- развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности	1ПД. 1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност 1ПД. 1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД. 1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре. Услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха 1ПД. 1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите 1 ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису

		1 ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1 ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала 1 ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали 1 ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу
Осврт уназад - прошлост	- оспособљавање за сналажење у простору и времену - упознавање прошлости, значајних догађаја у настанку српске државе до данашњих дана - оспособљавање за самостално учење и проналажење информација - упознавање са најзначајнијим владарима државе Србије	1 ПД. 1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век 1 ПД. 1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости . 1 ПД. 1. 6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости 1 ПД. 1. 6.6. зна шта су историјски извори и именује их 1 ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена 1 ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ПРИРОДА И ДРУШТВО, РАЗРЕД: IV

Фонд часова: 72 часа Недељно: 2 часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Ти си део групе	2	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска		IX	
Сусрет с природом	12	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска	Српски језик, ликовна култура, музичка култура, чувари природе	IX, X	
Моја домовина Србија	6	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска		X, XI	
Природне одлике и богатства Србије	6	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска		XI, XII	
Низијска и брдско-планинска област Србије	9	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска	Ликовна култура, музичка култура	I, II	
Човек и природа	6	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска	Ликовна култура, чувари природе	II	
Истражујемо природне појаве	6	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска	Физичко васпитање	III, IV	
Испитивање материјала	8	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска	Ликовна култура	IV, V	
Осврт уназад - прошлост	17	Природа и друштво-уџбеник, радна свеска	Српски језик, ликовна култура, музичка култура	V, VI	

3.4.4. Наставни план и програм из ликовне културе

ЦИЉ:

Да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу с демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ:

- развијање способности ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- развијање памћења, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности; да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара; да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици примењују у раду и животу;
- развијати сензибилност за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

Глобални план рада из ликовне културе за 4. разред

Фонд часова:72 Недељно: 2 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
ЛИНИЈА, ПОВРШИНА, ВОЛУМЕН, БОЈА, ПРОСТОР	Линија-цртеж.Скица Моје шаре Линија-простор Цртам ти причу,омиљена песма или прича Цртеж од речи Површина-простор Необичне површине на цртежима Моја историја природе	12	6	18	IX,X	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативно ст	-сликање комбиновање -вајање -креирање -закључивање -посматрање -уочавање -сечење -лепљење -доцртавање -досликавање комбиновање -прављење -анализира -мотивише -развија кооперативно ст	-естетска процена радова -уметнички квиз
СВЕТ БОЈА	Боје-основне боје и изведене боје Топле и хладне боје	10	2	12	X,XIXII			
СЛИКАМ	Сликарске технике Пастели и креде у боји Темпера Акварел Гваш	8	/	8	I			
МОЈА МАШТА МОЖЕ СВАШТА	Колаж, Фротаж Колаж од фотографија Шашави простор Деколаж Асамблаж	6	8	14	II,III			
ОБЛИКУЈЕМ	Тродимензионално обликовање Колаж од облика и линија Мој омиљени музички инструмент Скулптуре од пронађених предмета Бића из моје маште	2	6	8	IV			
АМБИЈЕНТ – СЦЕНСКИ ПРОСТОР	Амбијенти.Позориште Скица за маску и костим Скице за сценографију Израда маски,костима,сценографије	8	4	12	V,VI			

Глобални план рада из ликовне културе за 4. разред

Фонд часова:72 Недељно: 2 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
ЛИНИЈА, ПОВРШИНА, ВОЛУМЕН, БОЈА, ПРОСТОР	-развијање маште и индивидуалног израза -развијање способности за опажање облика, величина,светлина,боја,положаја у природи	
СВЕТ БОЈА	-развијање способности за уочавање боја и светлина -да осетљивост за ликовне вредности које стичу у настави, ученици примењују у раду и животу	
СЛИКАМ	-развијање маште и индивидуалног ликовног израза-умети примењивати различите сликарске технике, јер свака има своје специфичности	
МОЈА МАШТА МОЖЕ СВАШТА	-развијање способности за препознавање тродимензионалне,модерне,савремене уметности-развијање маште и индивидуалног ликовног израза-схватити нове појмове и на свиј начин се ликовно изразити	
ОБЛИКУЈЕМ	-развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности -користити примерене технике и средства у самосталном изражавању -развијање моторичке способности ученика	
АМБИЈЕНТ – СЦЕНСКИ ПРОСТОР	-увођење ученика у различите могућности комуникација -развијање љубави према вредностима израженим у делима свих облика уметности	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА , РАЗРЕД IV

Фонд часова: 72 Недељно: 2 часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
ЛИНИЈА, ПОВРШИНА, ВОЛУМЕН, БОЈА, ПРОСТОР	18	Ликовна култура-уџбеник и радна свеска	математика природа и друштво српски језик музичка култура физичко васпитање	IX,X	
СВЕТ БОЈА	12	Ликовна култура-уџбеник и радна свеска	природа и друштво српски језик музичка култура	X,XI,XII	
СЛИКАМ	8	Ликовна култура-уџбеник и радна свеска	природа и друштво	I	
МОЈА МАШТА МОЖЕ СВАШТА	14	Ликовна култура-уџбеник и радна свеска	природа и друштво српски језик музичка култура	II,III	
ОБЛИКУЈЕМ	8	Ликовна култура-уџбеник и радна свеска	математика природа и друштво српски језик музичка култура	IV	
АМБИЈЕНТ – СЦЕНСКИ ПРОСТОР	12	Ликовна култура-уџбеник и радна свеска	српски језик музичка култура	V,VI	

3.4.5. Наставни план и програм из музичке културе

ЦИЉ:

Развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свог и других народа.

ЗАДАЦИ:

-
- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навика слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа; развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- певају песме солмизацијом;
- обраде просте и сложене тактове;
- усвајају основе музичке писмености;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- импровизују мелодије на задани текст;
- упознају звуке разних инструмената;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике.

Глобални план рада из музичке културе за 4. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
НЕДАВНО САМ БИО ТРЕЋАК	Знање злата врдно Свитам,певам,радујем се Музичко наслеђе Моја мала фонотека		4	4	IX	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	-слушање -певање -илустровање -закључивање -изражавање -истраживање -креирање	-певање научених песама -препознавање слушаних композиција -извођењемузичких игара
ВРЕМЕ ЈЕ ЗА НОВА ЗНАЊА	Дечји свет Трочетвртински такт Игре у троделном такту Прима и волта секунда	5	1	6	X,XI			
ШКОЛА ЗА НОТЕ	Четворочетвртински такт Цела нота и пауза Тон ЛА,СИ,ДО-2	6	1	7	XI,XII			
НОВОГОДИШЊЕ РАСПОЛОЖЕЊЕ	Двогласно певање и свирање Канон усред зиме	3	1	4	XII,I,II			
МУЗИЧКЕ ПУСТОЛОВИНЕ	С-дур лествица Темпо интервали	3	1	4	II,III			
ПРОЛЕЋЕ НАМ ДОНОСИ РАДОСТИ НОВЕ	Пролећне игарије и чаролије К.Сен-Санс,Карневал животиња П.И.Чајковски-Лабудово језеро Модест Мусогорски-Слике са изложбе	6	1	7	III,IV,V			
КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ СРБИЈЕ	Србија моја домовина Српски народни инструменти Још неки народни музички инструменти	3	1	4	V,VI			

Глобални план рада из музичке културе за 4. разред
Фонд часова:36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
НЕДАВНО САМ БИО ТРЕЋАК	Обнављање музичких појмова, песама научених током претходне школске године Подсећање на народне и уметничке композиције слушане у трећем разреду	
ВРЕМЕ ЈЕ ЗА НОВА ЗНАЊА	Оспособљавање ученика за извођење и слушање музике различитог карактера и садржаја Тактирање у трочетвртинском такту Упознавање с музичком традицијом и културом европских народа Упознавање с појмом и функцијом <i>прима волте</i> и <i>секунда волте</i> Упознавање с начинима за продужавање ноте и паузе	
ШКОЛА ЗА НОТЕ	Упознавање с тоном <i>ЛА</i> и усвајање основних знања о њему Тактирање у четворочетвртинском такту Упознавање с целом нотом и паузом и усвајање основних знања о њима Извођење песме у четвртинском такту у опсегу ДО-ЛА Упознавање с тоном <i>СИ</i> и <i>ДО-2</i> и усвајање основних знања о њему	
НОВОГОДИШЊЕ РАСПОЛОЖЕЊЕ	Учење и извођење песме о Новој години Упознавање с појмовима <i>двогласно певање</i> и <i>двогласно свирање</i> Упознавање појма <i>канон</i>	
МУЗИЧКЕ ПУСТОЛОВИНЕ	Упознавање са <i>C-dur</i> лествицом и усвајање основних знања о њему Упознавање с појмом <i>темпо</i> и његовим ознакама Упознавање с појмом и врстама интервала	
ПРОЛЕЋЕ НАМ ДОНОСИ РАДОСТИ НОВЕ	Учење и извођење песама о пролећу Оспособљавање ученика за активно слушање и разумевање музичког дела Извођење тонских висина у оквиру <i>C-дур</i> лествице Упознавање с вредним делом уметничке музике Развијање и подстицање музичког стваралаштва	
КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ СРБИЈЕ	Развијање свести о сопственом националном пореклу Упознавање с музичком традицијом и културом српског народа Развијање свести о сопственом националном пореклу	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА, РАЗРЕД: IV

Фонд часова:36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
НЕДАВНО САМ БИО ТРЕЋАК	4	Музичка култура-уџбеник и радна свеска	српски језик,физичко васпитање	IX	
ВРЕМЕ ЈЕ ЗА НОВА ЗНАЊА	6	Музичка култура-уџбеник и радна свеска	ликовна култура, српски језик,физичко васпитање	X,XI	
ШКОЛА ЗА НОТЕ	7	Музичка култура-уџбеник и радна свеска	српски језик	XI,XII	
НОВОГОДИШЊЕ РАСПОЛОЖЕЊЕ	4	Музичка култура-уџбеник и радна свеска	ликовна култура, српски језик	XII,I,II	
МУЗИЧКЕ ПУСТОЛОВИНЕ	4	Музичка култура-уџбеник и радна свеска	српски језик,математика	II,III	
ПРОЛЕЋЕ НАМ ДОНОСИ РАДОСТИ НОВЕ	7	Музичка култура-уџбеник и радна свеска	природа и друштво, ликовна култура, српски језик,физичко васпитање	III,IV,V	
КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ СРБИЈЕ	4	Музичка култура-уџбеник и радна свеска	српски језик, природа и друштво	V,VI	

3.4.6. Наставни план и програм из физичког васпитања

ЦИЉ:

Разноврсним и систематским моторичким активностима , у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, доприноси интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању , усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

ЗАДАЦИ:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине;

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- усмерени развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације;
- усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
- примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичење и сл.)
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл.;
- естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

Глобални план рада из физичког васпитања за 4. разред

Фонд часова:108 Недељно: 3 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Атлетика	Техника трчања и ниски старт Ниски старт и брзо трчање на 40 метара Ниски старт и спринт на 40 м Скок удаљ - згрчна техника Скок увис прекорачном техником „маказице“ Високи старт и истрајно трчање као припрема за крос Пролећни крос	3	13	16	IX XII III,IV, VVI	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија	- дискусија - ходање - трчање - вежбање - анализирање - објашњавање - такмичење - самосталан и интерактиван рад	-стање моторичких способности -усвојене здравствено-хигијенске навике -постигнути ниво овладаности моторних знања,умења и навика у складу са индивидуалним могућностима
Вежбе на справама и тлу	Колут напред преко лопте Колут напред и назад Летећи колут Разношка Вежбе на тлу – састав Полигон препрека Ходање и трчање по ниској греди	14	24	38	X,XI, XII,I,I I,III	кооперативност -усмерава -наводи, ствара ситуацију, сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија	(парови,тројке, групе,тим) - вежбање - анализирање - поређење - вежбање - анализирање - поређење - класификација - дискусија - ходање - трчање	-однос према раду -стање моторичких способности -усвојене здравствено-хигијенске навике -постигнути ниво овладаности моторних знања,умења и навика у складу са индивидуалним могућностима
Ритмичка гимнастика и народни плесови	„Тасино коло“ Вођење лопте ногом у вијугавом кретању Валцер корак Српско коло „Моравац“	3	7	10	IX,X, XII,I, IV	-анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	- поређење - дискусија - ходање - вежбање - анализирање - објашњавање - такмичење - самосталан и интерактиван рад (парови,	-стање моторичких способности -усвојене здравствено-хигијенске навике -постигнути ниво овладаности моторних знања,умења и навика у складу са индивидуалним могућностима
Основи спортских игара	Додавање лопте разним деловима стопала Балансирање лоптом у положају одручења Додавање лопте ногом у пару без заустављања Вођење лопте ногом у штафетним играма	13	10	23	IX,X, XII,I,I II,IV, V,VI	-усмерава -наводи, ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира	- вежбање - анализирање - објашњавање - такмичење - самосталан и интерактиван рад (парови,	-стање моторичких способности -усвојене здравствено-хигијенске навике -постигнути ниво овладаности моторних знања,умења и навика у складу са индивидуалним

	Вођење лопте у фудбалу при праћењу и ометању пара Вођење лопте руком Рукомет Кошарка Одбојка - игра две екипе					-мотивише -координира -развија кооперативност -усмерава,наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност -усмерава,наводи -ствара ситуацију -сугерише -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -развија кооперативност	тројке,групе, тим) - вежбање - анализирање - поређење - вежбање - анализирање - поређење - трчање - скакање	могућностима -однос према раду -стање моторичких способности -усвојене здравствено- хигијенске навике -постигнути ниво овладаности моторних знања,умења и навика у складу са индивидуалним могућностима -однос према раду -стање моторичких способности -усвојене здравствено- хигијенске навике -постигнути ниво овладаности моторних знања,умења и навика у складу са индивидуалним могућностима -однос према раду -стање моторичких способности -усвојене здравствено- хигијенске навике -постигнути ниво овладаности моторних знања,умења и навика у складу са индивидуалним могућностима -однос према раду-
Здравствено васпитање	Правилно држање тела Лична хигијена – предавање Правилна исхрана - предавање	3	-	3	I,III,V			
Елементарн е и штафетне игре	Елементарне игре са додавањем лопте ногом Елементарна игра „Између две ватре“ Шутирање лопте у разне циљеве из места и кретања Штафетне и елементарне игре по избору ученика Елементара игра „Између четири ватре“ Елементарне игре са скакањем и прескакањем кратке вијаче Штафетне игре	-	18	18	IX,X, XI,XII ,I,II,III ,IV,V, VI			

Глобални план рада из физичког васпитања за 4. разред

Фонд часова:108 недељно: 3 часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Атлетика	- разликује правилно од неправилног држања тела - развијање и усавршавање моторичких способности - изводи покрет у задатом смеру - вешто изводи једноставне форме природног кретања - вешто изводи једноставне форме природног кретања - слуша упутства и изводи покрет у задатом смеру	
Вежбе на справама и тлу	- вешто изводи задате вежбе са реквизитима - уочава своје моторичке способности и особине, сличности и разлике међу вршњацима	
Ритмичка гимнастика и народни плесови	- усклађује једноставне и задате покрете уз музику - правилно изводи основне кораке народних плесова	
Основи спортских игара	развој и усавршавање моторичких способности стицање моторичких умења у свим природним облицима кретања у различитим условима	
Здравствено васпитање	усвајање знања о значају физичког вежбања за здрав живот	
Елементарне и штафетне игре	- познаје правила тимских игара и придржава их се - стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ, РАЗРЕД: IV

Фонд часова:108 недељно: 3 час

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Атлетика	16	Буквар физичког вежбања ииграња Дечје спортско свезнање Збирка 300 игара за најмлађе	Математика музичка култура српски језик	IX ,XII ,III,IV,V,VI	
Вежбе на справама и тлу	38	Буквар физичког вежбања ииграња Дечје спортско свезнање Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	X,XI, XII, I,II,III	
Ритмичка гимнастика и народни плесови	10	Буквар физичког вежбања ииграња Дечје спортско свезнање Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	IX,X,XII,I,IV	
Основи спортских игара	23	Буквар физичког вежбања ииграња Дечје спортско свезнање Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	IX,X,XII,I,III,IV,V,VI	
Здравствено васпитање		Буквар физичког вежбања ииграња Дечје спортско свезнање Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво	I,III,V	
Елементарне и штафетне игре		Буквар физичког вежбања ииграња Дечје спортско свезнање Збирка 300 игара за најмлађе	Природа и друштво српски језик	IX,X,XI,XII,I,II,III,IV,V,VI	

ПРОГРАМИ ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА У ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

3.4.7. Наставни план и програм из грађанског васпитања

Грађанско васпитање -сазнање о себи и другима

ЦИЉ: предмета је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика IV разреда основне школе. Овај предмет треба да пружи ученицима могућност да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за форми-рање аутономне,компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

ЗАДАЦИ:

У образовно-васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних група задатака:

Задаци који се односе на разумевање, усвајање следећих најважнијих појмова:

- дечја и људска права и слободе
- познавање својих права, препознавање најважнијих категорија дечјих и удских права,уознавање Конвенције о дечјим и људским правима,разумевање односа између људских права, демократије, мира и развоја;
- идентитет
- разумевање појма идентитет, препознавање својих потреба и жеља, схватање себе у друштвеном контексту, схватање разлике између појединачног и групног, мањинског и грађанског идентитета;
- друштвена одговорност
- разумевање појма одговорности, схватање разлике између одговорности према себи, другим људима, заједници;
- различитост култура
- познавање најважнијих обележја своје културе и схватање утицаја своје културе на лично понашање, разумевање узрока културних разлика и подстицање схватања да је различитост култура темељ богатства света, разумевање односа између културних разлика, људских права и демократије, препознавање и превазилажење стереотипа и предрасуда;
- једнакост
- познавање појма једнакости у контексту расних, културних, националних, верских и других разлика;
- право и правда
- разумевање значења појмова права и правде, схватање односа између права и правде; познавање улоге права у осигурању појединачне и друштвене сигурности, познавање основних последица непоштовања правних норми;
- мир, сигурност и стабилност

- разумевање значења појмова мир, схватање улоге коју сарадња и мирно решавање сукоба има за лични, национални и глобални развој, познавање неких основних поступака мирног решавања сукоба;
- демократија
- познавање основних обележја демократског процеса и разумевање односа између демократије и дечјих и људских права.

Задаци који се односе на вештине и способности:

- примена појмова
- примерена употреба појмова у комуникацији;
- критичко мишљење
- преиспитивање утемељености информација, поставки и ставова;
- јасно и разговетно исказивање личних ставова;
- самостално доношење одлука и извођење закључака
- одговорност у просуђивању и тумачењу;
- саосећајна комуникација
- изношење својих осећања, потреба, мишљења и слушање, разумевање и уважавање туђих;
- истраживање
- избор, прикупљање, критичка анализа и провера података из више извора као начин решавања проблема;
- тимски рад
- прилагођавање свога мишљења групи ради изналажења заједничког решења;
- ненасилно решавање сукоба
- дијалог, преговарање, аргументовано излагање, који су усмерени према заједничким циљевима;
- руковођење
- одговорно управљање групом према критеријуму опште добробити;
- учешће
- укључивање у процес одлучивања од заједничког интереса.

Задаци који се односе на ставове и вредности:

- приврженост демократским начелима и поступцима
- дечја и људска права, једнакост, правда, друштвена одговорност, плурализам, солидарност, приватност;
- приврженост мирољубивом, партиципативном и конструктивном решавању проблема;
- спремност на заступање и заштиту својих и туђих права;
- спремност на преузимање јавне одговорности за своје поступке;
- заинтересованост за свет око себе и отвореност према разликама;
- спремност на саосећање са другима и помоћ онима који су у невољи;
- спремност на супротстављање предрасудама, дискриминацији и неправди на свим нивоима.

Глобални план рада из грађанског васпитања за 4. разред

Фонд часова:36

Недељно: 1 час

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	Дооварање и сарадња	-	-	2	IX	-усмерава,наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче,дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- разговара - црта - закључује - илуструје - игра се	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна
Универзална дечја права	Дечја права, сличности и разлике,ставови о правди	-	-	8	IX, X	-усмерава,наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче,дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- разговара - црта - закључује - илуструје - игра се	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна
Заједно стварамо демократску атмосферу у разреду, школи	Права, дужности, правила,улога правилника кућног реда школе,предрасуде,ставови о моћи	-	-	7	XI,XII	-усмерава,наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче, дискутује -анализира -мотивише-координира -наводи на повезивање и примену знања	- разговара - илуструје - црта - игра се - закључује	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна
Заједно стварамо	Права, дужности,	-	-	3	I,II	-усмерава,наводи	- разговара	- радионичарска

демократску атмосферу у разреду, школи	правила, улога правилника кућног реда школе, предрасуде, ставови о моћи					- ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче, дискутује - анализира - мотивише-координира - наводи на повезивање и примену знања	- илуструје - црта - игра се - закључује	- стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна
Желим демократију, демократска акција	Сукоби и превазилажење сукоба-преговарање, тимски рад, да се чује наш глас, делујемо јединствено, аргументујемо и заступамо наше интересе, тражимо закон за...	-	-	11	III, IV, V	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише-координира - наводи на повезивање и примену знања	- разговара - закључује - игра се - црта - илуструје	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна
Међузависност и развијање еколошке свести	Међузависност, мрежа шивота. Бринемо о биљкама и животињама	-	-	3	V	- усмерава, наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстицање - дискутује, анализира - мотивише-координира - наводи на повезивање и примену знања	- разговара - игра се - црта - закључује - илуструје	- радионичарска - стваралачка - симулацијска - интерактивна - истраживачка - игровна
Евалуација	Ја пре и ја после, презентација рада родитељима	-	-	2	VI			- интерактивна - демонстративна - игровна

Глобални план рада из грађанског васпитања за 4. разред

Фонд часова: 36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Циљеви	Исходи/ постигнућа
Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима - активно учествовање у процесу васпитања - размена о заједничким очекивањима, потребама захтевима, тешкоћама везаним за остварење програма грађанског васпитања	
Универзална дечја права	- подстицање ученика да одаберу вредности у оквирима дечјих и људских права, да их разматрају упоређују, да се придржавају - помоћи деци да дођу до решења: кад је тешко да поштују правила - схватање међусобне повезаности права, дужности правила, закона	
Заједно стварамо демократску атмосферу у разреду, школи	- уочавање разлике у функционисању тима и групе - упознавање са неопходним обележјима тимског рада - стављање ученика у ситуацију да увиде предности тимског рада, начин функционисања у тиму значајност улоге и доприноса сваког члана тима	
Заједно стварамо демократску атмосферу у разреду, школи	- упознавање и вођење ученика са и кроз демократске процедуре одлучивања, како би дошли до заједничког решења проблема за које се сви залажу - подстаћи ученике да креативно и дивергентно мисле о могућим начинима за постизање њихових циљева	
Желим демократију, демократска акција	- преузима одговорности за очување природних богатстава - планирање и предузимање малих корака у непосредном окружењу - анимирање вршњака и одраслих кроз тимски рад демократске процедуре, аргументовано излагање	
Међузависност и развијање еколошке свести	- развијати способност процењивања и критичког мишљења о свом раду - упознати родитеље са резултатима оствареног програма	
Евалуација	- подстицање ученика да одаберу вредности у оквирима дечјих и људских права, да их разматрају упоређују, да се придржавају - помоћи деци да дођу до решења: кад је тешко да поштују правила - схватање међусобне повезаности права, дужности правила, закона	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ , РАЗРЕД:ЧРТВРТИ,

Фонд часова:36 Недељно:1 час

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	2		Српски језик	IX	
Универзална дечја права	8	Буквар дечјих права, Конвенција УН о правима детета, УНУЦЕФ	Српски језик, ликовна култура, физичко васпитање	IX, X	
Заједно стварамо демократску атмосферу у разреду, школи	7		Српски језик, ликовна култура, физичко васпитање	XI, XII	
Заједно стварамо демократску атмосферу у разреду, школи	3		Српски језик, ликовна култура, физичко васпитање	I, II	
Желим демократију, демократска акција	11		Српски језик, ликовна култура, физичко васпитање	III, IV, V	
Међузависност и развијање еколошке свести	3		Српски језик, ликовна култура, природа и друштво	V	
Евалуација	2		Српски језик, ликовна култура, физичко васпитање	VI	

3.4.8. Наставни план и програм из веронауке

Фонд часова: 36

Недељно: 1 часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Увод	Разговор о програму који ће се остваривати у четвртом разреду и о начину рада	1	/	1	IX			
Циљ због кога је Бог створио свет (да свет постане Црква)	Свет је створен да постане Црква	2	/	2	IX	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
Црква је конкретна литургијска заједница	Црква-конкретна литургијска заједница	1	1	2	IX/X	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
Литургија је заједница многих људи и природе са Богом Оцем преко једнога човека – Христа	Литургијско јединство многих људи у Христу, Христос као литургијска заједница	4	2	6	X/XI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци

						примену знања	играње	
Структура Литургије (епископ,свештеници, ђакони и народ)	Структура Литургије (епископ, презвитери, ђакони и народ)	1	1	2	XI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
Црква као икона будућег века	Присуство Царства Божијег у Литургији, Библијска основа Цркве као иконе будућег века	4	1	5	XII/I	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
Одбијање првог човека Адама да сједини створену природу са Богом	Првородни грех, Циљ стварања света и човека, Врлина-начин живота у складу са Божијим промислом о свету и човеку, Како у себи изграђивати хришћанске врлине	6	5	11	II/III/IV	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци
Црква у хришћанској архитектури	Црква у хришћанској архитектури (основни појмови и изглед), православни храм и литургијска структура	3	4	7	V/VI	Усмеравање, сугерисање, подстицање и дискутовање, мотивисање, постављање проблема и навођење на примену знања	Посматрање, описивање, истраживање, процењивање и закључивање, бележење, цртање и играње	Посматрање, испитивање, провера знања- тестирање, домаћи задаци

-
-

Глобални план рада из веронауке за 4. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 часа

Наставна тема	Циљеви
Увод	Упознавање ученика (упознавање ученика са наставним планом и програмом)
Циљ због кога је Бог створио свет (да свет постане Црква)	Развијање основних појмова о Цркви и значају Цркве као божанске институције за човечанство,развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Црква је конкретна литургијска заједница	Развијање основних појмова о литургијској заједници, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација,развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Литургија је заједница многих људи и природе са Богом Оцем преко једнога човека Христа	Развијање основних појмова о вези између човека и природе са Богом, кроз Христа, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Структура Литургије (епископ, свештеници, ђакони и народ)	Развијање основних појмова о црквеном клиру (владика, свештеници, ђакони и верујући народ),развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Црква као икона будућег века	Развијање основних појмова о Цркви као Царству Божијем, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Одбијање првог човека Адама да сједини створену природу са Богом	Развијање основних појмова о првим људима, првородном греху и његовом каснијем утицају на човечанство, развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање, оспособљавање за самостално учење и проналажење информација, развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу
Црква у хришћанској архитектури	Развијање основних појмова о архитектури православних храмова и њиховим специфичностима у односу на друге верске објекте,развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање,оспособљавање за самостално учење и проналажење информација,развијање одговорног односа према себи, другима и окружењу

3.4.9. Наставни план и програм из првог страног језика

Задаци наставе првог страног језика - четврти разред

Оперативни задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да разуме општи садржај кратких и прилагођених текстова после неколико слушања, разуме краће дијалоге (до 5 реплика / питања и одговора), прилагођене приче и песме у оквиру тема предвиђених програмом, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа и адекватно реагује на појединачне делове усмених порука издвајајући битне информације (датум, време, место, особе, количину...), разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости и планови за будућност итд.).

Разумевање писаног текста

Ученик треба да, разуме краћи текст (до 50 речи), написане речи и реченице састављене углавном од познатих језичких елемената (речи и језичке структуре предвиђене програмом); - разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама, разуме и реагује на одговарајући начин на писане поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство, догађај из непосредне прошлости и планови за будућност итд.).

Усмено изражавање

Ученик треба да разговетно изговара гласове, акцентује речи, поштује ритам и интонацију, самостално даје информације о себи и окружењу, описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију, препричава општи садржај прочитаног или саслушаног текста, користећи усвојене језичке елементе и структуре.

Интеракција

Ученик треба да у стварним и симулираним говорним ситуацијама са саговорницима размењује исказе у вези са контекстом учионице, активностима у учионици, свакодневним активностима и договорима (у садашњости и будућности), као и догађајима из непосредне прошлости, размењује информације о хронолошком и метеоролошком времену, учествује у комуникацији (у пару, у групи итд.) поштујући

социокултурне норме комуникације (тражи реч, не прекида саговорника, пажљиво слуша друге...), препознаје кад нешто не разуме, поставља питања и тражи разјашњења.

Писмено изражавање

Ученик треба да допуњава и пише реченице и краће текстове (до 5 реченица, односно 20 речи), чију кохерентност и кохезију постиже користећи језичке елементе предвиђене програмом и у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем, користећи познате тематске и језичке елементе, препричава текст, пише честитку или разгледницу, поруку, позивницу и др., попуњава формулар или пријаву (име, презиме, улица и број, место и поштански број, датум рођења).

Знања о језику

Ученик треба да препознаје и користи предвиђене граматичке садржаје (глаголска времена: садашње, прошло и будуће време у јасно контекстуализованим структурама, односно без теоријског објашњавања и инсистирања на апсолутној граматичкој тачности), поштује ред речи у реченици, користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости), разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

Глобални план рада из енглеског језика за 4. разред

Фонд часова: 72

Недељно: два часа

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Welcome back!	Поздрављање, упитне заменице, енглески алфавет, спеловање	2	2	4	IX	Показује, објашњава, подстиче, мотивише, организује, вреднује, помаже, даје упутства, подржава, уважава труд, одабира садржај, прати рад, оцењује	Слуша, посматра, закључује, бележи, уочава на примерима, интересује се, упоређује, сарађује са другима, одговара на питања, доноси закључке, процењује	Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
Happy families	Чланови породице, породични односи, припадност породици, бројеви 20-100, давање одговора на питања	3	5	8	IX, X			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
Food, food, food!	Намирнице, детерминатори, изражавање допадања и недопадања, гледање на сат, вођење дијалога, спремање оброка, храна у Великој Британији	3	6	9	X, XI			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу, писмена провера знања
A day at the zoo	Дивље животиње, придеви, описивање, поређење, давање упутстава, предлози за место, необичне животиње	3	5	8	XI			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
In the town	Места у граду, питања за место, давање упутстава, превозна средства, вођење дијалога	3	5	8	XII			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
Just for fun!	Активности, допадање/недопадање, спортови, дани у недељи, просто садашње време, тв програм	3	6	9	I, II			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу, писмена провера знања

People at work	Занимања, устаљене радње, просто садашње време (3.лице једнине)	3	5	8	II, III			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
What's the weather like?	Временске прилике, описивање људи и предмета, трајно садашње време, поређење придева, необичне активности	3	5	8	III, IV			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу
What happened?	Просто прошло време (глагол бити, правилни и неправилни глаголи), описивање догађаја из прошлости, изуми, чувене личности британске историје	3	6	9	V, VI			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу, писмена провера знања
Revision	Обнављање наученог градива	/	1	1	VI			Усмено одговарање, вредновање домаћих задатака и рада на часу

Глобални план рада из енглеског језика за 4. разред

Фонд часова: 72 Недељно: два часа

Наставна тема	Циљеви	Исходи/ постигнућа
Welcome back!	Поздрављање на почетку нове школске године, увежбавање упитних заменица, понављање енглеског алфабета и увежбавање на примерима, вежбање спеловања	
Happy families	Усвајање вокабулара везаног за чланове породице, породичне односе и припадност породици, казивање бројева 20-100, увежбавање давања одговора на питања	
Food, food, food!	Усвајање вокабулара везаног за намирнице, усвајање и увежбавање употребе детерминатора, увежбавање изражавања допадања и недопадања, увежбавање гледања на сат, увежбавање вођења дијалога у датој тематици, упознавање са различитим оброцима у англофоној култури	
A day at the zoo	Усвајање вокабулара везаног за дивље животиње, усвајање и вежбање употребе придева и њихово поређење, увежбавање разумевања упутстава и давање истих, увежбавање предлога за место, упознавање са ретким и необичним животињама	
In the town	Усвајање вокабулара везаног за места у граду, увежбавање дијалога везаног за тражење упутстава и давање истих, Усвајање вокабулара везаног за превозна средства	
Just for fun!	Усвајање вокабулара везаног за спортске активности, вежбање изражавања допадања и недопадања, , увежбавање дана у недељи, упознавање са простим садашњим временом, тумачење и разговор о тв програму	
People at work	Усвајање вокабулара везаног за занимања, увежбавање изражавања устаљених радњи, упознавање са простим садашњим временом (3.лице јединине)	
What's the weather like?	Усвајање вокабулара везаног за временске прилике, , увежбавање описивања људи и предмета, упознавање са трајним садашњим временом, вежбање поређења придева, представљање необичних спортских активности	
What happened?	Упознавање са простим прошлим временом (глагол бити, правилни и неправилни глаголи), вежбање описивања догађаја из прошлости, усвајање вокабулара везаног за изуме, представљање познатих личности из британске прошлости	
Revision	Обнављање свеукупног градива из текуће наставне године усменим путем	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ,

Фонд часова: 72 Недељно: два часа

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Welcome back!	4	Стела Меидмент и Лорена Робертс: Happy Street 2 – Class Book – Oxford Стела Меидмент и Лорена Робертс: Happy Street 2 – Activity Book – Oxford Лорена Робертс: Happy Street 2 – Teacher’s Book – Oxford Happy Street 2 CD - Oxford	Српски језик	IX	
Happy families	8		Српски језик, музичка култура	IX, X	
Food, food, food!	9		Српски језик, природа и друштво	X, XI	
A day at the zoo	8		Српски језик, природа и друштво	XI	
In the town	8		Српски језик, природа и друштво	XII	
Just for fun!	9		Српски језик, природа и друштво	I, II	
People at work	8		Српски језик, природа и друштво	II, III	
What’s the weather like?	8		Српски језик, природа и друштво	III, IV	
What happened?	9		Српски језик, природа и друштво	V, VI	
Revision	1			VI	

3.4.10. Наставни план и програм из народне традиције

ЦИЉ:

Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

ЗАДАЦИ:

продубљивање знања о фолклорним празницима, биљкама, кући, занатима; стицање елементарних знања о традиционалним облицима транспорта и транспортним средствима и њиховом значају за живот људи на селу и у граду; упознавање различитих народних музичких инструмената и њихове улоге у традицијској култури; упознавање са носиоцима народне традиције (усменим, писаним и материјалним) схватање важности чувања и неговања народне традиције.

Глобални план рада из народне традиције за 4. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
На млађима свет остаје	Успаванке Повојница Крштење Кумство	4		4	IX	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира -наводи на повезивање и примену знања -постављање занимљивих питања -организује и усмерава извођење практичног рада	-слуша -разговара -истражује -сазнаје -описује - прави - ствара - цртање - учешће у етно -акцијама	-разговор -практичан рад -демонстрирање -решавање проблема -игре
Носимо, вучемо, превозимо	Разни облици транспорта	1		1	X			
Путовање је најбоље учење	Запис Засвирала свирала Сређивање етно-кутка	2	1	3	X			
Пут широк, врата отворена	Путеви у далекој прошло-сти Путници Начини путовања Каравани Кириције Гостионице,ханови,караван ,сараји Гостопримство Гусле моје,овамо те мало У домаћиновој кући Запреге На варошким улицама чезе, фијакер Кочијаши Рабације Пут широк, врата отворена	13	1	14	X,XI,XII, I,II			
Весело срце кудељу преде	Косидба Комишање Свирај свирче,немој стати	5	1	6	III,IV			

	фруло Искочи сјајна звезда из златног стола Гајде Весело срце кудељу преде							
Широм чезе, а Дунавом лађе	Како се некад пловило рекама	1		1	IV			
Од добошара до рачунара	Прелаз преко реке Добошари Телали Татари Сличица и реч – ето радости Годишње понављање градива Одељенска приредба на крају школске године	4	3	7	V,VI			

Глобални план рада из народне традиције за 4. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Циљеви
На млађима свет остаје	Сазнања о обичајима како су се некад гајила деца, које су се успаванке певале, како се крштавало, шта је значило кумство.
Носимо, вучемо, превозимо	Сазнања о старим превозним средствима, о разним облицима транспорта и транспортних средстава.
Путовање је најбоље учење	Сазнања о животу младих чобана, о фрулама.
Пут широк, врата отворена	Сазнања о путовањима у далекој прошлости, какви су били путеви, ко је њима путовао, где су уморни путници одседали, о гостопримству нашег народа.
Весело срце кудељу преде	Сазнања о обичајима везаним за косидбу, свадбу, прела; народна радиност; стари музички инструменти – фрула, труба, тамбура, гајде.
Шором чезе, а Дунавом лађе	Сазнања како се некад пловило рекама; значај ћуприја и мостова у прошлости.
Од добошара до рачунара	Сазнања како су се некад преносиле вести, а како данас.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА, РАЗРЕД: IV

Фонд часова:36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
На млађима свет остаје	4	Народна традиција за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво, српски језик	IX	
Носимо, вучемо, превозимо	1	Народна традиција за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво српски језик	X	
Путовање је најбоље учење	3	Народна традиција за четврти разред	ликовна култура математика природа и друштво српски језик	X	
Пут широк, врата отворена	14	Народна традиција за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво српски језик	X,XI,XII,I,II	
Весело срце кудељу преде	6	Народна традиција за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво српски језик	III,IV	
Шором чезе, а Дунавом лађе	1	Народна традиција за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво српски језик	IV	
Од добошара до рачунара	7	Народна традиција за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво српски језик	V,VI	

3.4.11. Наставни план и програм из чувара природе

Циљеви и задаци:

- оспособљавање за активно упознавање стања животне средине;
- познавање узрочно-последичних веза у животној средини;
- познавање негативних утицаја човека на животну средину;
- испитивање узрочно-последичних веза у животној средини извођењем једноставних огледа;
- подстицање одговорног односа према живом свету;
- подстицање одговорног односа за рационално коришћење природних богатстава;
- уочавање различитости у живом свету као услова за опстанак;
- испитивање појава и промена у природи;
- подстицање одговорног, здравог односа према себи;
- оспособљавање за решавање проблемских ситуација самостално/тимски;
- оспособљавање за доношење правилног става и за критичко мишљење

Глобални план рада из чувара природе за 4. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Садржаји	Фонд часова			Време	Активности		Праћење постигнућа
		О	У	Σ		Наставника	Ученика	
Животна средина	Знаци из природе Излет у природу Временска прогноза Самоникле биљке Хербаријум	2	4	6	IX,X	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише	-разговор -посете -уочавање и препознавање -запажање	-разговор -практичан рад -демонстрирање -решавање проблема -цртање -учешће у еко акцијама -примена знања у свакодневним активностима -игре
Природне промене и појаве у животној средини	Одакле стиже храна На еколошкој фарми Посматрање птица Белоглави суп	4	2	6	X,XI	-поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира		
Загађивање животне средине	Отпад није смеће Здраво земљиште Како смањити количину кућног отпада Штетне материје у реци Хемијски препарати за домаћинство	7	5	12	XI,XII, I,II	-мотивише -координира -наводи наповезивање и примену знања -постављање занимљивих питања		
Заштита животне средине	Промене климе Озонски омотач Сунчева енергија Твија брига о планети Изаберимо здрав живот	4	8	12	III,IV, V,VI	-организује и усмерава извођење огледа		

Глобални план рада из чувара природе за 4. разред

Фонд часова:36 Недељно: 1 час

Наставна тема	Циљеви	Исходи/постигнућа
Животна средина	Очување животне средине Развијање свести о очувању окружења	
Природне промене и појаве у животној средини	Праћење и уочавање промена и појава у животној средини и њихов утицај на живи свет Уочавање и бележење последица, промена и појава у животној средини	
Загађивање животне средине	Упознавање примарних загађивача Уочавање начина загађивања Развијање свести о последицама загађивања	
Заштита животне средине	Осмишљавање начина заштите животне средине Развијање свести о значају заштите животне средине Уређење школског животног простора	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЧУВАРИ ПРИРОДЕ, РАЗРЕД: IV**Фонд часова:36 Недељно: 1 час**

Наставна тема	Број часова	Уџбеничка литература	Корелација са другим предметима	Оријентационо време	Напомена
Животна средина	6	Чувари природе за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво	IX,X	
Природне промене и појаве у животној средини	6	Чувари природе за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво српски језик	X,XI	
Загађивање животне средине	12	Чувари природе за четврти разред	ликовна култура математика природа и друштво српски језик	XI,XII,I,II	
Заштита животне средине	12	Чувари природе за четврти разред	ликовна култура музичка култура природа и друштво	III,IV,V,VI	